

Darp

38
Gemeente Westerveld

Trots
op Darp

70 jaar
wederopbouw

Trots op Darp

70 jaar wederopbouw

Klein dorpje Darp

*Mijn dorpje Darp aan de voet van de Baarg
Verscheul'n in 't gruun van de boss'n rondom
le bint mij zo dierbaar en ik woon er ook zo graag*

*Narg'sn is't zo mooi, dat stiet veur mij wel vast
Ik heb alles al bekeken en dit is wat mij past
De hunebedd'n, het theehuus, heurt er ook nog bij
Het is doar zo goed toev'n op die Drentse hei
Hans Ringenier*

De werkgroep Trots op Darp - juni 2018

DE DORPSGEMEENSCHAP DARP-HAVELTERBERG-BUSSELTE

Inhoudsopgave

Voorwoord	Oud- burgemeester G. Hensens	3
Inleiding	De werkgroep Trots op Darp	4
Hoofdstuk 1	Het Oude Darp, <i>Marion van Rijn</i>	5
Hoofdstuk 2	De wederopbouw van Darp, <i>Marion van Rijn</i>	15
Hoofdstuk 3	Darp viert feest, <i>Joy van der Beek</i>	29
Hoofdstuk 4	Darp langs de lijn, <i>Tineke Vink e.a.</i>	33
Hoofdstuk 5	Geen kerk, maar een dorpshuis, <i>Joy van der Beek</i>	39
Hoofdstuk 6	De Darper school, <i>Ria en Klaas Molenkamp en het schoolteam van de Veldwikke</i>	49
Hoofdstuk 7	Darp-Dorp in beweging, <i>Hennie Schans</i>	53
Hoofdstuk 8	Rondom Darp, <i>Wim van der Wijk</i>	57
Hoofdstuk 9	Darp naar de toekomst, <i>Wim van der Wijk</i>	61
Geraadpleegde bronnen en literatuur		64
Woord van dank	<i>De Werkgroep Trots op Darp</i>	

Voorwoord

Darp een blijvende herinnering

Een van de meest besproken dorpen binnen de voormalige gemeente Havelte, is ongetwijfeld Darp. Immers een veel besproken stuk geschiedenis geeft weer het Oude naar het Nieuwe Darp, nu ruim 70 jaren geleden.

Terecht wordt op deze wijze aandacht geschonken aan een gedeeltelijke verplaatsing van de oude locatie naar de nieuwe (huidige) locatie, zulks van wege het feit dat de Duitse bezetting in de oorlogsjaren 1940-1945 ruimte nodig had voor de aanleg van een vliegveld. Een ingrijpende gebeurtenis, immers meer dan 40 woningen moesten worden ontruimd en afgebroken en de bewoners moesten naar elders verhuizen, in vele gevallen zelfs buiten de gemeente Havelte.

Na de Tweede wereldoorlog, nu meer dan 70 jaren geleden, wisten de oud-inwoners elkaar te vinden voor een gezamenlijke terugkeer naar Darp en ontstond een compleet nieuw gedeelte in het dorp.

In mijn functie mocht ik gedurende de periode 1971-1998 dat ondervinden en waar nodig ondersteunen. Steeds werd ik weer getroffen door het enthousiasme en gemotiveerdheid van de eigen Darper bevolking. Gezamenlijke inspanning, veel energie en werklust heeft en had men hoog in het vaandel. Nieuwe uitbreidingsplannen, bouw van een dorps huis en een nieuwe school hadden een hoge prioriteit en zijn inmiddels gerealiseerd.

Dankzij de inzet van vele vrijwilligers is het idee ontstaan na 70 jaren het feit te herdenken van dit Nieuwe Darp. Mijn waardering voor de werkgroep die dit alles heeft voorbereid, in samenwerking met velen uit het dorp, zowel jong als oud.

Darp een eigen identiteit, gesterkt door het verleden, met een gemeenschappelijke kijk op de toekomst. Moge dit prachtige en waardevolle boekwerk daarvan een bewijs zijn en ik wens u daartoe veel leesplezier.

G. Hensens,

Oud-burgemeester gemeente Havelte

Hensens spelt meester Veen in 1977 de ridderorde op.

Beiden hebben veel betekend voor de ontwikkeling van het Nieuwe Darp.

Bron: HvH e.o.

Inleiding

Als op 9 mei 1947 het gemeentebestuur van de gemeente Havelte de eerste steen legt voor de wederopbouw van het Nieuwe Darp, kan zij niet bevroeden, dat nu ruim zeventig jaar later, Darp is uitgegroeid tot een prachtig dorp midden in de natuur.

De tijd heeft niet stil gestaan, ook niet in Darp, nu met een dorpshuis, een school, een Praotplein en nieuwbouw aan de Schoolerve en Oosterlaan.

De wederopbouw van het Nieuwe Darp, is aanleiding voor het bestuur van de Dorpsgemeenschap om daarbij stil te staan en dit te herdenken met een aantal bijzondere activiteiten.

Daar is een werkgroep voor samengesteld om de geschiedenis van het Oude- en het Nieuwe Darp door middel van diverse thema's op papier te zetten.

En dat is gelukt. Eerst was er sprake van een glossy en later van een magazine. Uiteindelijk is het een volwaardige publicatie geworden die recht doet aan de bijzondere geschiedenis van 'ons' mooie dorp. En niet alleen wordt teruggekeken naar het verleden, maar ook naar de toekomst.

Het is een publicatie geworden met prachtige verhalen en foto's, die de titel 'Trots op Darp' waardig is. Verhalen uit het verleden, waar we in onze huidige maatschappij niet meer bij stil staan. Onze maatschappij waar alles nog veel sneller gaat in vergelijking met de zeventig jaar historie van het Nieuwe Darp. Het is goed de verhalen vast te leggen nu het nog kan.

De tijdgeest uit de veertiger jaren is niet meer, wat blijft is een uniek dorp op een unieke plek.

Het is een hele klus geweest, maar een mooie klus!

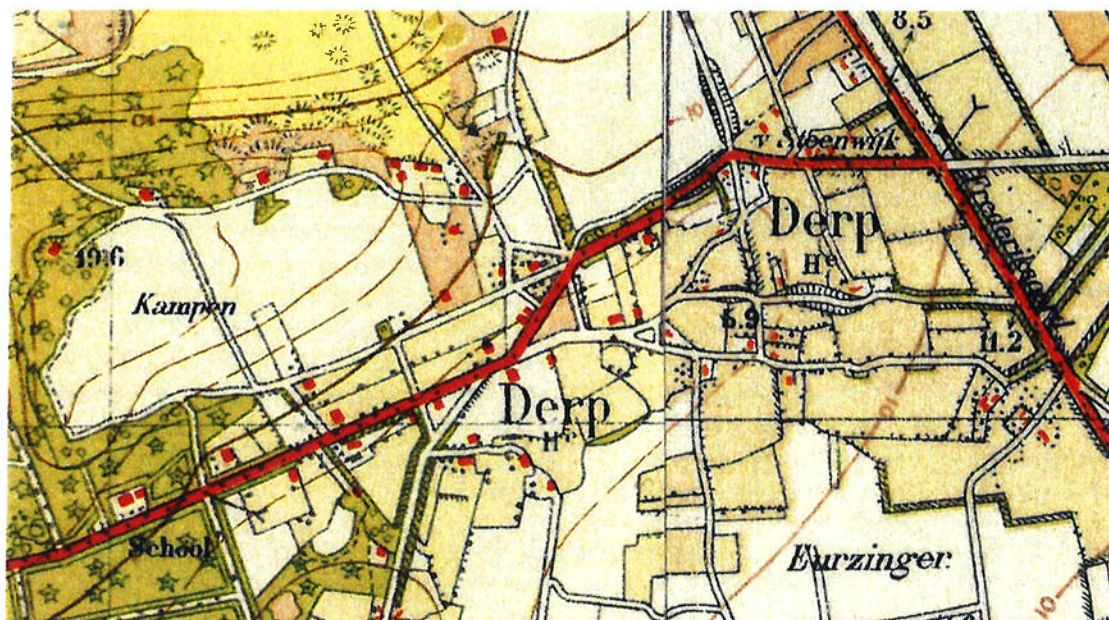
De werkgroep Trots op Darp

De werkgroep trots op Darp. Van links naar rechts, Jan Mulder, Berry Buitelaar, Yvonne Pleister, Wim van der Wijk, Marion van Rijn, Frans Ohm, Joy van der Beek en Jan Pleister.

Foto: Frans Ohm

Het Oude Darp

Topografische kaart van het Oude Darp uit 1932. De vele rode stipjes ten noorden van de Ruitersweg geven aan waar de plaggenhutten en krotwoningen stonden.

Bron: Topografische Dienst

De buurtschap Darp bestaat in 1830 voornamelijk uit bebouwing aan de zuidzijde van de Oude Ruitersweg. Aan de Noordzijde staat alleen de boerderij Wobben in een uitgestrekt landschap van heide, stuifzand, hakbos, veentjes, bouwland en grasland tot aan Wapserveen.

In 1850 bouwen twee getrouwde stellen ieder een plaggenhut aan de Turfweg. Het zijn Teunis Boers, arbeider uit Darp, gehuwd met Aaltje Huiskens en Jan Lefferts, arbeider uit Havelte, gehuwd met Hilligje Tuin uit Uffelte. Meerdere arbeiders volgen noodgedwongen dit voorbeeld. Tijdens de landbouwcrisis van 1878 tot 1895 dalen de prijzen van landbouwproducten en boeren die willen overleven, moeten efficiënter gaan produceren. Ze kopen landbouwmachines aan, maar daardoor loopt de werkgelegenheid voor de landarbeiders enorm terug. In deze periode worden er al 16 plaggenhutten verspreid gebouwd langs de zandwegen aan de noordkant van de Ruitersweg.

Van die eerste bewoners is er één kleermaker, één mandenmaker en één schaapherder. De rest van de bewoners zijn allemaal veld- of landarbeiders. Van 1850 tot 1928 bouwen de arbeiders totaal 37 plaggenhutten. De Turfweg is favoriet, daar worden 14 hutten gebouwd. In 1889 wordt de Openbare Lagere school van Havelterberg naar Darp verplaatst door de komst van de vele

heidebewoners. Deze landarbeiders hebben een groot deel van het jaar onvoldoende middelen van bestaan en in de winter, wanneer er geen werk is, heerst er bittere armoede. In 1910 is de bevolking voor een groot deel krotbewoner geworden. De meeste krotten staan aan de Boventuinweg, de Darperschapendrift, de Ruitersweg, de Dorlangeweg, de Nieuwe Buurtweg, de Hunebeddenweg, de Schierbosweg en aan de Voorkampenweg.

In het verleden werden in verschillende dorpen over de eigen inwoners in het dialect veel opzegversjes gemaakt, zo ook over de Darpers (plm. 1910)

*Miene Stoffer woont op 't Schier,
Albert Elties is winkelier.
Aole Barels is wedevrouw.
Aole Boers is de kiepekouw.
Bet van der Zweerde mit de lange neuze
stut Aole Kuier in de botterdeuze.
Berend Mooi die geleerde man,
daor kan Maaije Durks niet tegenan.
Hendrik Jochems mit zien kroeme bien'n,
schupt Aole Klomp vlak veur de schien'n.
Jan van Lunzen is maandeloper.
Durk Huuskes in ummeloper.
Albert Paander is peerdekoper.*

A.Koops-ter Wal, Onsen Spiker nr. 4, 1992

Een plaggenhut ten noorden van de Ruiterweg in 1925. De buitenkant bestond voornamelijk uit heideplaggen en planken. Water haalde men uit de welput die men vaak moest delen met andere omwonenden.
Bron: Fotoarchief Oud Meppel

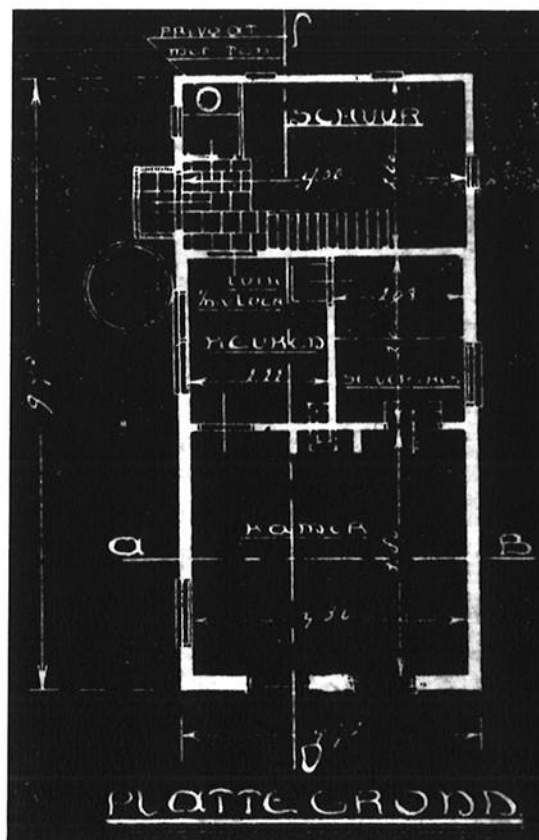
Het wonen in een krot

Op 1 mei 1920 verschijnt een ingezonden stuk van Albert Waterbolk in de Provinciale Drentse- en Asser Courant. Hij was gemeentesecretaris van 1916 tot 1956. Het stuk heeft de titel: *Armoede op de Drentsche heide*. Het is een verslag van zijn bezoek aan de plaggenhut van Harm en Geertje. Deze namen waren in die tijd voor dit krantenartikel verzonnen, ze staan voor Harmpje Vos, geboren 30-5-1886 en overleden in 1954 en haar man Cornelis Lefferts, geboren 26-9-1875, overleden in 1922. Een kort stukje uit dit verslag:

'Maar hebt gij wel eens op een triesten winterdag, als de natuur schijnt te slapen en geen voogelenzang Uw ooren streelt, U begeven naar één der allerellendigste hutten die als 'woning' dienst moeten doen, om daarbinnen een kijkje te nemen en een praatje te maken met de ruwe maar niet onvriendelijke bewoners. Dan zal ik U vertellen van hetgeen ik zag bij een bezoek aan één der armoedigste hutjes, het verblijf van Harm en Geertje. Verbeeldt U een hut van eenige meters in 't vierkant. De voorgevel is van steen opgetrokken, maar de steenen zitten zoo los, dat ze hier en daar gemakkelijk met de hand te verwijderen zijn. De zijmuren zijn van

plaggen opgezet en daarop rust het dak, dat met wat zoden is gedekt. In den voorgevel bevinden zich twee kleine raampjes; de ruiten zijn bijna alle stuk. Met wat plankjes, papier en vodden zijn de openingen dichtgemaakt. De voordeur bestaat uit wat ruwe planken. De schoorsteen op het dak is eveneens uit een paar plankjes samengesteld. Het eenige vertrek is een vierkant hok, gelijkend op dat, waarin een boer gewoon is varkens te houden, van ruwe palen en planken opgetrokken. 't Is er donker in dat hok. Harm is een bijna in lompen gekleeden ruwen heidebewoner, die meer met stropen dan met werken in zijn onderhoud voorziet. Dan laat hij mij vanuit zijne legerstede zijn arm zien, den arm, waarin hij zich jaren geleden bij ongeluk heeft geschoten. Ik zie een ontzettend groot litteken en samengetrokken vel, vuil en bloederig. Geertje zijn wederhelft is een bekende bedelares'.

Burgemeester van der Sluis vertelt over krotopruiming in de Provinciale Drentse- en Asser Courant van 18 januari in 1930: De Woningwet die in 1901 in werking treedt, wordt in de grote steden met veel succes toegepast en heeft tot veel verbeterde woningtoestanden geleid, maar heeft tot nu toe op het platteland nog niet veel vruchten

Plattegrond van de gebouwde arbeiderswoningen in de Nieuwe Buurt.

Bron: De Provinciale Drentse- en Asser Courant van 18 januari in 1930.

De plaggenhut van Cornelis Lefferts en Harmpje Vos aan de Turfweg. Het huis heeft slechts één woonvertrek (3,25x3,25), het heeft een stenen gevel, de rest is van hout met een dak van stro, en er is geen privaat.

Bron: HvH e.o.

OPLEVEND DRENTE. — Een vijftal van de krotwoningen in de gemeente Havelte. Deze „woningen” worden opgeruimd en het is de bedoeling om mensen die van goeden wille doch onmachtig zijn, aan een betere behuizing te helpen. Voorzeker een lofwaardig streven!

afgeworpen, constateert burgemeester van der Sluis in dit artikel.

Terwijl de toestand in de steden even erg is als hier! Die krotten zijn door hun bouwvallige staat en door hun ondoelmatige indeling niet meer geschikt voor menselijke bewoning. Ze voldoen niet aan de minimumeisen van licht en lucht! De mensen moeten echter geholpen worden, want niet minder dan 58 woningen binnen deze gemeente komen voor krotopruiming in aanmerking. Tot nu toe was er weinig gedaan om aan deze toestand van krotbewoning een einde te maken. Wel zijn te Darp in 1920 een tweetal dubbele en één enkele woning gebouwd bij de Nieuwe Buurtweg. Het type huis was op zichzelf goed maar voor krotopruiming waren zij te duur. De kostprijs was te hoog om tot de bouw in groten getale over te gaan. Echter in de laatste raadsvergadering der gemeente Havelte is besloten, een begin met de krotopruiming te maken! We gaan voorlopig een 6-tal woningen bouwen. Heel eenvoudige, doch doelmatig ingerichte arbeiderswoningen. Alle luxe is geweerd. Een bezwaar is wel dat de mensen hun eigen stukje grond verliezen, dat vaak na langdurig bewerken in enigszins goeden staat is gebracht. Maar bij alle nieuwe woningen komt 25 tot 30 are grond, die van gemeentewege in orde wordt gemaakt. De huur zal ongeveer f 75,- per jaar bedragen. Met deze huuropbrengst kunnen de kosten van de bouw niet gedekt worden. Het tekort wordt gedragen door de gemeente en het Rijk neemt het leeuwenaandeel voor zijn rekening namelijk, 9/10 gedeelte.

Aldus de heer van der Sluis, burgemeester van Havelte van 1923-1931.

Darp kent in 1939 nog kleine keuterboerderijtjes en krotten rond het Kamperzand met muurtjes als lappendekens, met verschillende steensoorten hersteld of bijgebouwd met stukken plank van verschillende vorm en kleur. Sommigen staan op het punt in te vallen. Allen laag en donker. Vaak éénkamerwoningen zonder goede slaapplekken of ventilatie, waar geen eigen hoekje voor meer volwassenen

huisgenoten gevonden kan worden. Men is dat ook niet gewend.

Op deze foto uit 1915, staan de plaggenhutten en krotwoningen verspreid in het Kamperzand. Armoede op de Drentse hei.

Bron: HvH e.o.

De bewoners leven gezamenlijk in het besloten nest, met een vrije levenswijze en een rommeligheid op het erf, die men overal kan aantreffen waar mensen en dieren gezamenlijk hun thuis hebben. De kleine hond loopt af en aan door de buitendeur. Kippen scharrelen rond het huisje en stappen nieuwsgierig in het portaal. Het omliggend erf is de woeste grond zoals die was, platgelopen nu, met een strobult, geen plekje voor groenten of bloemen, geen afscheiding van het langlopend zandpad, geen hekje als toegang.

J.M. van der Torre, Vanaf de Bisschopsberg gezien

De krant van januari 1930 geeft een goed beeld van de verschillende krotten uit die tijd.

Bron: De Provinciale Drentsche- en Asser Courant van 18 januari in 1930.

De Nieuwe Buurt in Darp. Gerbrandus Mulder (1927) vertelt....

'Ik ben geboren in het oude Darp ten noorden van de Ruitersweg in een heel oude boerderij van mijn oma en opa. Dat huis was ooit in 1880 gebouwd in het veld naast de Reu door Jan van Lunsen. Het was nummer H 2813 en lag aan de oostkant van de Nieuwe Buurtweg.

Gerbrandus Mulder onthult tijdens de gemeentelijke Erfgoeddagen op 1 juli 2016, het bord De Nieuwe Buurtweg, waar hij is geboren in 1927.

Foto: Wim van der Wijk

Een schilderij van het oude boerderijtje waar Gerbrandus woonde met zijn ouders en grootouders. Het is geschilderd door Anthony Keizer
Bron: Wim van der Wijk

Mijn vader en moeder, Albertus Mulder en Geesje Gritter, woonden daar als getrouwd stel bij in. Dat oude huis is bij de krotopruiming in 1936 door de gemeente afgebroken. Daarvoor in de plaats kregen mijn ouders een nieuwe arbeiderswoning toegewezen op de hoek van de Ruiterweg en de Nieuwe Buurtweg (H 275).

Naast ons woonde Evert Rink (H 274) in zo'n zelfde type huis. Van dat type zijn er nog twee neergezet helemaal aan het eind van de Nieuwe Buurtweg, richting Theehuis Faken in het noorden. De andere twee zijn gebouwd in het dorp Havelterberg en nog twee daar, waar de Ruiterweg met een knik naar het noordoosten buigt. De oude Jan Been woonde nog tot zijn overlijden in mei 2017 in zo'n huisje aan de Ruiterweg nummer 11. In 1920 zijn de eerste vijf arbeiderswoningen neergezet langs de Van Helomaweg,' vertelt Gerbrandus. Hij wijst daarbij op een kaart die hij zelf getekend heeft van 'zijn' buurtje met de namen van de bewoners erbij. 'Twee dubbele arbeiderswoningen en één enkele woning. Vòòr de oorlog woonden daar Albert Jonker en Hendrik Jan Pol, Marten Oosterveld

Jan Been woonde aan de Ruiterweg 11. Het is het type arbeiderswoning waar burgemeester van der Sluis al over sprak in het krantenartikel. Het is gebouwd in 1929. De eerste bewoners waren Jan en Alida Lefferts.
Foto: Marion van Rijn

de dorpsagent, Hendrik Jan Bijker en Roelof van Kampen. In 1930 zijn daarnaast nog drie enkele arbeidershuizen gebouwd waar Dirk Kuper, Egbert van Dijk en Jan Nimberg in woonden.

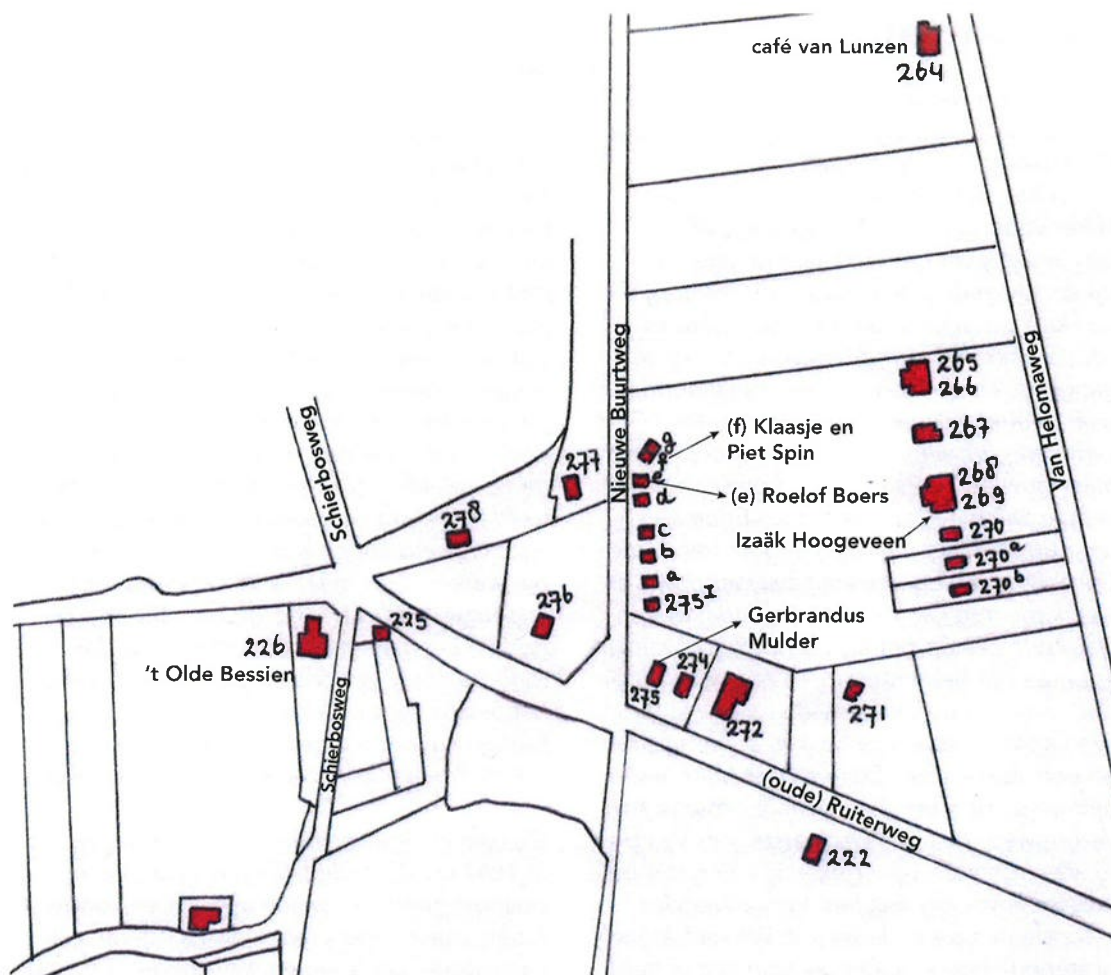

Izaak Hoogeveen en Aaltje Faken waren de eerste bewoners van één van de dubbele arbeiderswoningen aan de Van Helomaweg, gebouwd in 1920.

Bron: HvH e.o.

Schuin tegenover deze rij huizen aan de Van Helomaweg lag aan de overkant 't Tutttertje, een poel waar altijd water in stond. In de winter kon je er schaatsen en in de zomer zwemmen'. Gerbrandus ziet het allemaal weer voor zich, 'Ach man, je kon als kind zo heerlijk spelen in die buurt. Het Kamperzand was vlakbij! Met een schep kuilen graven en wallen opwerpen. 's Nachts kwam de wind en de volgende morgen was alles weg. Het was prachtig, wij hadden alles daar.

Aan de Nieuwe Buurtweg worden in 1930 nog eens 8 huizen gebouwd' vertelt Gerbrandus. 'H 275 A t/m G. Drie in 1933 en twee in 1935. In 1936 werd er nog één huis neergezet aan het begin van die rij huizen en in 1940 nog een dubbele arbeiderswoning aan het eind van die rij. Vanaf dit laatste huis liep de Nieuwe Buurtweg met een bocht naar de Van Helomaweg. Daar stond iets verderop het café van Jan van Lunzen. Jannes Westerhof woont daar nu. Wij als bewoners hebben dat zandweggetje ooit nog bestraat. Dat ging vroeger zo makkelijk. Je maakte geen moeilijke plannen met tekeningen voor riolering en waterleiding, want die waren er eenvoudig niet. Elektriciteit kregen we pas in 1937 in Darp. Eerst Havelte, maar daar zetelen ook meer heren dan hier!'

Rechts op de kaart de huizen aan de Van Helomaweg en in het midden de nieuwe huizen aan de Nieuwe Buurtweg.

Bron: HvH e.o.

Reint Broekman (1906) vertelt....

Reint Broekman is de zoon van Jantje Boers en Pouwel Broekman, die rond 1900 het café 't Olde Bessien beheerden aan de Ruiterweg op de hoek met de Schierbosweg. Al in het begin van de negentiende eeuw was het een herberg. Reint vertelt over zijn jeugd:

'Onze woning in Darp was heel oud. Het voorhuis bevatte drie vertrekken, de gelagkamer, daarnaast de kamer en daar weer achter de kruidenierswinkel. De vloeren waren bedekt met rode tegels. Ik zie moeder zo weer voor me, ze veegde de vloer met een schrobber en strooide er vervolgens geel zand op. Dat stak mooi af tegen het rood. Het zand kwam precies tot bij de stoelen. De harde schrobber joeg fijn stof op maar in die tijd rustte er nog geen zwaar taboe op stof. Wanneer je het achterhuis binnenging kwam je op de pompestraote met de erbij aansluitende dorsdeel. De pompestraote had een vloer van klinkerstenen, en de vloer van de dorsdeel was van leem. Eén keer per jaar sproeide vader gier over de deel, dan trokken de scheurtjes en de gaatjes in de leemlaag dicht. Daarachter had je nog de paardenstal, de koestel en het hooivak, een grote potstal voor de schapen en een

varkenshok. Mijn ouders kenden geen rustdag. Door de week

stond mijn moeder er in het winkeltje en het café alleen voor. Mijn vader had het dan druk met zijn 5 koeien, zijn akkers en zijn heideveld. Zijn twaalf schapen zochten samen met de schapen van andere Darpers onder hoede van de scheper hun kostje op het veld bij de hunebedden of in Holtinge.

De zevende dag, de dag des Heeren, was voor hen een werkdag als alle andere dagen. Het kruidenierswinkeltje was de hele zondag open net als hun café. Mijn moeder Jantje Boers bemoeide zich op die dag uitsluitend met het winkeltje. Pouwel redde zich in de gelagkamer wel met de groepjes kaartende jongelui, die al vroeg naar 't Olde Bessien waren gekomen'.

Onsen Spiker nr.3, 1990

In 1944 wordt dit oude café gevorderd door de Duitsers en afgebroken. De inwoners, Roelof Koning en zijn vrouw Jansje van Dijk, vinden onderdak in Havelte.

Het Oude Darp had vóór de Tweede Wereldoorlog een eigen café, 't Olde Bessien. Op de voorgrond v.l.n.r.: bij de fietsen met pijp, caféhouder Wolter Koops, Roelof Kroes, voor de deuropening Jan Rink en daarnaast Jan Lijzen. De foto is van 1934

Bron: HvH e.o.

Klaasje Spin (1931) vertelt....

'Ik weet nog dat we gingen verhuizen naar de Nieuwe Buurtweg. Ik ben geboren in een klein huisje. Dat stond toen nog midden op de heide onderaan de Bisschopsberg in het verlengde van de Haarweg. We konden zo over het veld naar Kallenkote kijken. Geweldig mooi was dat! Het huisje was klein, met één kamertje, bedsteetjes voor de kinderen en de ouders en nog een gangetje, en dat was het wel. We woonden daar uiteindelijk met tien kinderen. Mijn vader was los werkmansman en mijn moeder was huisvrouw. Het was een goed gezin. In 1940 verhuisden we naar de Nieuwe Buurtweg ten noorden van de Ruiterweg en het Oude Darp. Die woningen waren pas gebouwd en wat ik mij nog kan herinneren, is dat er een waterpompje op het aanrecht stond. Dat was voor die tijd heel modern en heel wat anders dan water uit de put moeten halen natuurlijk. We hadden een echte keuken én een kamer én een slaapkamer. Dat was wat hoor in die tijd! En daarbij een tuin waar je groente kon verbouwen. Het was het laatste huis van de rij woningen die daar gezet zijn. Een dubbele arbeiderswoning was het. Fokke Dedden woonde aan de andere kant. We hadden wel al stenen in de straat en een privaat in huis! Aan spulletjes had je in die tijd bijna niks. Een tafel en een paar stoelen en dat was alles. Mijn moeder was erg blij met haar nieuwe huis dat weet ik wel'.

toe wilden. NSB'ers liepen er ook rond en daar moest je heel goed acht op geven! Het klinkt misschien gek maar van die Duitsers zelf hadden we weinig last. Het moeilijke was dat je zélf niets wist! Wij hadden geen radio thuis, geen krant en de Duitsers zelf vertelden je ook niks. Ik weigerde op een dag de kamer van één van de leiders daar schoon te maken. Hij had een stevige borrel op en liep met de fles te zwaaien. Dat vond ik gevaarlijk. Met alles wat je nu weet van de OT en de NSB was die weigering misschien niet verstandig. Toen ging alleen de kartoffelsalade aan onze neus voorbij. Ook toen we de jampot van één van de bouwleiders stiekem hadden leeggegeten, werd er niet meer gezegd dan dat het jammer was. Wij verdienden wel een boel geld met dat werken daar, maar je kon er niets voor kopen want alles was op de bon. Ik hoop het nooit meer mee te maken dat hele gedoe rond de bouw van dat vliegveld naast ons op het Schier. Mijn vader ging nog wel eens eten brengen naar de joden met een gemengd huwelijk in het kamp tegenover het Hunehuis.

De vele luchtgevechten en bombardementen in 1944 en '45 op het vliegveld waren heel beangstigend. Wij waren al groot en konden lopen, maar ouders met kleine kinderen zaten vast. Je sliep in je kleren. Wij konden vluchten naar ons schuilkeldertje achterin het veld of we vluchtten het bos in. In 1944 viel een bom vlak voor ons huis. Toen we terugkwamen uit het bos was alles weg. Samen met mijn zus heb ik zitten schreien bij de put. Mijn moeder kwam in Wanneperveen terecht bij een echte boer. Ik was geen boerin, dat wist ik wel en ik ben toen weggegaan en dat was goed'.

Darp tijdens de Tweede Wereld Oorlog. Klaasje Baaiman (1924) vertelt....

'Wij hadden een boerderijtje op het Schier', vertelt Klaasje in haar mooie woning in het nieuwe Darp. In de hal bij de trap hangt het portret van de moeder van Klaasje. 'Mijn moeder was een sterke vrouw die zich niet klein liet krijgen door armoede of oorlog. Maar ze was ook een moeder die verwachtte dat haar kinderen de handen uit de mouwen staken. In de winter moesten de kinderen heideborstels binden. Die boenders verkochten we weer aan de boeren en later aan de Duitsers die ze gebruikten voor camouflage doeleinden op het vliegveld naast ons op het Schier. Op een dag in het najaar zaten wij lekker bij de kachel en toen zei mijn broer: schaam jij je niet, je moet zien dat je werk krijgt. Waar moesten wij aan het werk? De Wehrmacht had alles in handen! Ik ben toen samen met mijn zus gaan werken op Overcinge waar de bouwleiding van het vliegveld zat. We moesten op een Nederlands kantoor komen om te tekenen en toen hebben we maar meteen gezegd dat we ook de kost

In juni 1944, vlak voor de ontruiming van de huizen aan de Nieuwe Buurtweg, de Van Helomaweg en het Oude Darp, is er nog een luchtfoto van de buurtschap gemaakt.

Bron: Patric van Aalderen

De evacuatie van 48 gezinnen naar Ruinerwold in juli 1944 Gerbrandus Mulder vertelt verder....

'In 1944 zijn de velden en heidegrond met de heuveltjes en bosjes ten oosten van de Van Helomaweg verdwenen en ligt er tussen Darp, Havelte en Uffelte een militair vliegveld van formaat. Precies tegenover onze huizen aan de Nieuwe Buurtweg is de Startbaan aangelegd. Het Flak stond zo'n beetje 200 meter van ons huis vandaan en werd bijna elke dag door de Tommy's (bijnaam van Britse soldaten) onder vuur genomen! Achtenveertig gezinnen uit Darp moesten op **25 juli 1944** om 18.00 uur hun huizen verlaten, waaronder wij! Ik dacht echt dat mijn wereld instortte toen dat bevel van de Duitsers op de mat viel...

GEMEENTE HAVELTE

Na. /rso.

HAVELTE. 14 Juli 1944.

Antwoord op brief van:

Onderwerp:
Ontsluiting woningen
in verband met aanleg
vliegveld.

Bijl.

Bij dezen deel ik U mede, dat op last van de Kommandantur van het vliegveld Havelte op 25 Juli a.s. 33 woningen op of in de nabijheid van het vliegveld moeten worden ontruimd.

Dese woningen zullen worden afgebroken.

Een aantal dezer woningen is met Rijkseigen gebouwd. Hiervan worden ontruimd:

Complex 1920

Alle 5 woningen,

Complex 1930

2 woningen

Complex 1933

3 woningen

Complex 1935

2 woningen

Complex 1936

Beide woningen

Complex 1940

Beide woningen.

Coll.

De Burgemeester van Havelte.

De Secretaris,

den Heer Hoofd-Inspecteur
der Volkshuisvesting
to
's-Gravenhage
den Heer Inspecteur
der Volkshuisvesting to Leeuwarden.

Op last van de Kommandantur moeten op 14 juli de gemeentewoningen op of in de nabijheid van het vliegveld worden ontruimd.

Bron: Gemeente Westerveld

Zes huizen worden gevorderd en tweeënveertig woningen worden door de Duitsers afgebroken en met de grond gelijk gemaakt! Zesentwintig gezinnen vinden in Havelte onderdak, acht in Nijeveen, tien in Ruinerwold en twee in Steenwijkerwold en één in de Wijk. Het vee wordt ondergebracht bij diverse boeren in de omgeving. Wij moesten met ons gezin naar Ruinerwold en kregen daar woonruimte toegewezen aan de Boersteeg, tegenwoordig de Kerkweg 5. De gezinnen van Hendrik Been en Jan Been vonden ook onderdak aan de Kerkweg, op nummer 45 en 31. Roelof Kroes en Dirk Spin konden naar de boerderij aan

de Wolddijk nr. 4. Daarnaast woonden in een noodwoning Jan en Geert Lefferts uit Darp. De familie van Roelof Boers kon naar de boerderij op Blijdenstein nr. 7 tegenover de Nederlands Hervormde kerk. Het gezin van Mense Bakker die aan de oude Ruiterweg in Darp woonde werd ondergebracht aan het Oosteinde van Ruinerwold. Thijs Lefferts, ook uit Darp, kwam te wonen in een huis aan Weerwille nr. 19 en Willem Lotterman kwam in Broekhuizen nr. 14.

Roelof Boers (1936) vertelt....

'Och, ik ben geboren en getogen aan de Nieuwe Buurtweg. Ik woonde naast de familie Spin. Een buurt met een grote saamhorigheid. Wij waren thuis met z'n tien den ik zo. Vanuit ons huis zag je af en toe van die grote 'benzinevaten' onderuit komen bij die vliegtuigen en die spatten dan uit mekaar op het vliegveld. 'De mof heeft weer feest', zeiden we dan tegen mekaar. Wel moesten we maken dat we weg kwamen natuurlijk. Dan zaten we weer met een paar man een poosje in de Reu want er was niets anders om te schuilen.

Ook wij moesten in 1944 weg naar Ruinerwold. Mien moe had het hele huisraad op een boerenkar gezet met het varken erbij. We hadden toen meer vlees dan we nu hebben hoor, dat kan ik je wel zeggen. Mien va' was knecht bij de Duitse boer Steinhardt, hij moest 's nachts acht geven op het vee. De school van Ruinerwold was aan de buitenkant prachtig maar ik liep in de ochtend op een drafje met mijn hoepeltie terug naar Darp, om te spelen met mijn kameraden. Op blote voeten want schoenen hadden wij niet. Een kilometer of negen den ik, en 's avonds weer terug. Mijn moeder vroeg dan op het eind van de dag aan mij, 'he'j hen de schoele 'ewest?' Ja, zei ik dan altijd heel opgewekt. Wij woonden in de boerderij van Hilligje Klomp, Blijdenstein nr. 7. Daar waren wij nooit alleen want er waren heel veel vluchtelingen in Ruinerwold. Uit Limburg, Arnhem, Katwijk, Scheveningen en Den Haag. Bij luchtgevechten of razzia's vluchtten veel mensen onze kant op, de hooivelden in. We hebben daar ongeveer twee jaar gewoond en daarna zijn we naar het barakkenkamp aan De Wal gegaan. Daar hadden we een mooie keet in het midden.

Mijn vader had die barak gehuurd van de Heidemaatschappij. Hij werd in het kamp de 'De Majoor' genoemd omdat hij goed dingen kon regelen. Hij was na de oorlog 'Putter', een soort voorman bij de Heidemaatschappij en de DUW'.

Café van Lunzen

Begin april 1903 wordt door vader Jannes van Lunzen een vergunning gevraagd voor het bouwen van een woning en schuur aan de Nieuwe, of zogenaamde Jan Bloksweg, de huidige Van Helomaweg. Schuur en woning worden met riet gedekt. De woning bestaat uit een kamer van 4 x 3,5 m., een gang, twee bedsteden, een kast en een kelder. De kamer doet in 1905 al dienst als café! Zoals in vrijwel alle cafés op het platteland in die tijd wordt het werk gedaan door de vrouw, soms geholpen door de kinderen. De man is vrijwel altijd keuterboer, handelaar of arbeider en schiet 's avonds eventueel te hulp. De klanten zijn overdag meestal mensen die onderweg zijn met ambulante handel, naar de markt gaan of er vandaan komen. Uiteraard zijn er 's avonds de vaste klanten, maar de van Lunzens hebben wel concurrentie van 't Olde Bessien, vlakbij gelegen op de hoek van de Schierbosweg en de Ruiterweg.

Ook de in 1903 gebouwde boerderij met café van Jan van Lunzen aan de Van Helomaweg, moet op last van de Duitse bezetter in 1944 worden afgebroken.

Bron: HvH e.o.

Ook de boerderij met café van Jan van Lunzen moet op last van de Duitse bezetter worden afgebroken. Zoon Jan brengt op alle deuren extra sloten aan als hij in juli 1944 met Jentje en twee dochttertjes de boerderij moet achterlaten. Jan heeft het zo geregeld dat hij een kamer in de boerderij van Roelof Veld aan de Dorpsstraat in Havelte (het Schultehuis) mag bewonen. Dat is redelijk dichtbij, en zo kan hij nog toezicht houden op zijn bezittingen. Vrijwel elke dag gaat hij naar zijn huis, maar al na enkele weken moet hij met lede ogen aanzien dat de ramen ingegoooid en de deuren geforceerd zijn en dat alles van waarde is verdwenen. Gelukkig ligt het loodzware biljart veilig op de zolder van Roelof Veld. Jan van Lunzen verblijft met zijn gezin tot mei 1945 bij Roelof Veld. Een maand na de bevrijding plaatst Jan op zijn erf een houten keet, die daarvoor bij het FLAK-afweergeschut heeft gestaan op de hoek van de Darperkerkweg en de Van Helomaweg. Deze keet wordt als woning voor het gezin gebruikt, maar het grootste deel wordt als café ingericht en een jaar later verruild voor een grotere keet. Deze tijdelijke bewoning duurt tot 1954.

Jannes Westerhof, Onsen Spieker, nr. 1, 2007

Het noodbestuur en het belang van de overgebleven barakken voor de gemeente

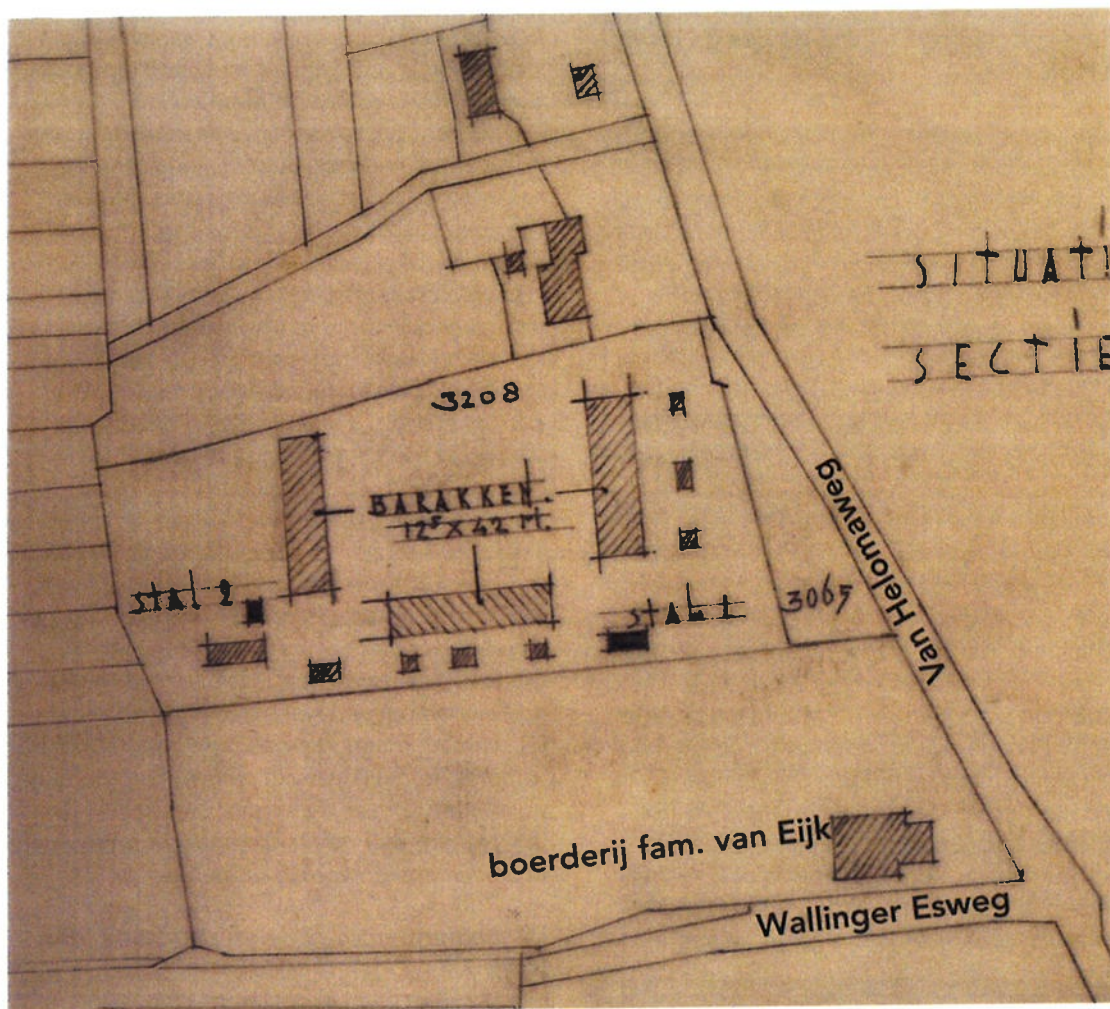
Op dinsdag 27 november 1945, 's middags om 2 uur wordt de eerste vergadering van de gemeenteraad na de oorlog gehouden! Voorzitter en tevens waarnemend burgemeester, de heer H. Oosterveld neemt die middag het woord: *'In deze periode van oorlog is de democratie zoals wij die kennen met voeten getreden. Belangrijke vraag is, hoe krijgen we zo spoedig mogelijk onze democratische bestuursvorm terug. Daar zijn algemene verkiezingen voor parlement en gemeente voor nodig. De bevolkingsregisters zitten echter volkomen in de knoop, en een groot gedeelte van de bevolking was geëvacueerd naar andere gemeentes. Toch is het nodig nu een noodbestuur samen te stellen'.*

Het noodbestuur krijgt veel problemen te verwerken, welke allemaal in goede banen moeten worden geleid. In de directe omgeving van het vliegveld zijn 48 woningen van Darp afgebroken, verbrand, vernield of gebombardeerd. De eerste vraag die daaruit voortvloeit is, moet Darp weer op dezelfde plaats verrijzen? De woningnood is hoog. Vele gezinnen zijn bij elkaar ingetrokken of hebben onderdak in andere gemeentes gevonden. Een groot aantal gezinnen wonen in hele slechte woningen en die kunnen zo de winter niet in. Het noodbestuur besluit de stenen gebouwen van het vliegveld, de barak achter de Konijnenbergen en de drie houten barakken aan De Wal tot noodwoningen te verbouwen.

De barakken aan De Wal. Annechien van Eijk (1925) vertelt...

'Ik woon nu in Ruinerwold, maar de boerderij waar ik als kind woonde staat nog steeds op de hoek van de Van Helomaweg en De Wallinger Esweg. Aan de kant waar nu de volkstuinten liggen, stond in de oorlog een slagerij. Daar woonde Koert de Groot. Aan de andere kant van onze boerderij zijn in de oorlog drie barakken gebouwd, daar zat werkvolk in voor de Duitsers. Tegenover ons huis aan de Van Helomaweg stond een groot vierkant gebouw, met dikke muren. Het was het wachthuis van de Duitsers, waar later Loonbedrijf Lefferts in was gevestigd. Bij dat kantoor hoorde de slagboom over de Van Helomaweg die het begin van het Duitse vliegveld markeerde. Die stond nog vòòr De

Situatietekening van de barakken aan De Wal uit 1945.

Bron: HvH e.o.

Wallinger Esweg. Dus als wij naar huis wilden, moesten we zelf de slagboom omhoog doen anders konden wij er niet in. Daar bij dat kantoor hadden de Duitsers ook de honden zitten. Die namen ze altijd mee als ze op patrouille gingen of op wacht stonden. Meer naar het noorden, bij de Duitse boer Steinhardt, stonden ook barakken, waar werd gekookt voor

het werkvolk. Vroeg in de morgen kwam de bus van DABO-tour vanuit Meppel en daarin zaten een heleboel vrouwen uit de omgeving die de aardappels kwamen schillen voor het werkvolk. Daar waar nu IJssalon Rimini in zit, reed die bus een rondje om een paal, om weer terug te kunnen keren naar Meppel. Hij mocht immers niet verder want een paar meter verder stond de slagboom van het Duitse vliegveld. 'Daar heb je de

De barakken naast de boerderij van de familie Van Eijk aan De Wal. Bij het paard staat de jongste zuster Wijnandina van Eijk en op het paard zitten Harry de Groot, het buurjochie en Annigje en Annechien van Eijk. De foto is gemaakt in 1945.

Bron: Annechien van Eijk

schillewieven', ginnegapten mijn zus en ik dan. Daarachter bij die barakken kwam je eigenlijk nooit. Wij haalden vooraan de aardappelschillen en het groenteafval op voor het vee. En even door de keuken want er zat altijd nog wel wat in de vleispanne! Ver na de oorlog, in 1954 zijn de barakken afgebroken'.

Christien van der Heide-de Jong (1938) vertelt...

'Mijn vader Hendrik Albert de Jong, geboren in 1912, besloot vlak na de Tweede Wereldoorlog terug te keren van Duitsland naar Havelte. Hij wilde graag zijn ouders weer zien na de oorlog. Hij nam zijn Duitse vrouw Maria en vier kleine kinderen mee waaronder ik. Nederland in 1945 zat echter niet te wachten op het voeden van extra monden en al helemaal niet op een Duitse vrouw met kinderen. Als wij als kinderen bij het buitenspelen onze mond opendeden, hoorde je al gauw; vieze rot mof! Wel logisch, maar wij als kinderen snapten dat natuurlijk niet. We hebben wel al heel snel Nederlands geleerd op deze manier', zegt ze met een lach. 'Bij de gemeente werd opgegeven dat wij als gezin een eigen woonruimte moesten hebben. Vader, moeder en 4 kinderen. Maar niemand kreeg een woning zo net na de oorlog. Wij waren blij dat we in de barakken aan De Wal terecht konden. Er stonden drie barakken en één kleinere in het midden aan de noordkant. Die was van de Heidemaatschappij. Achter elke barak was een hok met een gat in de grond, dat was de wc. Daar was ook de kraan en een fietsenhok. Ik vond de kamer in onze barak vrij groot als kind, maar als je hem nu

terug zou zien, zouden we het waarschijnlijk klein vinden. In die kamer moest ook gekookt worden. In de zomer op petroleumstellen en in de winter op de kachel. De kachelpijp werd in de winter verlengd zodat hij midden in de kamer stond, zo hadden we meer profijt van de warmte. Dan legden we ook stenen op de kachel en wikkelden die vòòr het slapen gaan in doeken om ons bed voor te verwarmen. Dat was nodig want het kon binnen zo koud zijn, dat de lakens bevroren. In de slaapkamer stonden voor ons drie tweepersoonsbedden voor ons zessen. Ik sliep bij mijn broertje en die plaste toen nog wel eens in bed! Op de gang werd een pot neergezet want anders moest je 's nachts naar buiten. Iedereen had in die tijd veel last van ongedierte als vlooiën en luizen. Dat was niet alleen bij arme of vieze mensen, die zaten gewoon overal. In 1948 zijn die barakken dan ook nog een keer ontsmet. Al met al, toch ook veel goede herinneringen, maar we waren wel heel blij dat we in 1948 een woning in het Nieuwe Darp kregen aan de Linthorst Homanstraat 20, een woning met een w.c. binnen in huis die je door kon spoelen! Een woning waar het in de winter warmer en in de zomer koeler was dan in de barakken'.

De plannen voor de wederopbouw van Darp

In september 1946 wordt het noodbestuur opgeheven en krijgt de gemeente Havelte weer een voor langere tijd benoemde burgemeester t.w. H. J. de Dreu en gekozen wethouders. De gemeente Havelte is niet rijk, integendeel. Het tekort op de begroting is in december 1946 opgelopen tot fl. 250.000. Met leningen, voorschotten en ook bijdragen van het Ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting wordt geprobeerd het probleem van de schrijnende woontoestanden te verhelpen.

Voormalig terrein van de barakken op De Wal, hoek Wallingeresweg -Van Helomaweg.

Foto: Wim van der Wijk

In 2017 zoekt Jelle Kootstra op het weiland aan de zuidkant van de voormalige gemeenteopslag naar resten van bewoning van de Nieuwe Buurt.

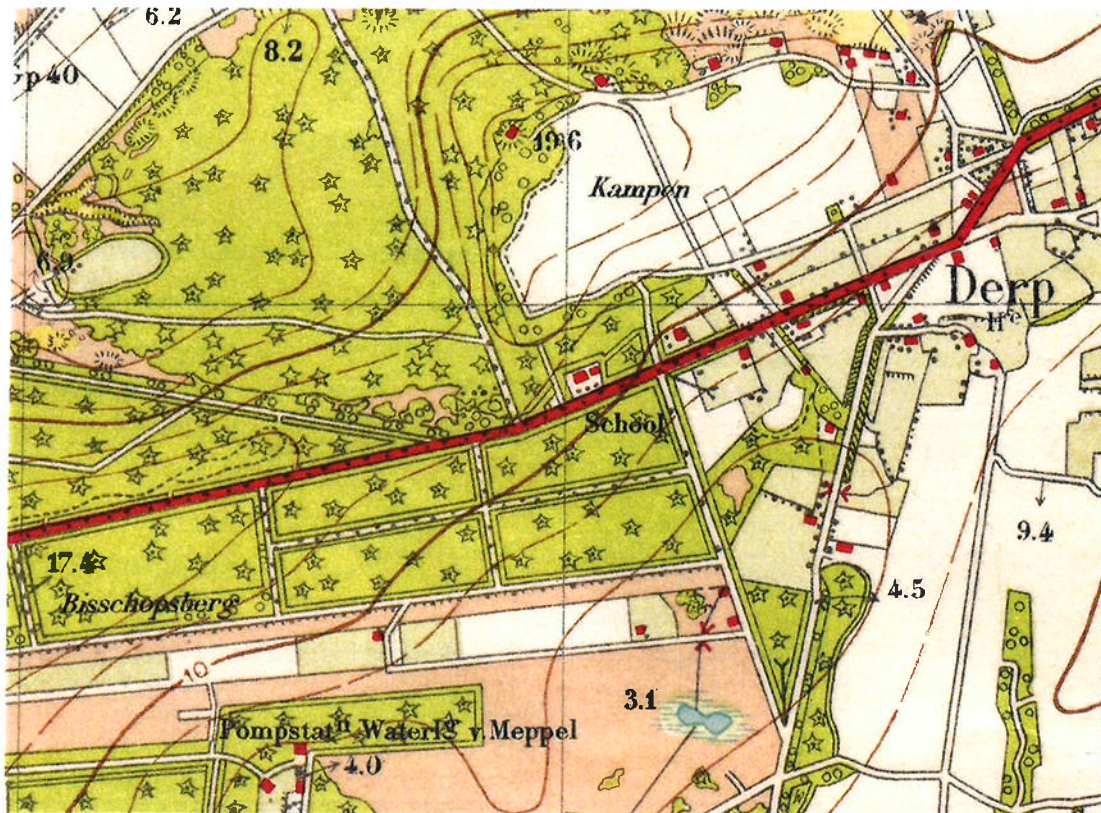
Foto: Frans Ohm

Vondsten van bewoners van de Nieuwe Buurt die wordt afgebroken in 1944. Stille getuigen van het verleden.

Foto: Frans Ohm

De wederopbouw van Darp

Op deze kaart uit 1932 ligt aan de rechterkant het Oude Darp. Aan de zuidkant van de in 1889 gebouwde lagere school, zal in de bossen van Linthorst Homan in 1947 het Nieuwe Darp herrijzen.
Bron: Topografische Dienst

Na de bevrijding moet er een geheel nieuw Darp worden opgebouwd en dat is in de eerste chaotische jaren na de oorlog geen eenvoudige zaak. Het bestaande uitbreidingsplan is niet meer bruikbaar en herbouw van de buurtschap op de oude plaats geeft veel bezwaren vanuit verkeers- en landschappelijk oogpunt.

De restanten van de 18 woningwetwoningen rond de Nieuwe Buurtweg zijn opgeruimd. Deze woningen moeten elders binnen de gemeente worden herbouwd en er is een aanwijsbare herbouwplicht. Om de Rijksbijdrage voor geleden oorlogsschade te krijgen, moet een gelijk aantal woningwetwoningen worden aangewezen, die moeten worden gebouwd ter vervanging van de verwoeste panden. De gemeente Havelte moet daarvoor in totaal 68 woningwetwoningen bouwen. In Darp 45, in Havelte 9, in Uffelte 12 en 2 in Wapserveen.

In overleg met de Provinciale Streekplandienst voor Drenthe (PSD), wordt het Nieuwe Darp enkele honderden meters westwaarts geprojecteerd tegenover de school aan de Ruitersweg. Het dorp wordt naar de school gebracht! Er zal een dorp met moderne woningen ontstaan, waar men breekt met de

oude traditie van een brinkdorp. Het Nieuwe Darp zal als *Tuindorp* een voorbeeld worden van één van de wederopbouwplannen ten gevolge van de oorlogsschade in de Provincie Drenthe. Eind 1947 zouden er al 60 woningen klaar moeten zijn, zo stellen burgemeester en wethouders in de raadsvergadering van januari 1947! Verheugend is voorts, zo spreekt burgemeester de Dreu, 'dat de arbeiderswoningen niet het armoedige voorkomen zullen hebben van vroeger!' De spreker ziet daarin de invloed van het socialisme. Een goede woning werkt volgens hem opvoedend en verheffend. Men hoopt dat de woningen naar behoren bewoond gaan worden.

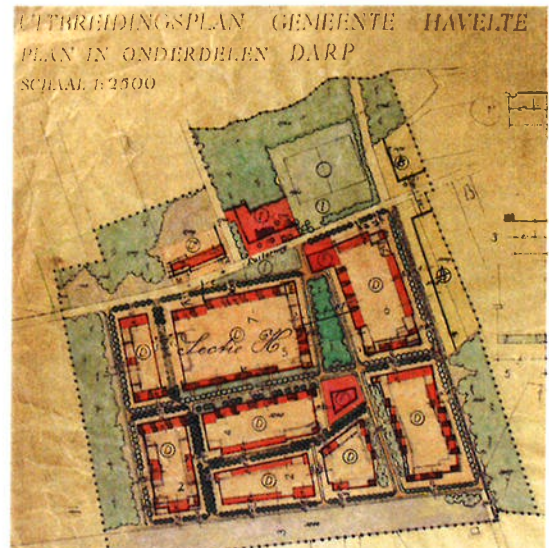

Op 9 mei 1947 wordt de eerste steen gelegd ter herinnering aan de wederopbouw van het Nieuwe Darp.
Foto: Marion van Rijn

En wat gebeurt er verder zoal in de wereld in dat jaar 1947? Een willekeurige greep:

- Bij het dorp Qumran aan de rand van de Dode zee in Palestina worden zeer oude handschriften gevonden, de zogenaamde Dode Zee-rollen.
- De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Marshall presenteert een plan om Europa er weer bovenop te helpen met behulp van Amerikaans geld: het Marshallplan.
- De Avonden van Gerard Reve verschijnt, evenals het dagboek van Anne Frank.
- Het weer is bijzonder extreem dat jaar. Het jaar begint met één van de strengste winters van de eeuw. Er kan geschaatst worden en op 8 februari vindt de 9e Elfstedentocht plaats. De winnaar is Jan van der Hoorn uit Ter Aar.
- De zomer van 1947 is de warmste zomer van de eeuw. Van mei tot en met september lopen we te puffen van de hitte. Op 27 juni 1947 wordt de tot dan toe warmste dag ooit gemeten. Die dag stijgt het kwik tot maar liefst 36.8 graden!

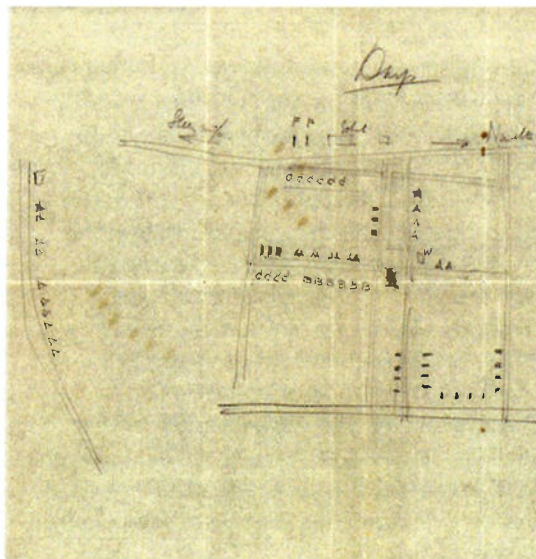
van het dorp. De gemeentearchitect Piet de Groot ontwerpt nu met evenveel spoed de bouwplannen.

Het schetsontwerp wordt in 1948 nader uitgewerkt in het eerste officiële bestemmingsplan voor het Nieuwe Darp.

Bron: Bernard Hanskamp

Het Nieuwe Darp

Dit is het eerste schetsontwerp voor het Nieuwe Darp uit 1946. Deze is gemaakt door de Provinciale Streekplan Dienst en wordt de basis voor de huidige structuur. De eerste woningen staan schetsmatig aangegeven.

Bron: Gemeente Westerveld

Het gemeentebestuur geeft zo snel mogelijk opdracht aan de directeur Jan den Boer van de Provinciale Streekplandienst voor Drenthe, om een nieuw uitbreidingsplan voor Darp te ontwerpen. Op 29 juli 1946 wordt reeds een eerste schets ontvangen, waarna opdracht wordt gegeven om deze nader uit te werken in een ontwerpuitbreidingsplan. In 1948 is het definitieve totaalplan gereed, wat uiteindelijk het bestemmingsplan wordt voor het dorp, genaamd *Uitbreidingsplan in onderdelen Darp*. Dit wordt de basis voor de huidige structuur

Op 20 december 1946 besluiten Burgemeester en Wethouders het bouwterrein, plm. 13 ha bosgrond, tegen taxatieprijs aan te kopen van Mr. J. Linthorst Homan die zijn volledige medewerking verleent. De kosten voor dit terrein met het aanwezige hout bedragen f 26.391,-. Diezelfde middag reeds maakt men een plan ter verdeling van de toegezegde steun van het Rijk voor de bouw van drie arbeiderswoningen aan de toekomstige Linthorst Homanstraat en drie woningen aan de Schoolweg en een plan voor de bouw van acht noodwoningen, type Bungalow aan de toekomstige Parkweg en Kamperweg, als aangegeven op het eerste schetsontwerp. In 1947 en 1948 zullen in totaal 61 woningwetwoningen verrijzen te midden van de dennenbossen, allen voorzien van waterleiding en elektriciteit.

Er worden verschillende soorten arbeiderswoningen gebouwd. Type A is een enkele arbeiderswoning, type AA is een dubbele arbeiderswoning, type B en C zijn kleinere vrijstaande woningen en type D, de zgn. *semibungalows*, worden uitgevoerd als landelijk boerderijtype.

De geraamde bouwkosten voor de eerste 18 woningwetwoningen te Darp bedragen alles bij elkaar met renteverlies, dagelijks toezicht, grondkosten, bouwrijp maken, en onvoorziene uitgaven f 220.410,-. Een aanzienlijk bedrag in die tijd.

Op het door Bureau Gemeentewerken uitgewerkte technische plan, worden de

Op deze tekening worden de te bouwen typen woningen aangegeven en de mogelijke plek voor een kerk en dorps huis. Duidelijk herkenbaar is de tuindorpstructuur met de diepe achtertuinen.

Bron: Gemeente Westerveld

diverse woningtypes aangegeven voor het Nieuwe Darp. Links naast de school zijn huizen geprojecteerd die gebouwd worden op het terrein dat wordt aangekocht van de Gemeente Steenwijk. Het sportveld ligt aan de andere kant naast de school. Het Dorps huis komt volgens dit plan op de hoek van de Ruiterweg, tegenover de school op de plek van het huis van Jan en Trijntje Mulder. En op de hoeken van de Parkweg en de Schoolweg met de Linthorst Homanstraat zijn drie woningen met winkels gedacht. Een kerk wordt aangegeven op de plek van de huidige Stobbe en het 't Buitenbeentje.

Ook de drie woningen aan de Schoolweg zijn de eersten die in Darp in 1947 worden gebouwd.

Foto: Frans Ohm

Aan de zuidzijde van de Linthorst Homanstraat worden in 1948 de zgn. type B- en C-woningen gebouwd, vanaf de Westerlaan tot de huidige Stobbe.

Bron: Fotoarchief Oud Meppel

De drie vrijstaande woningen aan de Linthorst Homanstraat, het zgn. A type, worden in 1947 als eersten gebouwd. Op deze foto van januari 1948 zijn ze net bewoond.

Bron: Fotoarchief Oud Meppel

Dezelfde foto maar nu in 2018.

Foto: Frans Ohm

Dezelfde foto, maar nu in 2018.

Foto: Wim van der Wijk

Aan de Parkweg, Veldweg en Kamperweg worden de zgn. type 'bungalows' gebouwd. Dit is de woning van Roelf en Johanna Scheper op de hoek van de Veldweg en de Parkweg. De witgeschilderde hoekwoningen verhogen de landelijke sfeer. Op de voorgrond de paarden van Jan Been

Foto: Gratis Scheper

Op 31 maart 1947 begint aannemersbedrijf Th. Brouwer te Thij met de bouw van de eerste woningen type A aan de Linthorst Homanstraat en aan de Schoolweg. Er wordt voortvarend gewerkt en reeds op 9 mei 1947 plaatst burgemeester de Dreu de officiële eerste steen in de gevel van de in aanbouw zijnde woning Linthorst Homanstraat 1, ter herdenking aan de herbouw van het Nieuwe Darp. Naast de drie woningen aan de Linthorst Homanstraat komen nog vier dubbele arbeiderswoningen type AA.

Eind juli 1947 begint men met de eerste serie van acht semibungalows type D, vier aan de Veleweg (de huidige Kamperweg) en vier aan de Veldweg.

In oktober 1948 volgen de huizen aan de Linthorst Homanstraat type B en C. en aan de Klinke, type C. Aan J. Martens te Leeuwarden worden de types B en C gegund. Het schilderwerk aan L. van 't Zandt in Ruinerwold en het elektriciteitswerk aan H. Knol te Havelte. Aan de oostkant van de Parkweg worden in 1948 nog eens vier huizen type A gebouwd, evenals aan de Kamperweg. Ook in dat jaar volgen nog eens acht bungalows type D, zeven aan de Parkweg en één aan de Veldweg. Men beseft dat dit nog lang niet genoeg is om in de grote behoefte te voorzien. Door *Wederopbouw* is dan ook toestemming gegeven om een groter aantal woningen te bouwen. Uiteindelijk zullen er in de periode 1947-1949, in totaal 61 woningen worden gebouwd. Van dit aantal zijn 38 woningen nu nog duidelijk in vorm en gevelindeling herkenbaar.

Bouw en exploitatie van 16 Bungalows in 1947

Gezicht op de 'bungalows' aan de Parkweg in 1971 waarbij rechts nog net de kleuterschool te zien is aan de Linthorst Homanstraat. Het buurtje kenmerkt zich door een sterke verbondenheid met elkaar.

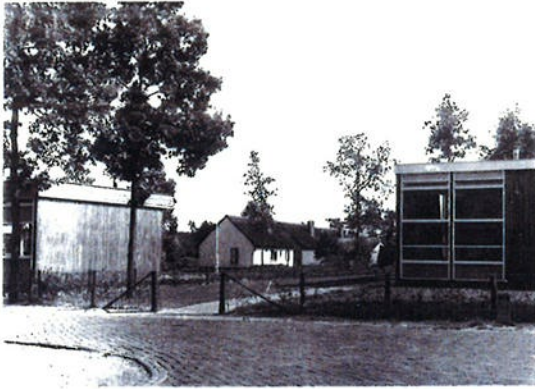
Bron: HVH e.o.

In maart 1947 vraagt de gemeente officieel aan Volkshuisvesting om de eerste 8 bungalows te mogen bouwen ten behoeve van *oorlogscreepegevallenen*. Onder deze term vallen mensen die in onmenselijke huisvesting moeten wonen. Het Ministerie van Wederopbouw heeft voor de ergste

gevallen van woningnood een aantal zeer eenvoudige woningtypen in de vorm van semibungalows ontworpen. Deze tellen dan ook maar voor de helft mee in het totale bouwvolume voor de gemeente. Ze worden in Darp gebouwd met rijkssteun van f 60.244,- en f 6.290,- voor de grond. In 1948 worden er nog eens 8 bungalows gebouwd. De districtsarchitect Piet de Groot, beveelt juist dit type D aan omdat de slaapkamertjes wat groter zijn en minder gehorig en ze hebben een aparte keuken en kamer. De huisvrouw van tegenwoordig heeft de behoefte om de woonkamer aan kant te hebben, wat een rommelige bewoning tegengaat! In de keuken komt een gepolijst granito aanrechtblad met gootsteen en spatschermen en een wasemkap van eternietplaten of hardboard. Bovendien stelt hij voor wat ruimere schuurtjes te laten bouwen, wat meer aan de plaatselijke behoeften zal voldoen. Het aannemersbedrijf Martens uit Leeuwarden gaat ze bouwen. De prijzen van bouwmaterialen zijn hoog, gezien de schaarste in het hele land. Er kan bezuinigd worden door toepassing van bijvoorbeeld steengaasplafonds, want de isolatiewaarde van het 25 cm dikke rieten dak is voldoende. Totaal kan er f 6.100,- bezuinigd worden op de begroting, zonder dat de huizen constructief minder waard worden. Het gewaterd rondhout wat gebruikt moet worden is in binnen- en buitenland niet te krijgen. Door rondhout te gebruiken uit het te kappen bos van Darp, kan een bezuiniging van f 1.200,- worden verkregen. Uiteindelijk kan er ook nog bezuinigd worden op schilderwerk en elektriciteitsaanslag. De bungalows hebben een semipermanent karakter met een levensduur van 35 jaar. Al met al vindt men het verantwoord om op de begroting te bezuinigen.

De schuurtjes die het Ministerie van Volkshuisvesting en Wederopbouw heeft bedacht, zijn te klein en bieden slechts ruimte aan 1 varken! Voor elke arbeiderswoning op het platteland wordt het echter nodig geacht grotere schuurtjes te hebben. Een bergruimte met een oppervlakte van 18 m² is een minimale eis. De schuurtjes moeten ruimte kunnen bieden aan 1 of 2 geiten, 1 varken, 4 rijwielen, 2,6 m³ kolen, 8 m³ turf of brandhout en voldoende ruimte voor tuingeredschap en veevoeder. Volkshuisvesting gaat echter niet akkoord met een grotere schuur. Voor Drenthe is er al speciaal een extra schuur bijgebouwd, dus nu ook nog een grotere schuur is te veel gevraagd. Geef die huizen dan aan gezinnen die aan een kleinere schuur genoeg hebben! Uiteindelijk mogen er toch grotere schuren worden gebouwd van Volkshuisvesting, mits het de kosten van f 90,- per woning niet te

Deze foto is het tegenbeeld van de vorige. Hier kijk je tussen het dorpshuis (rechts) en de kleuterschool (links) door naar de 'bungalows' aan de Parkweg. De ruime schuur van 18 m² is ook de plek voor de geiten of het varken.

Bron: HvH e.o.

boven gaat. In 1952 regent het klachten en komen veel gebreken aan het licht, die te maken hebben met de bezuinigingen tijdens de bouw. Zo is het rondhout dat verwerkt is in de bungalows, door schimmel aangetast. Het werk wordt veel onderhands aanbesteed omdat zo de door de regering vastgestelde maximale prijs per m³ bereikt kan worden. Toch moet er ook nog met de aannemer met de laagste inschrijvingssom onderhandeld worden om die maximale prijs niet te overschrijden. Gevolg...veel klachten en geen steun uit de rijksskas voordat de gebreken zijn opgelost. De woningen moeten worden verhuurd tegen de prijs die de Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting heeft vastgesteld. De huuropbrengst van 8 bungalows met een huur van f 3,- per week, is bij lange na niet genoeg om de kosten te kunnen dekken.

De gedachte levensduur van 35 jaar wordt uiteindelijk niet gehaald. Men begint reeds in 1971 met de afbraak van de bungalows aan de Veldweg en de Kamperweg.

De 'bungalows' zijn niet levensbestendig en reeds in 1971 worden de eersten alweer afgebroken aan de Veldweg. Hier de afbraak aan de Kamperweg

Bron: HvH e.o.

Wonen in het Nieuwe Darp

Joy van der Beek

Klaasje Baaiman vertelt....

'Wij trouwen in de oorlog en wonen eerst bij mijn va en moe op het Schier.

Ons huis is wat ruimer dan de andere woninkjes en heeft een schoorsteen in het midden. Op het eind van de oorlog horen we dat er een stel op de Kampen uit hun woning weg wil uit angst voor beschietingen. En wij durven ze te vragen of we zolang in hun huis mogen. Maar dat is van korte duur, want na de bevrijding komen die mensen terug in hun huis en wij kunnen weer vertrekken! Toen zijn we ingetrokken in een boerderij in Uffelte. Daar krijgen we twee kleine kamertjes en zitten er met Jan en Geertje Vink onder één dak. Er zitten kantoren van de Duitsers in die boerderij. Na een poosje krijgen we een woning in de barakken aan De Wal toegewezen. Ruimte is er daar genoeg, maar het is wel vreselijk gehorig. En wat een vlooiën! Nu had ik, toen ik nog op Overcinge werkte, van de Duitsers geleerd dat je ammoniak moest gebruiken, want daar houden vlooiën niet van. Dus ik aan de gang met ammoniak en echt waar, je kunt daarna geen vlo meer vinden. Ik ben na mijn trouwen niet blijven werken, want dat was toen de gewoonte. Je bleef thuis voor de kinderen zorgen. Daar ben ik trouwens nog voor. We krijgen 2 kinderen in de barakken en in 1947 gaan we met de kinders op de fiets naar de woningen die aan de Linthorst Homanstraat gebouwd worden. Naar de eerstesteenlegging in mei door de burgemeester zijn we niet gegaan, want wij krijgen ook geen woning van dat type. Die waren voor mensen waarvan het huis platgebombardeerd was of door de Duitsers afgebroken. Als pasgetrouwd stel hadden wij nog geen eigen woning. Maar door de erbarmelijke omstandigheden in de barakken komen we in aanmerking voor een bungalow aan de Parkweg'.

Dat het noodwoningen zijn en bedoeld voor 35 jaar heeft Klaasje niet echt meegekregen. Maar ja, je bent jong en 35 jaar lijkt dan een eeuwigheid. En dat bungalowtje is prachtig!

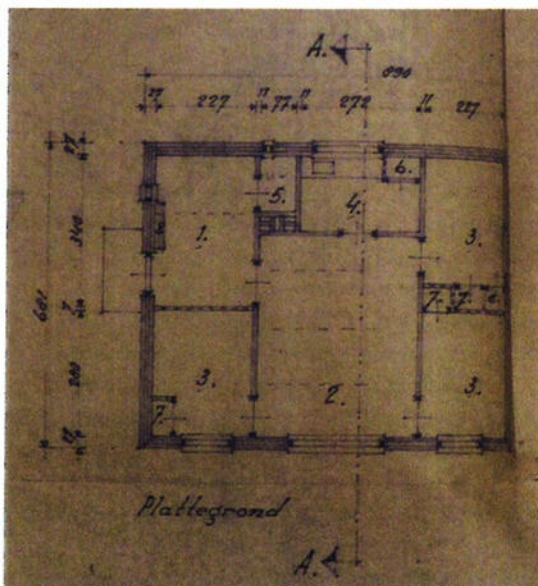
Gezicht op de Parkweg, richting Veldweg in 1964. Klaasje Baaiman woont in de jaren vijftig met haar gezin op nr. 9, naast de witte 'bungalow' op de hoek. Het is speelkwartier op de kleuterschool, veilig omheind met een afrastering.

Bron: HvH e.o.

Eindelijk privacy

'Wanneer we met onze twee kinderen verhuizen naar de Parkweg 9 in het splinternieuwe Darp hebben we eindelijk ons eigen plekje. We hebben nog nooit zo'n mooi huisje gehad. Het ontwerp is een beetje in de stijl van latere vakantiewoningen met een rieten dak. We krijgen 3 mooie slaapkamertjes en een mooi klein keukentje, een woonkamer en een deel. Bovendien een grote schuur en een mooie grote tuin voor aardappelen en groente. En we hadden fruitbomen. We betalen fl. 3,- huur, maar melk kost in die tijd 9 cent. Mijn man werkte in de bouw en hij heeft gelukkig altijd werk gehad.

Plattegrond van bungalow type D. De berging (1), de woonkamer (2), de slaapkamers (3), de keuken (4) en de w.c. (5).

Bron: Gemeente Westerveld

Op een gegeven moment komt mijn broer met een zwart varkentje aan. Eerst wil mijn man dat vieze beest niet hebben, maar ik ben helemaal wijs met dat lieve diertje. Dus ik leg stro in de schuur en dat wordt zijn plek. Het is een mooi groot varken geworden. In ons buurtje helpen we elkaar overal mee. Je moet elkaar wel helpen om te overleven. Dat is nu heel anders. Er komt een Poolse vrouw aan de

Parkweg wonen en als haar man naar zijn werk is, ga ik naar haar toe om kennis te maken. 'Ga zitten', zegt ze en wijst naar een stoel. Ik zie dat in het hele huis niks op de grond ligt. Ze wonen zo op het cement. Die mensen hadden helemaal niks! Zij zit te huilen bij een kachel die niet kan branden. Wij zorgen voor een lamp en een pijp voor de kachel en behang tegen de muur. Ik pas op haar kinderen als ze heel graag naar een feest wil. We zijn 8 jaar burens. Als we verhuizen, moet ze vreselijk schreien.

De bungalow is een heel knus huisje en met de schuur en de tuin is het echt een paradijs. Maar als er 4 kinderen zijn, wordt het te klein. We schrijven ons in voor een woning aan de Linthorst Homanstraat, maar die blijkt al verzegd. Dan vragen we Kees Lefferts, die in de gemeenteraad zit, hoe dat kan. Uiteindelijk krijgen wij toch dit huis en die andere mensen krijgen onze bungalow. Zij zijn wel boos, maar ja. Wij gaan in 1955 verhuizen naar de Linthorst Homanstraat 24.

In 1955 verhuist Klaasje Baaiman met haar gezin naar haar huidige woning aan de Linthorst Homanstraat 24, met meer ruimte voor de kinderen en ruimte voor het vee. In 1979 is het rieten dak nog aanwezig.

Bron: HvH e.o.

Het huis is heerlijk. Meer ruimte voor de kinderen. En mooie houten vloeren. Maar in het begin is het voor mij wel erg wennen aan deze buurt. Niet zo gezellig als aan de

Parkweg. Het is hier zó stil. Een buurvrouw die ik groet, zegt niks terug. Na een paar keer vraag ik of ze doof is. Nee, maar ze houdt niet van teuten. Uitgepraat ben je. Sommige mensen zijn nu eenmaal zo, zo afstandelijk.

Dat is tegenwoordig wel meer dan toen. Nou heb ik altijd geweldige burens gehad hoor, ook hier in de straat. Toen mijn man was overleden, hield de buurman de linde kort en snoeide de heg voor me. Maar de mensen zijn nu meer op zichzelf. Ik woon hier met heel veel plezier. Het is een prima huussie, alleen het huis van mijn va op het Schier was mooier. Dat was van je eigen weet je wel en dat is toch anders. Maar wat een gedoe vroeger met wassen, koken en wekken en schoonmaken! En nu de luxe van een stofzuiger, een wasmachine en een koelkast. Dan is het nu gewoon de hemel.

Dezelfde foto als de vorige. Ook Klaasje gaat mee in de tijd met de zonnecollectoren.

Foto: Frans Ohm

Frans en Henk Splinter.

Frans en Hans Splinter groeien op in Havelterberg, waar hun vader werkt bij het Waterpompstation en waar ze ook wonen. Na hun trouwen wonen beide broers ook in de bungalows aan de Parkweg. Henk komt er als eerste met echtgenote Greta Kaspers in 1956 wonen. Hij is een enthousiast motorrijder. Iedereen kent hem en zijn Harley, zijn troetelkindje. Hij sleutelt eraan in de woonkamer en reviseert hem zelf. Er is wel een schuur, maar hij doet het liever lekker bij de kachel. Af en toe even proberen en flink gas geven, is doodnormaal.

Frans trouwt in 1966 en krijgt met zijn vrouw Jopie van Dalen de bungalow waar de familie Baaiman ooit de eerste bewoners waren. Parkweg 9 wordt ook hun paleisje. En ze wonen er heel prettig. Frans werkt bij een machinefabriek en om de grote lap grond om zijn huis om te kunnen spitten, vraagt hij een snipperdag. Maar zijn baas, Rein Patent, zegt hem beslist niet te kunnen missen die dag. Hij vraagt wat er zo dringend is. Als hij hoort wat Frans wil gaan doen, lost hij het

heel soepel op. Hij stuurt zijn eigen tuinman om de klus voor Frans te klaren. Zonder zelf één druppel zweet te hoeven vergieten, wordt Frans hele tuin vakkundig omgespit!

De beplanting van Darp en het vellen van de bomen

In januari 1947 wordt door Ir. Jan den Boer, directeur van de Provinciale Streekplandienst voor Drenthe, een bezoek gebracht aan het boscomplex waar druk gebouwd wordt aan het Nieuwe Darp. Zijn bevindingen dienen om het college van B. en W. te adviseren over de meest efficiënte wijze van het vellen van de bomen

Hij schrijft: 'Thans worden de bomen rond de erfafscheidingen van de huizen gespaard, maar de rest van de bomen wordt radicaal gekapt! Deze werkwijze kan nooit tot een goed resultaat leiden. Men mist zo de unieke kansen die geboden worden om tot een boeiend geheel van bebouwing en doorkijkjes in het bos te geraken! De juiste wijze van handelen zou zijn: Alleen dié bomen te rooien die bij de bouw in de weg staan en natuurlijk ook voor de wegen en voetpaden. Na voltooiing van de bouw, de bomen rooien die toetreding van het zonlicht of het uitzicht belemmeren. Dan kijken welke mooie groepen bomen gespaard moeten worden om een schone afwisseling tussen bebouwing en geboomte te verkrijgen. Er zal zo een zekere grilligheid in de beplanting behouden kunnen worden, die het geheel zeer ten goede zal komen. Juist dit nieuwe dorpje krijgt door de aanwezigheid van het bosbestand een geheel eigen aantrekkelijk karakter!'

Het PSD-jaarverslag 1949 meldt daarover onder het kopje *Beplantingen in Dorpen*, dat aan het gemeentebestuur van Havelte wordt geadviseerd voor de beplanting

Bij de bouw van de woningen in 1947, worden de bomen rond de erfafscheidingen van de huizen zo veel mogelijk gespaard, maar de rest van de bomen wordt radicaal gekapt! Echter de juiste wijze van handelen zou zijn: Alleen dié bomen te rooien die bij de bouw in de weg staan.

Bron: Fotoarchief Oud Meppel

van het nieuwe dorp Darp een echte beplantingsdeskundige in te schakelen. De latere PPD-landschapsarchitect G. Hollema wordt daarvoor benaderd.

Geke Hollema, tuinarchitect te Fredriksoord, ontwerpt een beplantingsplan dat door de Provinciale Streekplandienst en de Houtvester van Staatsbosbeheer wordt goedgekeurd. Ter geleiding van het verkeer uit Steenwijk worden eiken geplant naast de Ruitersweg en ook voor de gemeentewoningen en de school. Op de perceelscheidingen komen lijsterbesbomen en witte esdoorns. Langs de Hesselter Bosweg berken en een haag van veldesdoorn. Daarbij moeten in dit blok een aantal dennen gespaard blijven, gezien de 'kaplust' van de bewoners. De Amerikaanse eiken langs de Westerlaan moeten op 5 meter afstand worden gezet.

In januari 1951 plant de schooljeugd 81 eiken langs de straten van Darp.

Bron: Nieuwsblad van het Noorden

Langs de Linthorst Homanlaan komt een open beplanting van eiken op zo'n wijze dat lichttoetreding en uitzicht behouden blijven. Bij de toekomstige kerk (de huidige Stobbe) komt een dubbele rij, en zo ook langs de Parkweg. En meidoornhagen gaan de straten sieren. In 1950 wordt vermeld dat stroken met dennen zo hier en daar behouden blijven, maar dat er wel 940 dennen gekapt gaan worden en 237 eiken! Bij de nieuwgebouwde woningen is er namelijk een onbevredigende toestand ontstaan. Dennen zijn blijven staan die het de bewoners onmogelijk maken hun tuintjes productief te maken. De gevolgen daarvan blijven niet uit...de dennen verdwijnen en het is moeilijk om daar voldoende tegen op te treden. De bevolking krijgt in 1950 de mogelijkheid om 4 à 5 vruchtbomen te planten in hun gereedgekomen tuinen. Door de nieuwe beplanting langs de wegen en in de tuinen zal het Nieuwe Darp het karakter van een Tuindorp behouden.

Eindelijk een huis Christien en Jopie de Jong vertellen.... Joy van der Beek

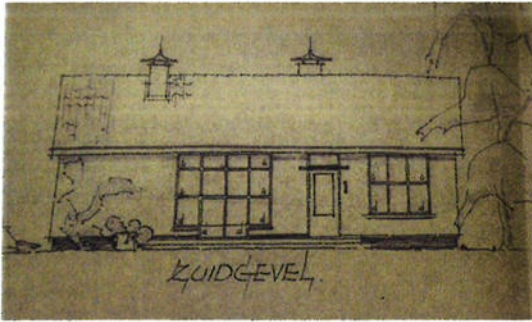
Begin 1948 verhuist de familie de Jong van de barak aan De Wal naar hun nieuwe woning Linthorst Homanstraat 20. Vader Hendrik en zijn Duitse vrouw Maria Dabrock met hun dochter Christien van 9, Johannes van 8, Frans van bijna 6 en Arie van 4 jaar.

Hendrik de Jong met zijn Duitse vrouw Maria Dabrock voor hun woning aan de Linthorst Homanstraat 24. Hendrik was o.m. schaapherder en Maria kan goed kostuum maken.

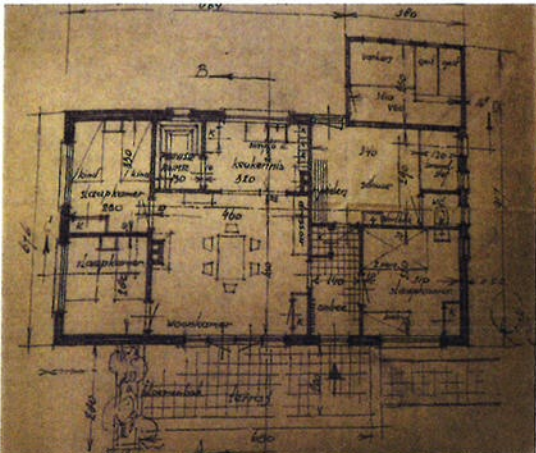
Bron: familie de Jong

'Opa komt met het zwarte paard voor de boerenkar de meubels verhuizen. Niet dat er veel stond in de barakken. Je had toen geen bankstellen. Alleen wat stoelen, een tafel en de ledikanten natuurlijk. Hun nieuwe woning is een verademing na de barakken met de zomerse hitte en de snerpemde winterse kou. We kunnen zo op onze klompen (er zijn dan nog klompenhokjes in de gangen) over de Schoolweg naar de school lopen. De woning ziet er nu heel anders uit dan toen. Althans van binnen. Ook van buiten een beetje, want er zaten glazen openslaande deuren in de woonkamer. Zomers prachtig, maar lekker tochten in de winter. Later worden die openslaande deuren vervangen door een raam. De keuken heeft een ronde boog naar de kamer. In iedere slaapkamer zijn ingebouwde kasten! Naast de keuken was vroeger de bijkeuken met het toilet. Toiletpapier is er in die tijd niet. Bladzijden uit de radiogids worden keurig in vieren gedeeld

De in 1948 gebouwde type B woning van de familie de Jong, heeft een landelijke uitstraling door openslaande deuren met roedeverdeling, welke vanwege de kou al snel vervangen worden door een raam.

Bron: Gemeente Westerveld

De type B woning heeft niet alleen drie slaapkamers, maar ook een uitpandige ruimte voor het vee.

Bron: Gemeente Westerveld

en dan met een touwtje door een gaatje bovenin opgehangen in de w.c.. Klaar is Kees'!

Er was van het begin af aan in het nieuwe Darp een grotere openheid voor nieuwe ordening, voor anders en beter wonen, voor een hygiënischere leefwijze, voor grotere netheid in het huishouden. En dit alles kon aansluiten bij de drang naar verandering, die de naoorlogse periode kenmerkte en de hang naar wat meer luxe. Vrouwen uit de nieuwe Darper woningen konden dan ook in 1948 met een zekere trots de kastdeur opendoen: er ligt nu het nodige linnengoed in, handdoeken en theedoeken en dergelijke, netjes bijeengelegd. Het geeft een gevoel van bezit.

J.M. van der Torre, Vanaf de Bisschopsberg gezien.

Ze wonen heel vrij en vanachter het huis kunnen ze door een sluippaadje naar het Veentje lopen en ze spelen in de bosjes naast hun huis. Er is geen douche. Zaterdags gaan ze in de tobbe. Christien mag eerst omdat ze een meisje is en daarna komen de jongens

aan de beurt. Er is een moestuin en er staan vruchtbomen bij het huis. Vader heeft duiven en konijnen. Vader Hendrik de Jong is door polio in zijn jeugd invalide geworden. Hij heeft vaak geen werk en moet er wat bij zien te verdienen. Dat doet hij o.a. als schaapherder rond 1950. Eerst nog lopend, maar later op de fiets. 'De schapen en honden speelden een belangrijke rol in ons leven', vertelt Christien. Konijnen mest Hendrik vet en slacht hij voor de verkoop. In de schuur liggen de eierkolen en cokes achter een muurtje met een opening onderin. En er worden dennenappels en takjes bewaard om er de kachel mee aan te maken. In de kelder ligt de aardappelvoorraad en staan de weckflessen. Ze ervaren het wonen in Darp als heel prettig. Hun moeder heeft 2 goede vriendinnen, maar er komen ook veel andere dames bij haar aankloppen omdat ze zo goed kostuum kan knippen. Je helpt elkaar en dat is in Darp heel gewoon. Als er een vrouw zwanger is en het niet zo breed heeft, komt een buurvrouw met sluitlakens voor haar aan en een ander leent haar mooie nachthemd uit. Je weet van elkaar dat je de armoe niet wil etaleren. 'Darpers zijn heel close met elkaar' volgens Christien. En ze staan voor elkaar klaar. Meester Veen komt haar ouders vertellen dat Christien goed kan leren en naar de MULO zou kunnen. Maar in die tijd is dat niet zo vanzelfsprekend voor arbeiderskinderen. En al helemaal niet voor meisjes! Ze mag eerst niet van haar vader. Maar omdat haar broer Johannes wel naar de Mulo mag, maar niet alleen durft, gaat Christien alsnog. Ze leert makkelijk. Met een landelijke opstelwedstrijd, uitgeschreven door Kodak, wint ze de tweede prijs en krijgt een boxje om foto's te maken. Ze haalt haar diploma en met 18 jaar gaat zij de deur uit om in de verpleging te werken. Johannes en Frans vertrekken later. Na het overlijden van eerst hun moeder en in 1976 hun vader, blijven Arie en Jopie in het ouderlijk huis wonen. De huizen aan de Linthorst Homanstraat staan er nog steeds, maar wat een verschil met 70 jaar geleden.

Roelof Boers vertelt...

Marion van Rijn

'Wij zijn van de barakken naar een van de dubbele arbeiderswoningen aan de Linthorst Homanstraat gegaan. Het eerste huis schuin tegenover Jopie de Jong. Wij hebben daar in dat huis vier slaapkamers, een mooie gewone kamer en een keuken, maar die was net zo klein als hier aan de Veldweg, dat is niks hoor. We hebben een w.c. in de berging, geen douche dacht ik, maar wat ik wel weet is dat mijn va alle kamers bezet had. Mijn broers, Eppe, Hendrik en ik slapen in

Piet Spin vertelt....

Wij kregen na onze evacuatie uit Ruinerwold, een type A-woning toegewezen aan de Linthorst Homanstraat. Het is het derde huis aan het begin van de straat. Naast ons huis liep toen nog een voetpad van de Linthorst Homanstraat naar de Ruiterweg, de Hesselter Bosweg. Een berkenboom daarvan staat er nu nog. We hebben een redelijk grote eetkeuken en de kamer is zo'n 14 m 2. Onder de trap is de deur naar de kelder waar de zuurkoolvaten stonden en waar het altijd erg nat was. Er liep ieder jaar langzaam maar zeker een halve meter water in, dus die kelder moesten we elk jaar leegscheppen.

Wij als kind, werden na school vaak het bos ingestuurd om dennenappels en takken te rapen. Die slaan we dan op in onze berging, want wij hadden een houtkachel. Het bos rondom het dorp zag er vroeger ook anders uit dan nu. Er lag bijna niks op de grond, want iedereen zocht naar hout voor zijn kachel. We hadden achter het huis een grote tuin en bij alle huizen stonden wel drie of vier fruitbomen. Het waren echt leuke woninkjes hoor, maar voor de grote gezinnen van toen eigenlijk te klein. In ons gezin waren de oudste kinderen de deur al uit, dus we konden ons wel redden, maar ja vroeger kon ook veel meer dan nu.

De familie Spin komt in 1947 in een type A woning aan de Linthorst Homanstraat 5, welke identiek is aan de afgebeelde woning op nr. 1. Niet alleen de bomen zijn verdwenen, maar ook de oorspronkelijke indeling van de karakteristieke ramen.

Bron: Fotoarchief Oud Meppel en Marion van Rijn

een klein kamertje. In de andere slaapkamers wonen de vogels van mijn va. Hij hol een boel vogels! Kanaries, beo's, parkieten en moezen natuurlijk. De achtertuinen zijn langgerekt en lopen door tot waar nu de Schoolerve is.

In onze tijd liep een diepe goot achter de tuinen langs. Daar werd wel afval ingegooid, dus die hebben ze later dichtgemaakt. Varkens hebben we ook gehad. Ach, de één had konijnen en een ander weer kippen, iedereen had wel wat vee bij huis lopen. Die varkens zaten in het hok naast de berging. Die mestten wij vet voor Luchies de varkensboer uit Ruinerwold. Wij hadden daar ook een bult hout liggen uit het bos voor de kachel. Mijn moeder kookte 's avonds op drie petroleumstelletjes, ik zie het nog zo voor me. Wij hadden het aardappelland hier aan de Veldweg waar in de oorlog de Tom Poeslijn liep. In 1972 zijn wij hier aan de Veldweg komen wonen'.

Foto: Frans Ohm

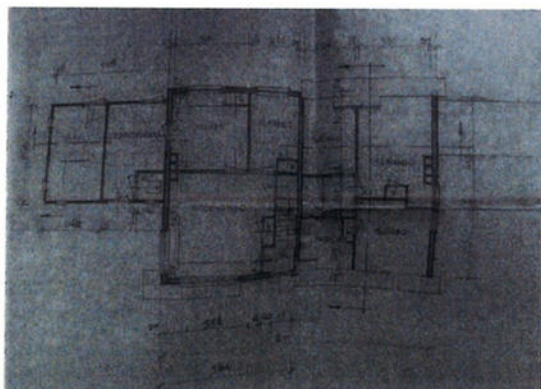
In Juni 1954 worden nog een viertal eenvoudige arbeiderswoningen gebouwd aan de Westerlaan ten behoeve van de definitieve huisvesting van gezinnen, die in de afgebroken barak aan De Wal uit de oorlogsjaren hebben gewoond. De kosten zijn f 41.415,-. De woningen worden gebouwd door de gebroeders Seegers uit Uffelte gebouwd. De huur wordt vastgesteld op f 4,50 per week.

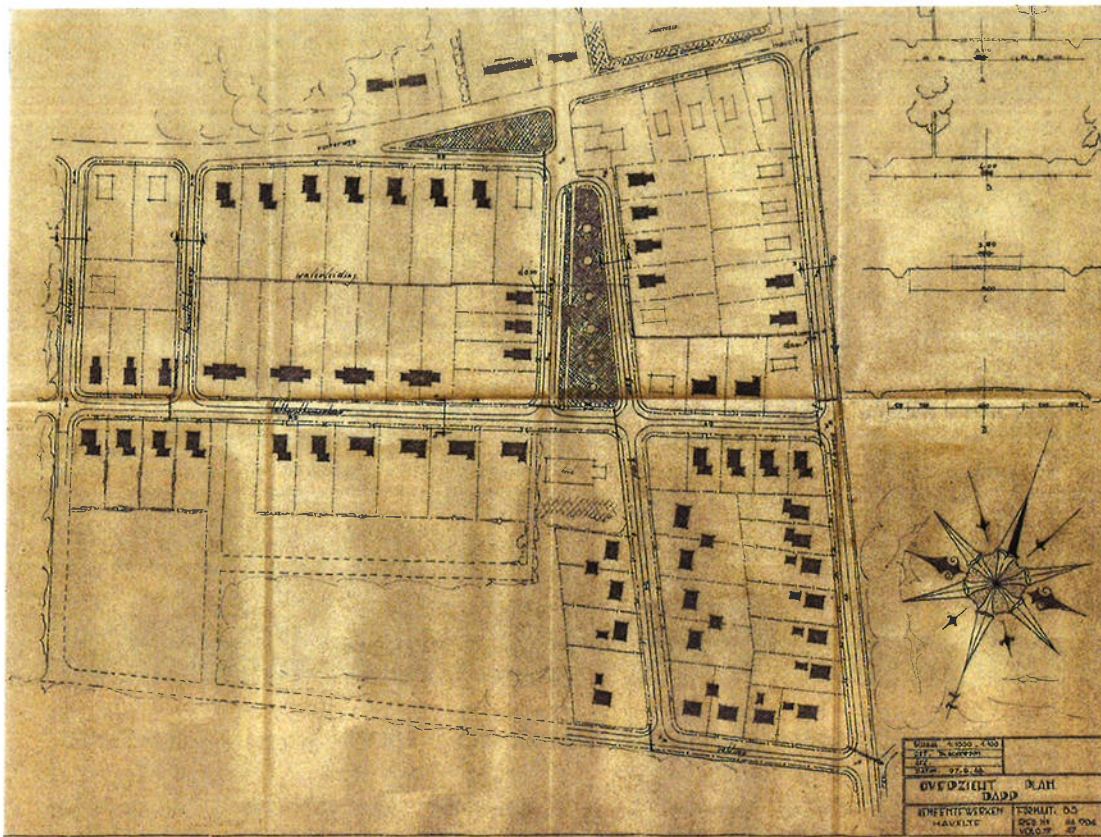
Het straten- en rioleringsplan

In maart 1948 buigt de Gemeenteraad zich over de straatnamen voor het nieuwe Darp: Het voorstel is de weg die midden door het nieuwe Darp loopt, de Middenlaan te noemen. Jetten en wethouder Tuin stellen echter voor deze weg de Linthorst Homanweg te noemen om deze persoon, waar Havelte veel aan te danken heeft, te eren. De voorzitter merkt op, dat er al een Linthorst Homanlaan is binnen deze gemeente, dus dat zal verwarring geven. Van der Zweerde stelt Bisschopsbergweg voor maar krijgt geen steun. Het wordt dus

De plattegrond van de woning type AA van de familie Boers. Ook hier een extra aangebouwde berging voor de varkens die werden vetgemest.

Bron: Gemeente Westerveld

Het stratenplan van Darp uit 1948, dat gebruikt is voor de aanleg van de wegen, nog wel zonder riolering. De Veldweg en Westerlaan staan gedeeltelijk nog gestippeld, aangegeven evenals de Middenweg en Bosweg.

Bron: Hvh e.o.

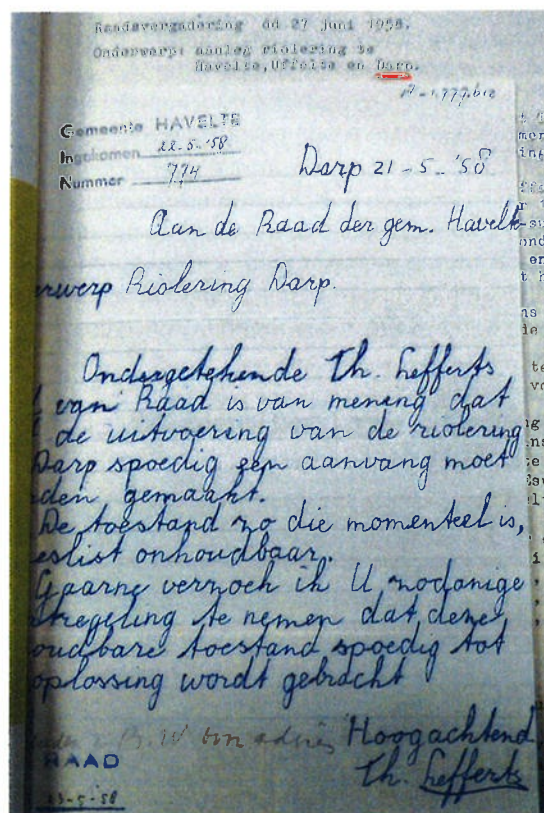
Linthorst Homanstraat, nu nog een zandweg maar hij wordt in de toekomst bestraat.

Als alle woningen in de Linthorst Homanstraat zijn bewoond, wordt de bestrating aangelegd in 1948.

Bron: Hvh e.o.

in plannen voor de aanleg van riolering, een rioolgemaaltje en een persleiding naar de reeds bestaande zuiveringsinstallatie in Havelte. Het riool moet onder de weg Frederiksoord-Havelte door gaan lopen en dat is een dure kwestie. De kosten worden geraamd f 152.000,- en ook hier vraagt de gemeente financiële ondersteuning van het

In mei 1958 schrijft Thijs Lefferts met succes een brief aan de gemeenteraad om riolering aan te leggen. Het zal overigens nog wel 5 jaar duren.

Bron: Gemeente Westerveld

De weg die van de school en de hoofdonderwijzerwoning naar het midden van Darp voert, gaat natuurlijk de Schoolweg worden. De weg die daar evenwijdig mee loopt, langs het geplande parkje, wordt de Parkweg. Aan de zuidzijde van Darp komt de Veldweg, aan de westzijde de Westerlaan en aan de oostzijde de Veleweg, de latere Kamperweg. De weg, die van de woning van Dirk Spin naar het bos aan de Ruiterweg loopt, gaat Hesselter Bosweg heten. Het gemeentelijk waterleidingbedrijf Meppel constateert in juli 1954, dat de lozing van de riolering rechtstreeks plaats vindt in de bodem. En onder Darp zit een leemlaag van 6 meter. Ze spreken hun ongerustheid uit over de risico's die dat met zich meebrengt in het waterwingebied. De enige veilige weg is het afvoeren van het vuile water. Dat resulteert

De laatste straten volgens het bestemmingsplan uit 1948 worden in de jaren zeventig aangelegd. De Veldweg wordt verhard en de Middenweg en de Bosweg worden aangelegd. Op deze foto uit 1979 is de hoofdstructuur goed te zien en hoe de Linthorst Homanstraat als groene long door het dorp loopt. In de diepe achtertuinen van de woningen aan de noordzijde daarvan zal later de Schoolerve worden aangelegd.

Bron: HvH e.o.

Rijk. Mei 1959 kan er op subsidie gerekend worden van het ministerie van Sociale zaken en Volksgezondheid, doch de uitvoering wordt afhankelijk gesteld van de landelijk werkgelegenheidssituatie. Dat maakt de kans klein dat het werk op korte termijn uitgevoerd kan worden. Met het maken van al de plannen gaat tijd verloren en uiteindelijk klinkt de noodkreet van Thijs Lefferts dat de toestand onhoudbaar is! De oproep vindt weerklank bij de gemeente en in 1959 besluit men regelmatig de putten waar het afvalwater verzameld wordt, leeg te maken! Uiteindelijk besluit de raad pas op 25 juli 1961 tot de aanleg van riolering te Darp. In april 1963 zijn alle controles voor de oplevering uitgevoerd en is het hele Darp op het riool aangesloten. In 2012 gaat Darp opnieuw op de schop en gaat een *duurzame en integrale herinrichting* van start waarbij ook de waterhuishouding wordt aangepakt en er wordt een gescheiden riolsysteem gemaakt. Om te voorkomen dat dit water in één keer in de Reu terecht komt, wordt het water opgevangen in zgn. wadi's.

Dan woon je eindelijk in je spiksplinternieuwe huis tussen de bomen in Darp. De weg is net bestraat en je kinderen lopen nog steeds het brekerzand naar binnen. Om de hoek zijn ze hard bezig aan de laatste huizen van die straat. Het wordt prachtig allemaal, maar waar haal je de boodschappen? Gelukkig is er het winkeltje van Roelofje en Harm Ems, aan de Ruitersweg 6. Daar kun je al je kruidenierswaren kopen, maar geen brood. Op de deel hebben ze zondags een stil café. Je kunt er zelfs benzine krijgen, ook voor de brommers. Harm Ems gaat, als de militairen in het bos een oefening hebben, met zijn fiets erheen om koeken te verkopen. Een lucratieve handel!

Harm en Roelofje Ems. Roelofje houdt de winkel draaiende tot 1970.

Bron: HvH e.o.

Waar haal je de boodschappen?

Joy van der Beek

Ruitersweg 6, waar Wolter Koops in 1942 een winkel opent. Zijn dochter Roelofje neemt de winkel over met haar man Harm Ems. Ze hebben in het pand ook een stil café en verkopen er benzine.

Bron: HvH e.o.

Kolen voor de winter levert loonbedrijf Leffers uit Havelte. Er zijn twee groenteventers: List en Kamp uit Steenwijk maken met paard en wagen elk een ronde door Darp. Pas veel later als de Veldweg is gebouwd, komt ook de groentehandel van Pieter Moolenkamp. De bakkers Bergman en Haveman uit Havelte, sturen elk een knecht om brood te venten. Bovendien komt er uit Steenwijk nog een

broodventer zijn geluk beproeven. Keuze genoeg dus! Vlees wordt vanuit de slagerij uit Havelte rondgebracht door Hendrik Nijenhuis, de oom van Appie Jansen. Die heeft de bijnaam Tom Poes, omdat hij klein en stevig is. Tom Poes is bang voor honden. En die komen uitgerekend op hem af wanneer hij op de fiets, met voorop zijn mand met vlees, de huizen langs gaat. Hij heeft speciaal daarvoor een blik met botten bij zich. Zodra een hond op hem af komt, werpt hij die een bot toe. Dan kan hij in alle rust zijn vlees afleveren. Er wordt dus van alles aan huis bezorgd, maar voor vis moet je echt naar Steenwijk.

Appie Jansen vertelt....

De weduwe van bakker Bergman uit Havelte is hertrouwd met haar knecht Teunis Jansen. Een van hun kinderen is Hendrik Jansen. Hij helpt eerst in de bakkerij annex kruidenierswinkel, maar dan begint hij in Havelte melk te venten met paard en wagen. Hij trouwt met Aaltje Nijenhuis en ze trekken in bij zijn ouders. In 1948 krijgen ze een eigen woning. Met 3 kinderen verhuizen ze naar de Veleweg 4, later omgedoopt in Kamperweg 5. En nog later als op de open plekken woningen zijn gebouwd, wordt het veranderd in Kamperweg 12. Hendrik schaft een jeep aan en gaat in Darp en omgeving melk rondbrengen. Huis aan huis aanbellen, pannetje aannemen en met losse melk, karnemelk of gortemelk vullen. Zijn ronde gaat langs Busselte, gedeelte Rijksweg en Steenakkers richting Onna, terug door Havelterberg en het Oude Darp en dan naar de Joh. Postkazerne. Daar levert hij ook de melk. Terug en dan een rondje in het Nieuwe Darp. Er worden in hun nieuwe huis nog 5 kinderen geboren. Zodra ze dat kunnen, moeten zij meehelpen. Achter het huis in een grote schuur met witgepleisterde muren, is het spoellokaal. Daar worden de melkbussen en later de flessen gespoeld. Darp wordt groter en Hendrik schaft eerst een driewieler aan en later een klein vrachtwagentje. Hij haalt zijn kruideniersdiploma en wordt zo een voorloper

Hendrik Jansen bij zijn melkwagen. Bij ieder huis klopt hij aan en schenkt losse melk, karnemelk of gortepap in het pannetje van de klant.
Bron: HvH e.o.

van de SRV-dienst. Er mag alleen vanaf de wagen worden gevent. Er is dus geen winkel. Maar Appie Jansen weet nog als de dag van gisteren:

'Als we rond zessen met z'n tien aan tafel zitten, is er altijd wel iemand die even één boodschapje komt halen. Ja en dan is de beer los! Dan moet één van de kinderen naar de schuur om melk te halen, een ander wordt naar de overloop gestuurd om in de droge ruimte (een kamertje dat notabene ooit als douche bedoeld was) de koffie te pakken, en nummer 3 duikt de koele kelder in voor een pakje boter. Daarna kunnen we dan weer doorgaan met eten. Alle plekken in het huis worden benut voor opslag van levensmiddelen. Dat er ook nog 10 inwonenden inpassen, vind je nu ongelooflijk.'

De zaken gaan goed en Hendrik koopt een volkswagenbusje. Teunis, de oudste zoon, moet in dienst en zoon Jan gaat de helft van de wijk rijden met een tweede bus. Darp wordt groter en in Havelterberg krijgt Hendrik ook de Amerikaanse basis er als klant bij. Er is sprake dat er tegenover de Kamperweg een hele wijk gebouwd gaat worden, de Oosterlaan. Dus Hendrik denkt een mooie plek voor een winkel te hebben op een stukje bos tussen zijn huis en het huis van Mannes Mulder, tegenover die nieuwe wijk. Dat mag in eerste instantie, maar de plek blijkt te klein. De eisen voor een

Het huisnummer van zijn ouderlijk huis Kamperweg 5 hangt in de woonkamer van Appie Jansen. Na de bouw van woningen op open plekken tussen de bestaande huizen, wordt het huisnummer gewijzigd in Kamperweg 12.

Foto: Marion van Rijn

melkopslag zijn strenger geworden en er moet voor de melkbussen een overdekte ruimte met koeling komen. Hendrik gaat daarna achter de plek aan waar nu in Havelte de ijssalon Rimini is. Er wordt mondeling een deal gemaakt en donderdag op zijn vrije dag, zal er getekend worden. Maar Aaldert Faken is hem voor. Die doet een bod en tekent meteen. Vervolgens lukt het Hendrik een optie op een stuk grond in Havelte te krijgen. Maar de tekeningen voor de melkhandel worden afgekeurd, aangepast en weer afgekeurd. Hendrik weet het nu niet meer. Appie vertelt:

'Mijn vader heeft het gevoel dat iedereen hem tegenwerkt. Hij wordt steeds op hogere kosten gejaagd. En als je dan tenminste weet dat je bedrijf voortgezet wordt, heeft dat allemaal zin. Dus hij komt met de hamvraag: 'Wie van jullie wil de melkhandel voortzetten?' Teunis zegt nee en Jan heeft al eerder gezegd niet altijd melkventer te willen zijn. Hij heeft zich al omgeschoold tot badmeester. Kortom, geen van zijn kinderen staat te trappelen om melkboer te worden. Einde van de uitbreidingsplannen, einde van de melkhandel. Bij de Joh. Postkazerne horen ze dat hij gaat stoppen en dan krijgt hij een nieuwe baan in de schoot geworpen! Ze doen hem het aanbod buffetchef te worden in de kazerne. Hij neemt dat voorstel met beide handen aan en blijkt er geknipt voor te zijn. Dan verkoopt hij zijn ventroute aan de DOMO'.

De SRV wagen van Bertus Slagter in de Parkweg. De winkel voor je deur!

Bron: Bertus Slagter

Als Hendrik in 1967 met de melkhandel stopt, neemt Bertus Slagter uit Uffelte de melkritten over, met de bevoorrading geholpen door

zijn vrouw Geertje. Bertus werkt tijdens de zomermaanden in de melkfabriek van Havelte en doet huisslachten in de winter. Dagelijks helpt hij drie venters op weg, waaronder Hendrik. Bertus komt in vaste dienst van de DOMO en werkt daarbij ook op provisiebasis. Hij heeft echter geen zonen die hem kunnen helpen. Hij koopt een volkswagenbusje met een kar, maar komt niet meer dagelijks langs, zoals Hendrik. Ook komt hij niet aan de deur, maar meldt zich met de claxon! Bertus gaat na een paar jaar steeds meer producten verkopen en uiteindelijk wordt de bus ingeruild voor een SRV wagen. De DOMO wil echter af van loonventers en Bertus kan met vervroegd pensioen. In 1987 gaat hij met de VUT en hij krijgt een groots afscheidsfeest in café Klooster in Uffelte (nu chauffeurscafé Frederikshaven). Bertus is populair bij de klanten. Het werk was hem op het lijf geschreven en velen komen afscheid nemen van hem en zijn vrouw.

Bertus in de opening van de SRV wagen. In 1987 gaat hij na 20 jaar met de VUT.

Bron : Bertus Slagter

Hoofdstuk 3 - Joy van der Beek

Darp viert feest

Darp bestaat 70 jaar. Reden voor een groot feest! En Darpers houden wel van een feestje. In 2018 bestaat de feestcommissie van het jaarlijkse volksfeest 50 jaar. Dubbel feest dus.

Volksfeesten zijn zo oud als de mensheid. Er is altijd wel iets te vieren. Een geslaagde jacht, een goede oogst, het midwinterfeest... en later de kerkelijke feesten, waar we carnaval, de kermis en optochten aan hebben overgehouden. Café 't Olde Bessien aan de Ruitersweg in het Oude Darp is dé plek waar het jaarlijkse feest plaats vindt, tot het café in 1944 wordt afgebroken.

Na de Tweede Wereldoorlog komen de Darpers terug en is er van hun buurtschap weinig over. Ze krijgen een tijdelijk onderkomen en moeten wachten op een nieuwe woning en er het beste van proberen te maken. Maar toch wordt er in dat prille begin al bescheiden feest gevierd. Ook dan zijn er inwoners die de noodzaak van zo'n volksfestijn inzien. Even al je zorgen vergeten door met elkaar eens flink te feesten! Jan Mulder, oud-voorzitter van de feestcommissie, herinnert zich dat het feest gehouden wordt op het land van Koop Scheper, daar waar nu de Oosterlaan ligt. Het feest duurt twee dagen: vrijdag en zaterdag. Er staat een zweefmolen van Akkerman en een vrij grote tent, die door de oude Roelof Faken wordt gepacht. Die tent is nodig omdat er geen café meer ter beschikking is. 't Olde Bessien is er immers niet meer! Verder staan er een snoepkraampje en een groentekraam met bananen en pinda's. Heel simpel allemaal.

De oude Roelof Faken die de grote tent afhuurt en daar een cabaretploeg laat optreden, gaf op de vraag welke cabaretgroep er kwam als antwoord:

'Jongens, als we maar een tent hebben, komen de grappenmakers vanzelf wel!' Het feest werd ook wel eens héél uitbundig. In 1961 was Mastklimmen een activiteit. Mannes Mulder presteerde het om in zijn blote kont naar boven te klimmen! Grote hilariteit natuurlijk.

Jan en Alida Been, Darper feest 1949. De tent is zelfgemaakt met twee masten en glas bovenin voor lichtinval. Maar hij wordt door een windvlaag omgewaaid en dan moet er alsnog een ronde tent worden gehuurd.

Bron: Alida Been

Het heet School- en Volksfeest, omdat het heel belangrijk wordt gevonden de jeugd erbij te betrekken. Op zaterdag wordt er een touw rond de zweefstoeltjes gebonden zodat die niet te hoog kunnen uitzwaaien. Dan mag de jeugd er een uur lang gratis in! En er worden

In de beginjaren vijftig waren er al optochten. Hier een wagen uit het Oude Darp met op de bok Hilbert Schulting, Cornelis Schulting en oude Jan Ter Wal houdt de teugels vast. Linksachter, Willem en Siena Ems met zoon Willem en dochter Trijntje en rechtsachter Jan ter Wal met dochter Marrie.

Bron: Marrie Dedden-ter Wal

1973. Van links naar rechts Dinie Jetten, Hennie Spin en Gea Jansen.
Bron: HvH e.o.

ook de traditionele volksspelen voor de kinderen gehouden, zoals zaklopen wat nog steeds gebeurt

In 1961 wordt het laatste school- en dorpsfeest gehouden. Jan Mulder: *'Ik zit dan net in militaire dienst en mag de kazerne nog niet uit. Dus ik mis het feest! En de jaren daarna wordt er geen feest meer georganiseerd. Toch wel erg saai'.*

In 1968 komt vanuit de Dorpsgemeenschap het initiatief om weer een kleinschalig feest op poten te zetten. Het feestterrein is in 1968 een open plek in het bos bij De Stobbe. De zweefmolen staat er weer, maar nu van schoonzoon Ten Kate.

Bij de eerste optocht in 1970 versieren oudercommissieleden van de school een boerenkar met groene dennentakken. Later krijgt elke juf of meester een eigen kar waarbij ouders helpen versieren. Daar hebben ze veel lol bij. Het feest wordt steeds een beetje groter. De zondag komt erbij en ook Havelterberg en Busselte worden er meer bij betrokken. Het feest geldt eerst wel alleen voor Darp, maar de kinderen uit Havelterberg en Busselte gaan ook in Darp naar school. Er is veel jeugd in het dorp en op een gegeven moment wordt er op het noodvoetbalveld aan de Veldweg een zeskamp georganiseerd. Iedere straat doet mee. Een week vóór het feest wordt er een fietspuzzeltocht gereden voor jong en oud. *'Ook nu begint de feestweek met een fietspuzzeltocht'* vertelt Alwin de Vos, de huidige voorzitter van de feestcommissie. *'De opdrachten bij de fietstocht zijn wel veranderd in de loop der tijd. Nu kun je immers alles met je telefoon opzoeken, dus moeten het een ander soort vragen zijn. Meer puzzeltjes of spelletjes'.* Er is ook wel eens een autopuzzelrit geprobeerd, maar met minder succes.

Op de zaterdag wordt er in het begin altijd een cabaretgroep ingehuurd, met na de voorstelling stildansen en ook op de zondag. Dat dansen is in die tijd héél populair en de zusjes van Dijk zijn daar goed in! *'Nu is dansen uit'* volgens Jan Mulder. *'Ja, wel*

hossen en heuken, maar echt dansen?' Vanaf 1976 speelt de toneelgroep 't Olde Bessien jarenlang op de vrijdagavond een toneelstuk in het buurthuis. Een feesttent is er in Darp niet meer bij. Het buurthuis wordt nu gebruikt voor de meeste feestonderdelen. Wanneer een televisieprogramma heel veel kijkers heeft, zie je dat prompt terug als activiteit tijdens het volksfeest. Mastklimmen, zeskamp en zelfs sumoworstelen komen op het programma. Bij dat worstelen loopt Alwin bij de finale een ingescheurde nekspier op! Maar heel populair is het gouden idee van Henny Huisman: de *Playbackshow*. Nog steeds is dat tijdens het Darper feest een groot succes.

'Maywood', playback door Mirjam de Haan en Inge Crouse.
Foto: Frens Jansen

De straten worden vanaf 1973 voor het feest versierd. In dat jaar worden er 4 bogen gemaakt. Dat initiatief wordt bekroond met een prijs. Later heeft Gerda Bijkerk samen met de bewoners van de Ruitersweg van Andries Mulder tot en met Knelis Luten én met de burens van de Klinke, in de oude school koppen zitten maken voor de poppen langs de weg. Met *De Ruiters* winnen ze een eerste prijs.

De bewoners van de Parkweg hebben tussen 1972 en 1980 hun huizen zelf gebouwd. Er worden 9 percelen uitgegeven. Als in 1980 het laatste huis wordt bewoond, wordt de buurtvereniging *Oens Stekkie* opgericht. In januari op de nieuwjaarsborrel worden de ideeën geboren. Dan gaat iedereen aan de slag. Dat eerste jaar is het motto: *Timmerman, schilder, postbode en soldaat, hier wonen vaklui in de straat!* In 1982 nemen ze kinderliedjes als thema.

Straatversiering buurtvereniging 'Oens Stekkie', 1982.
Foto: Familie Biegestraten

'Dat samenwerken voor het versieren van de straat wordt minder' constateren Jan en Alwin. 'Maar als iedereen zijn huis met vlaggetjes versiert, is dat ook een heel feestelijk gezicht. De muziekgroepen voor de dansmuziek kwamen vroeger uit de buurt en die stellen niet veel eisen. Maar hoe professioneler een band nu is, hoe meer voorwaarden. En dat zijn we hier helemaal niet gewend! Maar ja, je hebt wel een goede band nodig!'

In 1993 viert de feestcommissie het 25-jarig bestaan. Jan Mulder zit dan in de commissie die 7 leden telt. Een jubileumfeest om trots op te zijn. De Noord-Nederlandse parachutistenclub uit Eelde verzorgt bij de start van het feest op donderdagavond een prachtige show. Penningmeester Jan Lucas Schipper springt samen met een instructeur mee naar beneden! Na die spectaculaire start is er een showprogramma met spelletjes, slangen bezweren, vuurspuwen, buikdansen etc., met medewerking en presentatie van Jan Bulthuis. Vrijdagmiddag is er voor de kinderen een optreden van goochelaar Franelli en op die avond wordt er een playbackshow gehouden. Zaterdagochtend de traditionele optocht, 's middags het stratenspel en zaterdagavond een feestavond met een optreden van de bandparodist Robert Amsterdam. Zondagmiddag de volksspelen en 's avonds de prijsuitreiking van de optocht en straatversiering met een dansfeest als afsluiting. En.... gedurende al die feestdagen natuurlijk de kermis! Het 25-jarig jubileum is een fantastisch succes.

Tineke Vink op de praatstoel met Addie en Marie Speelman. (6 juni 2017)

Het mag best wel bijzonder genoemd worden dat het volksfeest elk jaar weer zoveel kermisvermaak voor jong en oud ter beschikking heeft. Net zo bijzonder is dat reeds vierenvestig jaar de naam Speelman in neonlicht over het feestterrein schittert. Vader en moeder Speelman blikken terug op 44 jaar kermis in Darp, want afgelopen jaar was het de laatste keer dat zij als kermisexploitant op het feestterrein stonden. Vader Addie weet het nog als de dag van gisteren, op uitnodiging met de autoscooters voor de eerste keer naar Darp. 'Ik wist dat het een klein dorp was tussen Steenwijk en Havelte, maar zo klein? Toen ik op zoek was naar het feestterrein was ik het dorp alweer uit. Ik zei tegen Marie,

In 1993 viert de feestcommissie haar 25-jarig bestaan.

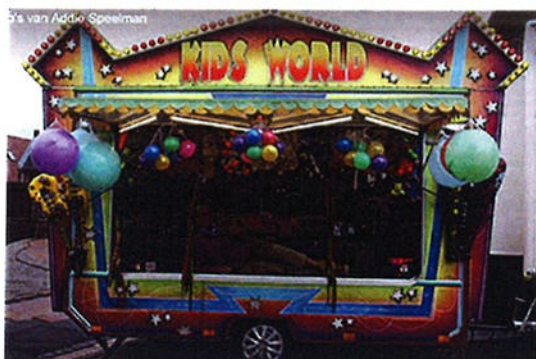
Staand: Jopie Splinter-van Daalen*, Corrie Dedden-Mulder*, Zwaantje Munsterman-Luten. Zittend: Jan Mulder, Karel ten Oever*, Jan Munsterman, Jan Lucas Schipper. (*overleden)

Foto: Frens Jansen

dit wordt niks, je kunt hier nog geen krant kopen. Maar er werd op ons gerekend, dus werk aan de winkel. Het hele dorp liep uit om te kijken hoe wij de baan opbouwden. Autoscooters op het feestterrein was een attractie op zich. De verwachting was dan ook niet groot. Tot onze verbazing was de animo dat wel. En toen wij op maandagmorgen vertrokken, wisten we zeker: hier komen we terug. In die jaren waren de straten prachtig versierd en zat de feeststemming er al vroeg in. We leerden de inwoners persoonlijk kennen en er ontstonden warme contacten. Hier woont een volk van ons kent ons, die klaar staan voor elkaar en ook voor ons. Elk jaar stond oma Molenkamp ons al op te wachten om het water voor de wagen aan te sluiten. Ze werd een beetje een moeke voor ons en de kinderen. Het grappige is, als je elk jaar terugkomt, groei je een beetje mee met het dorp. De jochies van toen staan nu met hun kinderen aan de hand bij de kassa. Soms kwamen we gewoon een weekje eerder om mee te doen met de puzzeltocht en te wandelen in de omgeving. Als je net uit een grote stad als Rotterdam kwam, was het altijd weer even wennen aan de stilte. Eigenlijk was het weekje Darp voor ons een beetje vakantie. Het zware kermisleven eiste zijn tol en vanwege gezondheidsklachten was het in 1984 noodzakelijk het rustiger aan te doen. Maar de kermis de rug toe keren was ondenkbaar. Zoon Martin die in 'onze' Ingrid zijn wederhelft heeft gevonden besluit samen met haar verder te gaan met de autoscooter. Vader en moeder Speelman richten zich op de kleutertjes met het wel bekende 'touwtje trekken'. Een schot in de roos want Marie zegt: 'Met een beetje geduld is een kinderhand snel

Het welbekende
'Touwtje Trek' van
vader en moeder
Speelman.

Bron: Facebook

gevuld. En wat is er nou mooier dan alleen
maar blijde klantjes die met een lach op hun
gezicht huiswaarts gaan'.

Dit blij makende werk hebben ze samen vele
jaren met heel veel plezier gedaan. Maar aan
alle mooie dingen komt een eind. 'Je moet
een keer stoppen, we zijn inmiddels 76 jaar en
het is nu tijd voor andere dingen'. Dit betekent
wel dat als het volksfeest dit jaar haar 50-jarig
jubileum viert, Addie en Marie Speelman
ontbreken. Maar wie weet, misschien is het in
juni wel tijd voor 'een beetje vakantie'. Een
dankwoord richting de familie Speelman is
hier op zijn plek, zij stonden tenslotte garant
voor jarenlang feestplezier voor groot en klein.
Het gaat jullie goed en nog heel veel jaren in
goede gezondheid toegewenst vanuit Darp,
Havelterberg en Busselte.

beetje een familieding volgens Alwin. Je
ziet wat je moeder in de commissie doet en
dan raak je ook besmet. Het geeft ook veel
voldoening. Het laatste jaar waren er maar
vijf commissieleden. Dan is het hard buffelen
om alles rond te krijgen. In principe zou je
negen mensen moeten hebben. Soms moet
er iets acuut worden opgelost. Zo moest
met de gekkekoeienziekte zo'n achttien jaar
geleden de optocht worden afgelast. De
trekkers mochten het erf niet af, dus konden de
wagens niet getrokken worden. Of er moet een
visverkoper bij de kermis gevonden worden.
Dat luistert nauw, want je zoekt natuurlijk
iemand die lekkere vis verkoopt, maar die ook
niet te vroeg weggaat!

Doel van het dorpsfeest, is uiting geven aan
het gemeenschapsgevoel. Dat werken aan
het versieren van een wagen bevordert het
saamhorigheidsgevoel. Vooral net na de
oorlog is die behoefte groot.

Maar ook vandaag de dag kijken de Darpers
uit naar hun feest en storten ze zich weer op
het maken van een groot aantal versierde
wagens voor hun optocht. Dit jaar voor het
jubileum van het 50ste volksfeest. Ideeën
genoeg om met een originele wagen voor
de dag te komen. En de feestcommissie
is al druk bezig met het voorbereiden van
een spetterend feest. Dat wordt weer een
geweldig feestweek. Waarin een klein dorp
groot kan zijn!

'Wij leggen het bijltje
erbij neer, na 35 jaar
de laatste keer', 2003,
Hette de Haan,
Jan Spitse en Jopie
de Jong.

Foto: Jopie de Jong

Jopie de Jong op de bok met Piet Lefferts, Pieter
Moolenkamp, Freek Kroes en Henk Rink, 1980.

Foto: Jopie de Jong

Jan Mulder is zo'n acht jaar voorzitter van
de feestcommissie. Theo Mulder, de zoon
van Jan, neemt het voorzitterschap van
hem over. Daarna is André Mulder (geen
familie), drie jaar voorzitter en nu is Alwin de
Vos (neef van André) dat sinds een jaar. Dat
meedoen in de feestcommissie is wel een

Darp langs de lijn

Het voetbal in Darp kent een lange geschiedenis. Al vrij snel na de oorlog is er weer behoefte aan sport en spel. Voor de school en de inwoners van het Nieuwe Darp wordt in 1948 een sportterrein aangelegd op de huidige plek van het voetbalveld. Maar nog niet voor de voetballers. Zij leggen met eigen volk in 1946 een nieuw veld aan, in eerste instantie ten noorden van café Van Lunzen aan de Van Helomaweg en later ook aan de zuidkant van de voormalige gemeentewerf. Hier speelt D.V.S., de Darper Voetbal Sportvereniging haar wedstrijden.

Volgens twee veteranen van het Darper voetbal, de mannen Jaap de Boer en Wiebe van Buiten: 'Het voetbal staat in die tijd nog in de kinderschoenen. Het spel is met recht een 'spelletje', want we spelen puur voor de lol. Veel regels zijn er niet, het komt allemaal niet zo precies'. De plaatselijke politieagent Doorten is zowel trainer als voorzitter. Appe Boers, alias 'de zwarte panter', is voetballer, keeper of als het zo uitkomt ook scheidsrechter. Appe is een sterkeeper. Als hij in het doel staat, ben je zeker van de winst, want hij laat geen bal door. Het kan raar lopen in het leven, met de oorlog nog vers in het hoofd, spelen we op een dag een vriendschappelijke wedstrijd ergens in Twente tegen de Duitsers. En die 'strijd' winnen we ook'. Zeker bij de thuiswedstrijden heeft de ploeg aan toeschouwers en fans geen gebrek. In die tijd, nog zonder dorps huis, spelen zo'n beetje alle sociale contacten zich af aan de zijlijn en na de wedstrijd bij café Van Lunzen.

Een van de eerste foto's van het eerste team van D.V.S. uit 1950. Ze speelden bij café Van Lunzen aan de Van Helomaweg. In die tijd worden ze nog niet gesponsord en moeten ze de kleding zelf kopen of lenen, zoals Wiebe van Buiten in het korfbalshirt van Udi van zijn vrouw Alie. Van links naar rechts: hurkend, Wiebe van Buiten, Jan Mulder, Dirk Spin en Jan Rink en staand, Jan Bakker, Geert Been, Jan Gol, Henk Bakker, Evert van Dijk, Lense Struik en Brandes Mulder.

Bron: Wiebe van Buiten

Daar wordt vaak nog lang nagepraat over de wedstrijd. Mede door de dienstplicht van de spelers, blijkt het lastig een voltallig elftal te behouden. Dit probleem doet zich ook voor in Havelte en Wapserveen. De drie verenigingen worden samengevoegd en voetballen verder onder de naam D.H.W. Er wordt gespeeld op een veld op de Koningskamp in Havelte. De combinatie Darp-Havelte-Wapserveen, is niet ideaal te noemen en uiteindelijk wordt besloten afzonderlijk verder te gaan.

Ook de verenigingen van Darp zoeken na de oorlog weer een plek om samen te komen. Daarom besluit de gemeenteraad in augustus 1948 tot de aankoop van de houten woonbarak van Mense Bakker en zijn gezin aan de Ruiterweg. Van het sloophout wordt een gebouwtje, vanaf dan **De Keet** genoemd, neergezet op de huidige plek van

De woonbarak van Mense en Lammigje Bakker aan de Ruiterweg wordt afgebroken en in gedeelten weer opgebouwd op het in 1948 aangelegde sportterrein naast de school. 'De Keet' wordt niet alleen gebruikt voor de school, maar ook voor vergaderingen en andere activiteiten, tot het dorps huis in 1961 gereed komt.

Bron: HvH e.o

de kleedkamers en kantine. De Keet gaat niet alleen dienstdoen als het sportterrein, maar ook voor vergaderingen en het consultatiebureau.

In 1962 wordt D.V.S.V. opgericht, de Darper Voetval Sport Vereniging en wordt er gevoetbald op het sportterrein aan de Ruiterweg. De voorzieningen in De Keet zijn primitief. De kranen zitten buiten aan het achterschot en voor de hoge nood staat er een apart gebouwtje tegen de bosrand. Luxe is het niet, maar er wordt veelvuldig gebruikt van gemaakt.

Totdat het nieuwe dorpshuis in 1961 wordt geopend, vinden toneel, ouderavonden, Sinterklaasfeest etc. plaats in De Keet aan de Ruiterweg. En soms is er ook een bruiloft. De toenmalige jeugd vindt dat bijzonder interessant. Zij hebben wel zin om het feestje van dichtbij te bekijken, maar helaas wordt het groepje duidelijk gemaakt, dat het een privéaangelegenheid is en ze worden weggestuurd. Het is donker en koud die avond en binnen brandt heerlijk de kachel. De oplossing is gewaagd. Ze leggen een natte zak op de schoorsteen en hoeven maar heel even te wachten voor ze naar binnen worden geroepen! 'Nou vooruit dan maar jongens, hier hebben jullie een snoepje en wat drinken en dan naar huis'. Krijgen de heren toch nog hun zin. Zo gaat dat in die tijd.

Tussen de bedrijven door moet er natuurlijk ook nog gevoetbald worden en dat gaat er niet altijd zachtzinnig aan toe. Lachend wordt er verteld over Wout Pietersma, die in een heftige wedstrijd dusdanig gevloerd wordt, dat hij met de brancard van het veld wordt afgedragen. Het lijkt erger dan het is, want als de speler die dit op zijn geweten heeft bij de brancard langs loopt, springt Pietersma eraf om de dader alsnog een trap na te geven. Pietersma, die behalve buurthuiswerker, 5 jaar trainer is van D.V.S.V., zegt in 1971 volgens het verslag in de sportkrant: 'Ik ben fel tegenstander van een centraal sportveldencomplex. Ik hoop dat dát niet gerealiseerd wordt, omdat de buurtclubs dan naar de haaïen gaan'.

Oud-voorzitter Gerard Leffers heeft als tienjarig jochie slechts één wens: voetballen. Maar daar heb je geld en schoenen voor nodig. Met hulp van zijn broer komt deze wens in vervulling. Vanaf dat moment is hij verknocht aan deze sport. In 1965 wordt hij gevraagd voorzitter te worden van D.V.S.V. Hij speelt op dat moment nog bij Havelte, maar neemt de uitdaging aan. D.V.S.V. kent in die tijd twee elftallen. Het is

'De Keet' wordt na de ingebruikname voor de voetbal regelmatig verbouwd en uitgebreid en dat alles met vrijwilligers. In mei 1980 is de nieuwe kantine klaar en in 1995 wordt het gebouw opnieuw weer vergroot en wordt het nieuwe sportcomplex 'de Voorkampen' geopend.

Bron: HvH e.o.

een mooie tijd, spannende wedstrijden en veel plezier met elkaar.

Waar Gerard nog altijd trots op is, en met heel veel plezier aan terug denkt, is hoe de vereniging, maar ook het hele dorp, omgaat met Hendrik Lefferts. De allergrootste fan die D.V.S.V. ooit heeft gehad. Die bij elke wedstrijd trouw in de clubkleuren de wedstrijd aftrapt en de laatste vijf minuten als een echte aanvoerder het elftal naar de zege brengt. Hoe gelukkig is deze kleine grote man die dan het applaus in ontvangst neemt... Ook dát is D.V.S.V.

Hendrik van Steven (Hendrik Lefferts) hoort gewoon bij het eerste team van D.V.S.V. Altijd goedlachs en wat is hij trots op zijn club. Hans Ringenier heeft een ode aan hem op tekst en muziek gezet. 'Dat we hum niet verget'n, dan leeft ie voor'.

Foto: Hennie Lefferts.

Het eerste elftal speelt in de vierde klasse. Een elftal met een winnaars mentaliteit. Alles draait om de sport. Gerard Leffers vertelt:

'Als we een uitwedstrijd hebben gewonnen, rijdt de bus vaak nog even door Havelte. Dan weet onze grote concurrent direct waar de punten naar toe gaan. Geen mooier vermaak dan leedvermaak, zal ik maar zeggen. Als bestuur krijg je ook te maken met de minder leuke kanten van de sport. Bijvoorbeeld als te hoog oplopende emoties ontaarden in een vechtpartij, kost het soms de nodige overredingskracht om strafmaatregelen te voorkomen'.

De nevenactiviteiten en de sponsoring worden heel belangrijk voor de club. Zo komt Arend van Rosmalen wekelijks in de pauze belangeloos met fruit en bloemen. Jan Mager komt met de ijscoke en Jan van Lunzen met ranja en snoep voor de kinderen. Zo wordt een wedstrijd een uitje voor het hele gezin. Ook het Sinterklaasfeest wordt georganiseerd door de voetbal. Toch legt Gerard na vier jaar de hamer neer. Drukte op de boerderij maakt dat honderd procent inzet voor de club lastig wordt en het bedrijf gaat voor. Veel later wordt hij weer gevraagd en wordt hij voor de tweede keer voorzitter. Na een paar jaar draagt hij in 1984 de voorzittershamer over aan Johannes Ems. De passie voor het voetbal is gebleven. Nog altijd heeft Gerard een groot hart voor de club en is dan ook vaak langs de lijn te vinden. Johannes Ems, geboren en getogen Darper, is van jongs af aan nauw betrokken bij het voetbal. Op zevenjarige leeftijd begint hij bij de pupillen en groeit mee met de club tot hij 27 jaar wordt. Nog steeds met het vuur in de ogen vertelt hij: *'Voetbal is voor mij er vooral plezier in hebben, lol trappen met het elftal, de spanning voor en tijdens de wedstrijd. En winnen was de kers op de taart'*. Helaas maakte een blessure een eind aan zijn voetbalcarrière. Maar niet aan zijn betrokkenheid bij D.V.S.V.

In 1984 neemt hij de leiding over van Gerard Leffers en hij blijft voorzitter tot 1997. De sport leeft in het dorp. D.V.S.V. kan rekenen op een schare trouwe fans, die elke zondag zowel bij in- als uitwedstrijden het feestje en niet te vergeten de daarbij behorende *derde helft* mee beleven. D.V.S.V. speelt met het eerste elftal in de onderafdeling 5^e klasse. Onder leiding van trainer Teun Kist trapt het eerste elftal het kampioenschap naar zich toe en promoveert! Het jaar daarop blijkt de 4^e klasse net iets te hoog gegrepen. Maar dit elftal, eigenlijk een *vriendenclubje* zoals Johannes het noemt, neemt hier geen

genoegen mee en bij de volgende competitie floreert het opnieuw. Het is een spannende voetbaltijd. Maar ook naast de wedstrijden is er het nodige te realiseren. De vereniging bestaat inmiddels uit vijf teams, het veld is te klein, de kantine verouderd en het trainingsveld aan de andere kant van het dorp bij de Veldweg, mist de nodige voorzieningen. Het bestuur gesteund door Freddie Bijkerk, toenmalig wethouder van de gemeente Havelte en tevens buurman en groot fan van D.V.S.V., legt het plan voor een verbouwing bij het gemeentebestuur op tafel. Na een lange voorbereiding, worden begin 1995 de financiële middelen vrijgemaakt en kan er gestart worden met de *grote verbouwing*. De handen kunnen weer uit de mouwen, want ook dit keer is het voornamelijk de eigen bevolking met hun voor elkaar en met elkaar mentaliteit die de klus in rap tempo klaart. Ook het oefenveld wordt verplaatst naar de Ruiterweg. In december 1995 wordt het nieuwe sportpark De Voorkampen feestelijk geopend. Het nieuwe clubgebouw blijft de naam trouw van **De Keet** waar ze ooit in is begonnen. Hiermee zijn alle wensen gerealiseerd en Johannes Ems draagt zijn hamer over aan de volgende voorzitter.

De sfeer in de 'derde helft' is heel belangrijk voor voetballers. V.l.n.r. Peter Gjaltema, Albert van de Belt †, Koop Leffers, Michel Dedden, Henry Bezembinder, Teun Mulder. Achter de bar Hennie Munsterman en Inge Ems †.

Foto: Frens Jansen

Het eerste team van D.V.S.V. in 1995 voor de opnieuw verbouwde en uitgebreide 'Keet'. Het is duidelijk wie de sponsor is, wel een ander beeld dan in 1950.

Foto: Theo Pleister †

Teun Mulder (rechts) en Albert Gol spelen tegen de club uit Borger. In de negentiger waren die wedstrijden een echte klassieker.

Foto: Jacob Melissen

Op de vraag hoe hij terugkijkt op deze periode, is zijn antwoord kort en bondig, **'met trots'**. 'Trots op iedereen die in meer of mindere mate betrokken is bij D.V.S.V. Een voorbeeld van hoe een klein dorp groot kan zijn' De zoon van Gerard, Bert Lefferts, is ook trots op zijn D.V.S.V. Tijdens zijn voorzitterschap van 2005 tot 2012 bestaat de vereniging uit 100 leden. 'Er zijn drie seniorenteam's die in competitieverband spelen en bij de jeugd zijn er een F, een C en een E-team. Het unieke bij de jeugd van Darp is het contributie-systeem. Bij D.V.S.V. betaalt de jeugd namelijk geen contributie. De oudere jeugd vanaf 16 jaar betaalt € 30,- per jaar. Ook de senioren betalen weinig

vergeleken met andere verenigingen, namelijk 80 euro. Dit kan D.V.S.V. zo doen, mede door de grote groep sponsors, waardoor de vereniging financieel zeer gezond is. Verder is de geschiedenis van D.V.S.V. heel speciaal, want er zijn trainers in Darp actief geweest die hun sporen in het betaald voetbal hebben verdiend. Namelijk Teun Kist (Oud Heerenveen speler) en Herman Heskamp (Oud FC. Groningen) zijn hier trainer geweest toen Darp nog 4^e klasse speelde. In de kantine is een pilsje voordelig en dat willen wij graag zo houden. Want net als met onze contributie wil D.V.S.V. overal laagdrempelig in zijn om op deze manier in lengte van dagen te kunnen blijven voetballen'.

Damesvoetbal in Darp

Rond 1974 doet het damesvoetbal in Darp haar intrede. De eerste trainingen worden onder de bezielende leiding van Dick Crouze gegeven. Later opgevolgd door Jaap De Boer en Appe Boers. De dames strijden met heel veel inzet. Dit leidt tot het kampioenschap in 1983. Het team gaat op de platte karre door Darp. Prachtig toch! Op een zeker moment moeten de dames voetballen bij de Asser Girls. Appe Boers die overal de weg weet, rijdt voorop. Als ze een bord met nog 5 km. Groningen tegen komen, zegt Jan Munsterman tegen Appe (die een patatkraam bezit), 'Bliksemse frikandel, waar stuur je ons nu toch weer naar toe'. Door verhuizingen en zwangerschappen valt het team eind jaren '80 uit elkaar. Maar wie je van de dames ook spreekt, ze vinden het allemaal nog steeds een geweldige tijd.

Vanaf 1974 tot het eind van de tachtiger jaren, wordt er door de dames gevoetbald en in mei 1983 worden ze zelfs clubkampioen.

Bron: Dinie de Vries

Op 1 oktober 2017 is IJhorst op bezoek. De clubs zijn aan elkaar gewaagd.
Foto: Frans Ohm

Theo Mulder is de huidige voorzitter van D.V.S.V. Hij geeft aan dat het bestuur zich vooral op de toekomst richt. Iedereen weet dat in de kleine dorpen vergrijzing een grote rol speelt. Zeker bij de kleine verenigingen en zo ook bij D.V.S.V. 'Op dit moment voetballen er twee seniorenteams, één meisjesteam en twee jeugdteams. Vooral bij de senioren moeten we scherp zijn om leden binnen te halen. Tegenwoordig moet je méér zijn dan alleen een vereniging voor voetbal. De vereniging moet voor iedereen toegankelijk zijn. Een ontmoetingsplek voor jong en oud, waar gezelligheid na afloop de boventoon voert. Daarom heeft D.V.S.V. tegenwoordig na de wedstrijd een stukje muziek in de vorm van een zanger of

een DJ. Dat moet ervoor zorgen, dat ook mensen van buiten Darp het voetbal in Darp plezierig en gezellig vinden. Als je mensen van de tegenpartij op maandag spreekt, heeft men het niet over de wedstrijd, nee over de derde helft. Hoe gezellig die was! Dit stukje sociaal contact is toch wel heel belangrijk in de zo gehaaste en veranderende maatschappij'.

De cirkel is weer rond. In het begin van het voetbal in Darp ging het puur om de lol van het spel en de gezelligheid erna. Nu probeert het bestuur die sfeer na de wedstrijd weer te creëren om D.V.S.V. te laten voortbestaan. Voetbal is nog steeds volkssport nummer één in Nederland en zeker in Darp.

Het sportpark 'De Voorkampen', een mooi complex met een vereniging om Trots op te zijn.
Foto: Wim van Velzel

Foto: Frans Ohm

Foto: Frans Ohm

Geen kerk, maar een dorps huis

Een beetje dorp heeft een kerk en een kroeg! In het Nieuwe Darp is die kerk aanvankelijk ook gepland op de open plek naast de familie de Jong aan de Linthorst Homanstraat. Hij is er echter nooit gekomen. Een kroeg is er in het begin ook niet, maar er komen wel al gauw een paar stille cafés. Een ruimte voor de sporters, de vrouwenvereniging, kerkdiensten, catechisatie én zuigelingenzorg is er ook niet. Een probleem dat het gemeentebestuur oplost door in maart 1949 een keet neer te zetten op het nieuwe sportveld. Deze dient als verenigingsgebouw en als gemeenschapsruimte voor de meest uiteenlopende doelen. Maar de ruimte is niet erg groot en het dorp krijgt steeds meer inwoners. Er komen ook meer verenigingen die het gebouwtje gaan gebruiken. Er groeit behoefte aan een echt dorps huis.

Als er iemand is die zich heeft ingezet om dat voor elkaar te krijgen, is dat onbetwist de hoofdonderwijzer van de lagere school te Darp: Meester Harm Veen! Hij beseft als geen ander dat de jeugd een plek nodig heeft om samen te komen en dan niet alleen onder de lantarenpaal of in het bos om kattenkwaad uit te halen.

De jeugd vermaakt zich in de jaren vijftig prima op de hoek van de Veldweg en de Parkweg. Op de voorgrond Roelie Been. Het is ook de plek waar onder de lantarenpaal, in de tijd van de lange avonden, de oudere jeugd 's avonds samenkomt.

Foto: Gratis Scheper

Hij schrijft in december 1955 een brief aan B & W van Havelte, met het verzoek om een dorps huis voor Darp. Op een ouderavond in 1956 laat hij de film 'Het broze riet' zien, over jeugd die verwaarloosd wordt. Meester Veen en met hem vele aanwezigen, maken zich zorgen over de toekomst van de jeugd.

Hij toont ook een tekening en plattegrond van een dorps huis. Alleen, hoe betaal je dat? Er wordt besloten een loterij te houden. Die loterij levert 2159,- gulden op. Lang niet genoeg, maar het is een begin voor een comité om de plannen uit te werken.

Meester Veen wordt in 1977 geridderd uit waardering voor zijn enorme inzet om de leefbaarheid van Darp te verbeteren. Hij was de spil in het ontstaan van het dorps huis.

Bron: HvH e.o.

Er volgt een lange weg van fondsen werven en instanties aanschrijven. Architect Reitsma maakt een ontwerp voor een dorps huis annex kleuterschool. Maar die plannen worden later gewijzigd. Omdat er in 1958 een semipermanent kleuterschooltje eerder en goedkoper kan worden neergezet, verandert dat het ontwerp van Reitsma. In de begroting van het dorps huis is opgenomen dat het bouwrijp maken en het grondwerk door de Darpers zelf wordt gedaan. Dat bespaart een bedrag van f 2500,-! Koops uit Havelte levert een kraan en vrachtwagens. De bouw en inrichting van het dorps huis worden geschat op

De Darpers steken in 1958 de handen uit de mouwen en maken zelf het terrein voor het nieuwe dorpshuis bouwrijp. Een forse besparing op de bouwkosten.

Bron: HvH e.o.

f 70.000,-. Het blijft een probleem om de bouw financieel rond krijgen. Op het laatst wordt er nog gevraagd om geld, dat B&W van Havelte wel had toegezegd, maar door een vergissing niet heeft geregeld. Op 9 september 1960 komt er tot grote opluchting van iedereen een toezegging voor f 4.000,-. Eindelijk schiet de bouw én de inrichting op. De officiële opening vindt plaats op 13 mei 1961.

Na 5 jaar plannen, onderhandelen en hard werken heeft Darp zijn dorpshuis, precies 14 jaar na de eerstesteenlegging van de nieuwbouw. In het hart van Darp vind je dus geen kerk, maar een dorpshuis! Nog vóór de opening op 1 maart 1961, wordt het echtpaar Dedden als beheerder van het buurthuis aangesteld. Freek en Roelie

Op 13 mei 1961 wordt het nieuwe dorpshuis geopend. Links Ds. Van Bork, midden mevrouw Jo Boer, directeur Stichting Opbouw Drenthe.

Bron: HvH e.o.

Dedden zullen dat 20 jaar blijven doen! Zij zien het verenigingsleven groeien. De leden van de clubs mogen in het begin zelf voor hun natje en droogje zorgen. Maar na een periode wordt dat veranderd. Alle dienstverlening komt dan via de beheerders te lopen, ook de consumpties. Dat is even wennen, maar het werkt prima. Het is in het begin een genot voor de verenigingen om het nieuwe dorpshuis te gebruiken. Het zangkoor De Woudklanken o.l.v. meester Veen oefent er, de Darper vrouwen komen er bijeen, biljarters, klaverjassers, de schietvereniging, ouderavonden van de school etc. Maar vooral de jeugd krijgt aandacht. Er komen voor hen clubs waar veel ouders vrijwillig de leiding nemen en steeds meer jongeren vinden hun weg naar het dorpshuis.

Aanvankelijk staat achter het dorpshuis een keet waar de oudere jeugd bijeenkomt. Heel knus, maar op een gegeven moment explodeert er een gasfles. Die ontploffing is enorm en in de wijde omgeving te horen. Scherven en splinters liggen overal bij burens in de tuin en zelfs verder. Het is een wonder dat er geen gewonden zijn gevallen.

Bron: Kor Reins

Maar dan gaat er ineens een schok door het dorp. In een krantenartikel waarbij de foto staat van de heer J.B. van Bork, Hervormd predikant te Havelte, worden de Darpers als halve zigeuners, marskramers en werkschuw tuig neergezet. Dat pikken ze natuurlijk niet en op de bijeenkomst in het dorpshuis is het dan ook afgeladen vol! De stemming is behoorlijk rumoerig! Dominee Van Bork zat als voorzitter van de Stichting Dorps- en Buurthuiswerk Havelte e.o., nota bene in het oprichtingscomité!

Er blijkt tijdens de tumultueuze bijeenkomst, dat ds. Van Bork geen woorden van dien

Dit krantenartikel zorgde voor grote woede bij de Darper bevolking. De uitlatingen zouden niet door de dominee zijn gedaan, maar van een journalist komen.

Bron: Meppeler Courant 24 november 1961

aard heeft gebruikt. De schrijver van het artikel heeft **zijn** idee over de Darper bevolking uitgesproken. Het nare gevoel van de meeste aanwezigen wordt gelukkig iets weggenomen, maar het voorval blijft nog lang nasudderen! Op het net opgestarte buurthuiswerk zet dat wel degelijk een domper! Maar de vrijwilligers gaan standvastig en vol idealisme door met hun werk.

Er komen in het dorpshuis zelfs muzieklessen voor de jeugd. Co Valeska, een musicus met een eigen orkest, geeft gitaar- en accordeon lessen. Hans Ringenier is een van de kinderen die in 1961 gitaarles krijgt van hem. Hij vindt de liedjes die ze moeten spelen eigenlijk saai. Maar de liefde voor de akoestische gitaar heeft hij toen wel opgedaan. Na 2 jaar stoppen de lessen en echt goed spelen heeft hij er niet geleerd. Pas veel later ziet hij een mooie gitaar en neemt weer gitaarles. Hij speelt in bandjes en treedt nog steeds op. Hans maakt een loflied op Darp, 'Klein Dorpje Darp' (you tube).

Bron: Hans Ringenier

Gitaarclub 1960. Bovenste rij v.l.n.r. Jan Jansen, Pieter Kuik, Willem Ems, Trijntje Ems, Alida Been en Geertje Benak. Onderste rij links Hans Ringenier en rechts Henk Trinks.

Bron: Alida Been

Medewerking Darpers boven alle lof verheven

Buurthuiswerkleider Wout Pietersma is razend enthousiast over de vrijwilligers. Dat vertelt hij in maart 1968 in een interview aan een journalist van de Meppeler Courant. Hij geeft de toneelvereniging 't Olde Bessien, ooit opgericht door meester Veen, weer nieuw elan. Er hebben zoveel vrijwilligers geholpen met decors en kleding maken, dat de uitvoering een groot succes wordt. De toneelvereniging heeft nu 18 leden en bijna de helft daarvan is jonger dan 20 jaar. Dus de toekomst ziet er rooskleurig uit. Bovendien wordt Pietersma

trainer bij voetbalclub D.V.S.V. en helpt bij het opzetten van het clubblad D.V.S.V. Vooruit. Ook daar is hij getroffen door de enorme inzet van de ouders! In de zomer worden er vanuit het jeugdwerk zomerkampen georganiseerd. De kritiek in de pers op de *hedendaagse* jeugd deelt hij niet: *'Er zijn ideeën geopperd door de oudste groep om beatavonden te gaan houden. Dat mag van de leiding, maar als het uit de hand loopt, is dat ook meteen het einde van het experiment. En het gaat prima. Zelfs geen gebroken glas! Je moet ze wel vertrouwen geven en naar ze luisteren. Maar waar ben je als buurthuiswerker als je niet zo'n fantastische groep vrijwilligers om je heen hebt? Mijn petje diep af voor de Darpers!'*

Ondertussen komen er kleine dingen naar voren die in feite toch aan het buurthuis ontbreken. Er is te weinig ruimte voor schoolgymnastiek, dus komt er 4 meter bij het gebouw om dat aan te pakken. En na verloop van jaren, blijkt het interieur uit 1961 wel erg gedateerd! Dus maken Freek en Roelie Dedden nog mee dat de heleboel gemoderniseerd wordt. Als ze in 1981 na 20 jaar afscheid nemen, hebben ze als wens dat het dorpshuis snel een uitbreiding krijgt. Het clubhuiswerk heeft meer ruimte nodig en de noodvoorzieningen voldoen bij lange na niet. Al tijdens de laatste periode waarin het echtpaar Dedden beheerder is, valt Jannie Ems in. Zij werkt aanvankelijk in de Veldkei te Havelte en komt helpen als Freek Dedden ziek is. Omdat werken én in de Veldkei in Havelte én in Darp uiteindelijk niet goed uitpakt, kiest ze ervoor om helemaal in Darp te komen werken. Best een sprong in het diepe als buitenstaander.

Maar Jannie legt makkelijk contact en heeft een luisterend oor voor iedereen. Het jeugdwerk bloeit met een timmerclub, een kookclub en een boetseerclub. Behalve die clubs en verenigingen heeft Jannie ook de werkzaamheden rond Sinterklaas,

Na 20 jaar beheerder te zijn geweest, nemen Freek en Roelie Dedden afscheid van hun dorpshuis in 1981.

Bron: HvH e.o.

de discoruimte van de jeugd en de badmintonclub. Bovendien allerlei activiteiten van de Stichting Welzijn, bruiloften en partijen en niet te vergeten het Darper Feest! Dat feest trekt zoveel mensen naar het dorps huis, dat de zaal tjokvol zit. Opmerkingen van het publiek over het tekort aan ruimte zijn niet overdreven. Het dorps huis is aan een uitbreiding toe.

Eindelijk is het zover. De beheercommissie en Jannie overleggen over de kleurstelling van de vloer in de sportzaal. Er komt een draaibaar, opklapbaar podium! Jannie vindt het helemaal haar gebouw worden. Na veel werk is de verbouwing in maart 1984 klaar. Bij de feestelijke heropening zal meteen de naam van het dorps huis, *De Stobbe* onthuld worden. Jannie Ems geniet van het werken in de vernieuwde Stobbe. In 1990 solliciteert ze als beheerder en dan wordt zij officieel de eerste vrouwelijke locatiebeheerder!

Op 29 april 1984 wordt het verbouwde dorps huis heropend en krijgt het de naam De Stobbe.

De directeur gemeentewerken Wim van der Wijk overhandigt Hendrik Benak de sleutel in aanwezigheid van vele genodigden, waaronder de commissaris van de Koningin de heer Oele en burgemeester Hensens.

Foto: Gerrit Russchen

De Stobbe wordt zeer intensief gebruikt. Het deel dat het meest gebruikt wordt, is de gymzaal. De school maakt er voor de gymlessen gebruik van, de voetbalclub traint er 's winters, het dorpsfeest gebruikt de zaal en andere dorpsactiviteiten vinden er plaats. Maar de technische staat is niet best meer! Het dak is slecht, de vloer is verzakt, de gevels zijn verrot, er zijn geen douches of goede warmwatervoorzieningen, de ruimte is te klein en onveilig voor sommige sporten en de kachels zijn een gevaarlijk obstakel. Kortom, in 1984 is de voorkant van het gebouw vernieuwd, maar de gymzaal is 30 jaar oud en niet aangepast. Met de huidige eisen aan een sportzaal is zelfs renovatie niet zinvol, maar moet er radicaal verbouwd worden! Ook de peuteropvang moet geregeld worden. Darp komt massaal in actie voor uitbreiding van De

Stobbe. In de commissievergadering van de gemeente op 18 mei 1994 uiten de Darpers hun klachten en hun boosheid, omdat er wel beloftes zijn gedaan vóór de verkiezingen, maar er ná niks is gebeurd. Er komt veel begrip voor de situatie vanuit de politiek, maar weer geen vaste afspraken. De gemeente kan het plan niet alleen bekostigen en er zullen ook andere subsidiebronnen moeten worden aangeboord. Zowaar een herhaling van de fondswerving uit het prille begin van het dorps huis!

De Darpers gaan teleurgesteld naar huis. Het plan voor een nieuwe gymzaal én een onderkomen voor de peuters zou zo'n 1.1 miljoen gulden gaan kosten. Daarvan zal f 60.000 uit landelijke fondsen moeten komen en f 40.000 kan bespaard worden op de bouw door zelfwerkzaamheid van de Darpers. Net als toen steken de Darpers de handen uit de mouwen! Aan hen ligt het niet. Darp blijkt een dorp te zijn met veel bouwvakkers en die weten van aanpakken.

Voor de bouw van gymzaal en peuterlokaal in 1996 wordt veel werk door Darpers verricht. Reino de Haan bedenkt een manier om geld uit te sparen door geen straatzand te kopen, maar ter plekke te 'putten'. Hij kan goedkoop een kraan regelen bij zijn baas. Precies op het moment dat hij al een heel groot gat heeft gegraven, waar veel mooi zand uit is gekomen, staan er 2 ambtenaren van de Provincie naast hem. Hij wordt van een heel ernstige overtreding beschuldigd: 'Graven in een z.g. waterwingebied'. En hij krijgt de opdracht de kuil per direct dicht te gooien! De ambtenaren hebben nooit begrepen waarom er zoveel zand overbleef nadat de kuil is gedicht. Maar het benodigde straatzand is er. Doel bereikt.

Bron: Kor Reins

Nu de rest van het geld nog bijeen zien te garen. Het gemeentebestuur gaat uiteindelijk overstag en de financiën komen gelukkig rond. Darp krijgt in 1996 de gevraagde peuteropvang en een grote gymzaal bij De Stobbe. Een enorme vooruitgang voor alle gebruikers.

Er komt een volksdansgroep en in 1999 een line dance groep. Maar ondertussen is er wel het een en ander veranderd voor het buurthuiswerk. Zo belangrijk als men het in de 60' er jaren vond, zo drastisch wordt er nu op bezuinigd. Er komen minder jeugdwerkers. Vier jeugd- en jongerenwerkers moeten volgens een nieuwe opzet in alle dorpen van

Westerveld de vrijwilligers aansturen. Dus komt er steeds meer op het bordje van die vrijwilligers te liggen. In Darp is er ook het een en ander veranderd. Hier zijn nog woningen te huur en daar komen mensen uit het Westen op af. Die zijn vaak ouder en hebben geen opgroeiende kinderen meer. Gelukkig komen die nieuwe Darpers wel naar De Stobbe en werken ze ook als vrijwilliger mee.

Maar de school begint last van krimp te krijgen doordat er minder kinderen worden aangemeld. De lagere klassen zijn klein. Er is gelukkig nog steeds een klei- en knutselclub. Voor de timmerclub blijft genoeg animo.

Ook de kook- en bakclub draait rustig door. Voor de jeugd tot 12 jaar is er een soos in de bovenruimte van De Stobbe. Maar na een grondige renovatie is die soos vanaf januari 2005 ook open voor 12 tot en met 15 jarigen. Naam van de soos? 'Heavens Place'.

Ron Vis komt in 1987 aan de Bosweg in Darp wonen. Er komen steeds kinderen bij hem belletje drukken. Nou ja, kattenkwaad. Maar als ze hard op zijn raam gaan bonzen, vindt hij dat minder geslaagd. Hij hoort dat er 's winters in het dopshuis kinderclubs zijn, die geleid worden door ouders/vrijwilligers. En hij denkt: 'Als ik me nu eens opgeef om ook mee te doen, leer ik die kinderen beter kennen en zij mij'. Hij heeft 10 jaar lang veel lol beleefd met de bak- en kookclub, de boetseerclub en de timmerclub. Henk Gol en Tinus Baaiman houden het nog veel langer vol met de timmerclub! Van de kinderen op de kleiclub leert Ron Vis een heel leuk spel. Met een klont klei op de deur gooien. Heerlijk om je af te reageren. Jannie Ems is er niet zo blij mee, maar ze krijgen de deur weer keurig schoon. De afsluiting van het jeugdclubwerk voor de zomervakantie is altijd een happening. Er wordt bij bakker Bergman deeg gehaald voor het bakken van stokbrood. In de Veldkei bij Egbert Allema halen ze de andere benodigdheden. En dan brengt Roelof Boers in zijn auto met aanhanger Ron met alle spullen naar het oefenterrein van de militairen om alvast de kampvuurtjes klaar te maken. Ron zit daarna te wachten tot in de verte de kinderen van alle clubs aankomen lopen. Hun gelach en gejoel hoort hij steeds dichterbij komen. En dan aan het stokbrood bakken! Wat een geweldige manier om het clubjaar af te sluiten.

Bron: Ron Vis

Afsluiting van het jeugdwerkseizoen in het militair oefenterrein met samen stokbrood bakken.

Foto: Ron Vis

Niet alleen voor 12+ is er in De Stobbe nu een plek, maar ook aan de 55+ dames wordt gedacht. Er komt in 2007 een gymclub voor hen. Niet bepaald een soos, maar lessen met pittige oefeningen voor je lijf met af en toe wel samen een ontspannen uitje. Veel Darper dames zijn iedere woensdagmiddag van de partij. In 2008 neemt Darp na 27 jaar afscheid van Jannie Ems.

Jannie Ems neemt na 27 jaar in 2008 afscheid als locatiebeheerder. De receptie voor haar afscheid wordt druk bezocht.

Bron: Meppeler Courant
3maart 2008

Zij geeft de sleutel en de geldkist over aan Anneke Croezen. Anneke werkt al een poos bij de Veldkei voordat ze beheerder wordt van De Stobbe. Dat is een grote overgang voor haar. In Havelte was het erg druk en vol en in Darp is het veel kleinschaliger en rustiger.

In het begin kwam ze via de keuken de gemeenschappelijke ruimte binnen met een zeer luid: '**Goedemiddag!**' Dan schrokken de biljarters zich suf. Ze had zich dat in de Veldkei aangeleerd om daar over het lawaai heen te komen. Maar dat was in Darp niet nodig.

In overleg met Eric Boers van Welzijn MensenWerk over mogelijkheden iets toe te voegen aan de leefbaarheid van het dorp, komt het idee naar voren om te starten met een eetcafé. Dat spreekt Anneke erg aan omdat ze graag kookt. Het wordt een groot succes. In september 2011 zitten er 38 deelnemers heerlijk te genieten van een drie gangen diner gemaakt met verse producten. Roelina Bierman is daarbij haar grote steun. Eens per maand, op donderdagavond kun je gezellig uit eten in Darp. Een leuk gebeuren

dat nog steeds plaats vindt! Er zijn heel wat clubs waaraan Darpers kunnen meedoen. Breien, boetseren, enneagram, linedance, wolspinnen, taartbakken, tarotkaarten leggen, mandela's kleuren, de schietvereniging, biljarten, de vrouwensoos, gym 55+, badminton, klaverjassen én de toneelclub 't Olde Bessien, zijn allemaal mogelijkheden om in je vrije tijd plezierig en leerzaam bezig te zijn. En bij De Stobbe-schilders en vogelvereniging Darp en omstreken ben je ook van harte welkom. Darters hebben hun onderkomen gevonden in café 't Buitenbeentje.

Anneke voelt zich steeds beter thuis in De Stobbe. In 2012 wordt Anneke echter ziek, maar met medicatie gaat het wat beter en met hulp van Roelina pakt ze het werk weer op. Maar Roelina moet steeds vaker de taken overnemen en in 2014 wordt Anneke voor 100% afgekeurd. In het begin is dat heel moeilijk te verwerken omdat ze het werk met zo veel plezier doet.

Haar opvolgster wordt Corlinda van Vilsteren. Zij is beheerder in Wilhelminaoord, maar daar moeten door de bezuinigingen alle taken door vrijwilligers worden overgenomen. Er komt daar geen locatiebeheerder meer en zo komt

Corlinda als beheerder naar De Stobbe. Zij neemt ook Annekes eetcafé over.

De krimp baart de school zorgen en ook steeds minder mensen bezoeken de clubs. De jeugdsoos trekt niet genoeg leden meer en wordt opgeheven. De kook- en bakclub voor de jeugd stopt en uiteindelijk ook de timmerclub. Echter als op 9 mei 2017 gevierd wordt, dat 70 jaar geleden de eerste steen van het Nieuwe Darp is gelegd, komen er tachtig Darpers op af! Een ouderwets succes, mede door een leuke, gezellige quiz, die ervoor zorgt dat de mensen druk met elkaar overleggen over de antwoorden. Ook de feestavond met 'Toppers van Darp' trekt veel publiek. Er is een facebook pagina Darp 70 jaar, waar de optredens op te zien zijn. Dat levert veel likes op.

Dan is er nog een nacht-evenement, waar veel ouders en kinderen op inschrijven. Naar de hunebedden in een echte Yap (de Heide expres van Jan Kootstra) en terugwandelen in het donker. Halverwege in het bos een pauze met chocolademelk en in het warme dorpshuis napraten met erwtensoep, roggebrood en katenspek. Een heel gezellig gebeuren en volgens alle deelnemers voor herhaling vatbaar.

Op 9 mei 2017 wordt reeds stil gestaan bij de viering van 70 jaar Darp. De Pub Quiz zorgt voor een levendige discussie tussen de bezoekers over de goede antwoorden.

Foto: Marion van Rijn

Het dorpsleven zichtbaar

Als eerbetoon aan alle huidige vrijwilligers en deelnemers, volgt hier een overzicht van de activiteiten anno 2018 in de Stobbe. Te beginnen met de verenigingen die gebruik maken van het buurthuis. Fotografie, Frans Ohm

Pels en Pluim. De klein-dier fokvereniging is opgericht op 11 februari 1963 en bestrijkt de wijde omtrek. Op dit moment zijn er 55 gewone leden en 3 jeugdleden, waarvan 33 met een fokkerskaart. In Darp zijn nog 3 leden actief die shows bezoeken. Na jaren achtereenvolgende tentoonstellingen te hebben gehouden in het dorpshuis, zijn deze nu sinds een jaar of tien in Havelte.

Toneelvereniging 't Olde Bessien. Sinds de oprichting in 1963, wordt jaarlijks met groot enthousiasme van de spelers en met veel succes bij de toeschouwers in een vol dorpshuis opgetreden. Bij de generale repetitie worden de kinderen uitgenodigd en men gaat ook in Havelte op tournee. Er is zelfs een periode geweest dat er in Uffelte wordt gespeeld.

Schietvereniging De Treffers. Is de belangstelling groot bij de oprichting in 1979, gedurende de jaren daarna schommelt het ledenaantal rond de 15 tot 20. Dat betekent, dat het laat wordt voordat iedereen zijn schietbeurten heeft gehad. Dat laten gezin en werk niet makkelijk toe. Inmiddels schieten er 8 leden op de dinsdagavond, eens in de veertien dagen. Tweemaal per jaar is er een competitie met Uffelte. In het verleden gebeurde dat met 4 tot 5 verenigingen uit de buurt.

Kaartvereniging D.K.C. De schietvereniging wordt opgericht met 40 leden. Het is iets nieuws, iets anders. Met twee geweren is het echter lang wachten voor je aan de beurt bent. Wat doe je dan: een kaartje leggen. Zo laten het jaar daarop een aantal leden het geweer voor wat het is, en richten de 'Darper Kaart Club', D.K.C. op. Het maximum aantal leden is 24 geweest, inmiddels zijn het er 12. Elke maandagavond zijn de klaverjassers te vinden in de Stobbe. Jeugdige aanwas is er helaas niet.

Vogelvereniging Darp e.o. De vereniging wordt opgericht rond 1990 en telde destijds maximaal 20 leden. Inmiddels zijn er nog 9 leden, waarvan er 4 actief zijn. Zes jaar geleden is de laatste tentoonstelling in Darp gehouden. Een enkeling doet nog wel eens mee met een tentoonstelling elders.

Biljartvereniging 55+. Als De Stobbe in 1996 wordt verbouwd, komen er twee biljarttafels en wordt de biljartvereniging opgericht. Op dit moment spelen er 8 à 10 leden onderling tegen elkaar. Het lukt niet meer om als team tegen andere verenigingen wedstrijden te spelen.

Naast het bij elkaar komen in verenigingsverband, vinden er in De Stobbe ook nog andere activiteiten plaats. Wekelijks dansen er de 'Durango Line and Show Dancers' (jeugd en volwassenen) in de prachtig opgeknapte ruimte waar vroeger de jeugdsoos was.

Een enkele keer treden ze elders op. Eén keer in de maand is er het eetcafé en voor de 55+ is er gymnastiek en een soos. De ouderen volksdansen en de jeugd doet aan streetdance. Ook wordt er geschilderd en gebadmintond.

Niet alleen in De Stobbe ontmoeten de Darpers elkaar, maar ook op andere plekken in het dorp. Aan het voetballen is in het vorige hoofdstuk reeds ruime aandacht besteed. Ook

't Buitenbeentje is zo'n ontmoetingsplek en uiteraard 's winters de ijsbaan, tenminste als er geschaatst kan worden.

Dartvereniging 't Buitenbeentje. Zo'n 25 jaar geleden wordt de dartclub vanuit de D.V.S.V. opgericht. Aan het pijltjesgooien in de voetbalkantine komt een eind als de politie eist dat de kantine 's avonds wordt gesloten. De dartborden komen dan in 't Buitenbeentje te hangen. Het aantal darters groeit van ca. 12 naar ca. 30 en is nu weer terug op 12. Men speelt mee in de 2de klasse van de kroegencompetitie van de 'Meppeler Dart Vereniging'.

IJclub Nooitgedacht. Er wordt een ijsbaan aangelegd tussen de Kampen en de Ruitersweg, welke in 1971 wordt geopend door burgemeester Hensens met het doorknippen van een lint. Door de zachtere winters zijn er echter steeds minder schaatsdagen. Maar als de baan open is, weten velen hem te vinden en smaakt de warme chocolademelk heerlijk. Als vadersje vorst het toelaat worden er kortbaanwedstrijden gehouden.

Tot slot

Ook Darp ontkomt niet aan een teruglopend aantal vrijwilligers en deelnemers door een combinatie van vergrijzing, geringe aanwas en verschuiving van interesses. Dat neemt niet weg dat degenen die actief zijn, dat met veel plezier en overgave doen. De tijden veranderen en wellicht moeten er dan ook

andere manieren worden gevonden om mensen met elkaar in contact te brengen. Maar hoe? En waar zijn de vrijwilligers die zich daarvoor willen inzetten? Het zal zo jammer zijn als de Darpers het leefplezier in hun mooie dorp niet meer samen delen. Laten we er daarom aan werken dat De Stobbe haar functie blijft behouden voor de leefbaarheid van Darp.

Waar eens een kerk gedacht is, staan nu De Stobbe en Café Cafetaria 't Buitenbeentje als dé ontmoetingsplek voor de Darpers. Het kan verkeren!

Fotografie: Frans Ohm

Foto: Wim van Velzel

De Darper school

Het markante witte gebouw, de Darper school, welke tientallen jaren het beeld van Darp langs de Ruitersweg heeft bepaald, is er al jaren niet meer. Je oog moest wel op dit typische schoolgebouw in het kleine dorp Darp vallen, als je er langs kwam.

Bron: HvH e.o

Aangezien Darp een kinderrijke buurtschap is, wordt in 1889 het besluit genomen om de openbare lagere school van Havelterberg naar Darp te verplaatsen. In 1891 telt de school al 82 leerlingen. Naarmate de zomer dichterbij komt, daalt het leerlingenaantal. De hoofdmeester is Johannes Vierhoven. Zodra de oudere kinderen van school kunnen, nemen de ouders hen van school om aan het werk te gaan. Het onderwijs in de school heeft door het onregelmatige leerlingenbezoek bepaalde beperkingen. Echter, de schoolopziener schrijft een goed rapport over de school. Op bijna alle onderdelen scoort de school ruim voldoende tot goed. Het vak natuurkunde is onder de maat en de inspecteur noteert dat er tot zijn spijt geen gymnastiek wordt gegeven. In 1904 heerst er in de school een adderplaag. Het voorval haalt zelfs de Meppeler Courant. De schooljeugd is op de hoogte van het onderscheid tussen een adder en een ringslang en slaat de adders met de klomp dood.

Een leerlingenlijst uit 1891 vermeldt de namen van gezinnen met schoolgaande kinderen: Leffers, Molenkamp, Spin, Ems, Kroes, Bel, de Wolde en Wobben.

De school kenmerkt zich door een lange gang. Aan de linkerkant de leslokalen, een berging en een handenarbeidruimte. Later komt er een leslokaal bij met een personeelskamer. Rechts van de gang zijn de toiletten

Een terugblik op 30 jaar OBS Darp, 1976-2006

In 1976 is Albert Snijders de hoofdonderwijzer. Het schoolteam bestaat verder uit Reinder de Lange en als jonge, onervaren juf komt Ria Groen aan school. Het is meteen een vuurdoop met 33 kinderen in klas 1 en 2. Het zijn hele lange dagen met het steeds opnieuw bedenken van lessen om te zorgen dat ieder kind zich goed kan ontwikkelen. In die tijd maken we werkbladen met een stencilmachine, vinden de kinderen schrijven voor een sticker geweldig en kunnen ze met het puntje van de

tong uit de mond zich helemaal uitleven in het kleuren met stift! We zingen liedjes, begeleid door de accordeon en in de eerste- en tweede klas is het lied 'Mooi Anna zat op majesteit' favoriet, omdat het zo mooi uitgespeeld kan worden.

In de strenge winter van 1979 valt er zoveel sneeuw, dat het tot de vensterbank staat. De winter houdt lang aan en het is voor de dieren moeilijk om aan voedsel te komen. Dus gaan we met de kinderen naar de Groene Heuvel om de dieren te voeren.

In de pauze is het zandpleintje vaak favoriet. Daar kunnen de jongens heerlijk voetballen. De pauzes duurden dan vaak langer dan de voorgeschreven 15 minuten.

De dagelijkse gang van zaken

Het lesprogramma ziet er in de huidige tijd heel anders uit dan in het verleden. Om 14:30 uur gaan de eerste- en tweede klas naar huis en is er handwerken voor de meisjes van klas 3 en 4 of klas 5 en 6. De jongens hebben dan handenarbeid. Toen leerden de meisjes nog breien, haken en borduren. Zelfs naaien op de naaimachine komt aan bod. Na 1985 wordt dit helemaal van het lesrooster gehaald. Het worden expressievakken en daar is geen plaats meer voor het echte handwerken. We moeten de vakken met elkaar integreren. Dat betekent dat je bijvoorbeeld bij een aardrijkskundeles ook iets van tekenen of handvaardigheid moet kunnen doen.

Ouders en school

De school stelt zich actief op bij het volksfeest. Er ontstaat het plan om voor de optocht iets anders te verzinnen dan alleen op een boerenwagen met dennengroen te zitten. Vanaf 1977 maken ouders en leerkrachten van de school samen een versierde wagen. We versieren vele avonden en het is vooral heel gezellig. De geldprijs gaat naar school om er iets voor de kinderen van te kunnen kopen. En elk kind kan meedoen! We winnen meerdere keren de eerste prijs. Op de vrijdagmiddag van het feest zijn er eerst zeskampspelen op het

Foto: Ria en Klaas Molenkamp

voetbalveld; later voorstellingen in De Stobbe. Als de soundmixshow zijn intrede doet, zijn de leerkrachten ook van de partij. We herinneren ons Johnny Cash. Ouders en leerkrachten vormden één geheel!

Ook het lopen met de lampion gaan we anders organiseren. In overleg met de clubs worden de lampionnen op school gemaakt. Verder organiseren we het zo, dat iedere straat één groepje kinderen aan de deur krijgt. Op school wordt de buit dan eerlijk verdeeld. Het is om zes uur 's avonds een prachtig gezicht met al die lampionnen verdeeld over alle straten van Darp.

Foto: Ria en Klaas Molenkamp

Een nieuw gezicht

Klaas Molenkamp komt in 1981 als stagiair op school. Al snel blijken zijn kwaliteiten op het gebied van muziek, handvaardigheid en biologieles. Hij neemt desnoods dieren mee naar school.

Als Reinder de Lange een baan elders krijgt, wordt Klaas benoemd als onderwijzer aan de Darper school. Het gaat met het hoofd van de school steeds moeizamer en eigenlijk wordt Klaas meteen al mede leidinggevende. De school aan de Ruiterweg voldoet niet meer aan de eisen van de tijd en in 1982 wordt er een nieuwe school gebouwd aan de Veldweg. De hele bouw wordt vastgelegd op foto's en deze worden later in een mooie lijst opgehangen in de nieuwe school.

Bron: HvH e.o

Met school getrouwd

Een ambitieuze juf en een nog ambitieuzere meester, elkaar goed aanvoelend en aanvullend, dat wordt een paar! Dat is nogal wat in de begin jaren '80. Samenwonen, dat gebeurde toen nog niet veel. Een voordeel is dat de verhuizing van de oude naar de nieuwe school in 1982 als een soort bruiloftsstoet plaats vindt, met dank aan Marrie Tuit voor het lenen van haar trouwjapon. In 1983 worden alle schoolkinderen uitgenodigd op het echte bruiloftsfeest van meester en juf Molenkamp-Groen in de Koperen Pomp in Eesveen.

Bron: Ria en Klaas Molenkamp

Voor ons gevoel is heel Darp naar het Gemeentehuis gekomen om te kijken naar ons als bruidspaar. Het voelde als een warm bad!

De nieuwe school

In de nieuwe school komt, na het vertrek van Albert Snijders, nog een jonge leerkracht (Jaap Scheper) ons team versterken. In 1985 worden de lagere school en de kleuterschool voor de wet samengevoegd tot basisschool. In Darp zijn we de tijd dus al ver vooruit. We zijn vooruitstrevend en volgen veel nascholingen, o.a. het onderwijskundig project 'De Kleine School'. De resultaten van de leerlingen zijn goed en we halen met regelmaat de krant vanwege de vele schoolse activiteiten, waarbij het schoolteam voor de volle 100% wordt gesteund door de bevolking. Belangrijker is dat de kinderen het fijn hebben op school. De kinderen leren blokfluitspelen en op zaterdag gaat Klaas met de kinderen het veld in om de natuur te leren kennen.

Foto: Ria en Klaas Molenkamp

Meerdaagse schoolreis

Het schoolreisje naar Hattem wordt een topper! De fietstocht langs het museum Schonewille in Zwartsluis, de nachtelijke douanespelen in het bos, de Bonte Avond. Geweldige verhalen horen we nog steeds. Het ophalen van de fietsen is geen enkel probleem. Henk Kuik, werkzaam bij de W.M.O. zorgt met de grote vrachtauto voor het vervoer. Via Henk krijgen we ook dennengroen. Hiervan maken leerlingen en ouders kerststukjes voor mensen die zich voor de school hebben ingezet, voor bejaarden en voor zieke mensen. Het gebaar is klein, de waardering van de bevolking groot. Zo kunnen we heel veel leuke activiteiten ondernemen omdat de ouders heel actief meehelpen met de maandelijkse oud papieracties. Aanvankelijk halen alleen de oudercommissie (later ouderraad) en de leerkrachten elke maand het oud papier op. Die samenwerking wordt uitgebreid met vrijwilligers.

Andere activiteiten

Dankzij de opbrengsten van het oud papier kunnen we veel leuke dingen doen voor de kinderen. Daardoor worden de schoolreisjes mede zo'n succes. De jaarlijkse telefoonboekenrace is bedoeld om zoveel mogelijk oud papier te verzamelen. De winnaar mag eten bij meester en juf Molenkamp en zelf bepalen wat er dan gegeten wordt. Ook het

Foto: Ria en Klaas Molenkamp

jaarlijks 'kerstdiner' is een sfeervol gebeuren. De hal wordt prachtig aangekleed en er is een enorme keuze aan brood en beleg. Het Buitenbeentje zorgt voor de kroketten en frikadellen. Leo Gaal regelt houten banken, stallantaarns en stro. Het is een hoogtepunt in het jaar, waarbij elke klas voor een optreden zorgt tijdens het eten. Elk jaar hebben we ook een projectweek. Alle vakgebieden staan dan in het teken van het gekozen onderwerp. Ouders en belangstellenden kunnen dan tijdens de afsluitende avond alles bekijken. We zijn in de jaren tachtig en negentig echt voorlopers op dit gebied. Hoogtepunt is een heuse waterpartij in school. En ook het kunstproject met Mark van der Staaï mag er wezen, ieder kind maakt zijn eigen schilderij! Er worden vleermuiskasten getimmerd in samenwerking met de W.M.O. en in het omringende bos opgehangen. De belangstelling vanuit de gehele bevolking was altijd massaal, *'De school is van Darp en Darp is van de school!'*

Foto: Ria en Klaas Molenkamp

Rommelmarkt

Als de oud papierprijs in een dip belandt, ontstaat het initiatief van Klaas om een rommelmarkt te organiseren om nog meer geld te verdienen. In die tijd is er nog bijna nergens een rommelmarkt, zodat die van Darp uitstekend wordt bezocht. De organisatie is prima geregeld en de sfeer supergezellig. We kunnen jaarlijks rekenen op een vaste ploeg vrijwilligers die de waar aan de man brengt. Het grootste bedrag wordt verdiend met verkoop per opbod. Dit is een film op zich. Met verve praat Klaas, veilingmeester in spé, de waardevolle of ouderwetse artikelen naar de koper toe. Na afloop wordt er met man en macht opgeruimd en het overschot naar de stort gebracht. We wachten dan vol spanning op het opgebrachte bedrag, dat telkens verrassend goed is. Dit doen we toch maar weer met zijn allen!

De bevolking en de school van Darp zijn nauw met elkaar verbonden!

De band tussen de school en de bevolking van Darp hebben wij in onze periode als bijzonder hecht ervaren.

Het schoolteam van de Veldwikke

Trots op de Veldwikke! 2007-2018

Foto: Frans Ohm

Achter in het dorp, op een prachtige locatie, bevindt zich sinds jaar en dag de openbare basisschool van Darp. Een prachtige, lichte school omgeven door bos, rust en ruimte. Wat een voorrecht om daar naar school te mogen gaan! De school is gebouwd op het voormalige terrein van Vitens en is in 1982 in gebruik genomen onder de naam Openbare Basisschool Darp. In 2009/2010 is de school geheel gerenoveerd. Een mooi moment om door te gaan onder een nieuwe naam. Fenna Kiers, destijds werkzaam op de school, won de prijsvraag waaruit de nieuwe naam werd gekozen: 'O.B.S. de Veldwikke'. 'Wikke' is een krachtige bloem, die groeit naar het licht en zich goed ontwikkelt. Omdat de school aan de Veldweg ligt, ontstaat er een samensmelting van die twee woorden: 'De Veldwikke'.

De Veldwikke kenmerkt zich door zijn kleinschaligheid. De groepen zijn overzichtelijk en bieden voor ieder kind de ruimte om zich op eigen niveau te ontplooien. De manier van lesgeven past precies bij de combinatiegroepen. Kinderen leren al op vroege leeftijd erg zelfstandig te zijn en daar hebben ze in hun verdere (school)carrière vaak veel profijt van. Ook het samenwerken en het elkaar helpen staat dagelijks centraal. Als de juf of meester aan het werk is met de ene groep, dan moeten de andere groepen zich even redden. Het is wonderbaarlijk om te zien hoe snel kinderen dit oppakken en daardoor al op jonge leeftijd eigenaar zijn van hun

Foto: Frans Ohm

eigen werk. De ruimte rondom de school is fantastisch. Verschillende speelveldjes, het bos en de toestellen op het plein zorgen voor veel vermaak. Deze ruimte is dan ook echt uniek te noemen. In de pauze biedt deze groene omgeving veel vertier en plezier. De seizoenen worden van dichtbij beleefd.

Wanneer je de school binnenstapt, springt meteen de gezellige sfeer in het oog. Elke keer zorgt een actieve versiercommissie voor een aankleding die past bij het thema waarover gewerkt wordt of wat hoort bij het jaargetijde. Dit ziet er altijd prachtig uit.

De honingraatvormige school zorgt voor een nauwe verbinding tussen de lokalen. Daardoor komen kinderen veel in contact met elkaar, wat mogelijkheden biedt voor samenwerken en samen leren. Behalve de lokalen wordt de grote hal ook dagelijks gebruikt door de kinderen om in kleine groepjes te werken. Tijdens de laatste renovatie is veel aandacht besteed aan licht en ruimte. Dit maakt de school tot een zeer modern ingericht gebouw met een aangenaam werkklimaat.

Foto: Frans Ohm

Met ingang van het schooljaar 2013-2014 werkt OBS De Veldwikke samen met de OBS De Bosrank in Havelte in één onderwijsteam. Twee zelfstandige scholen met één team van leerkrachten onder leiding van één directeur. In het schooljaar 2018-2019 komt er een wijziging in de schooltijden. Vanaf dat moment heeft de school een continuooster. De kinderen gaan dan elke dag even lang naar school. We richten ons onderwijs in naar individuele onderwijsbehoeften. Naast de kernvakken leren wij de leerlingen de volgende vaardigheden: communicatie, samenwerken, ICT, geletterdheid, creativiteit, kritisch denken en probleem-oplossende-, sociale- en culturele vaardigheden. Kortom modern onderwijs met een prima opbrengst!

Het is fijn om in de Veldwikke te zijn, **een school om trots op te zijn!**

Darp-Dorp in beweging

De dorpsgemeenschap Darp, Havelterberg en Busselte is, voor zover bekend, opgericht in 1976. De aanleiding voor de oprichting is niet te achterhalen. Is het onvrede over hoe zaken lopen of was het mode in die tijd? De dorpsgemeenschap heeft tot doel het leefklimaat in de dorpen te verbeteren en waar mogelijk de belangen van de bewoners te behartigen. Sinds de oprichting is er altijd een clubje mensen dat zich met veel energie inzet voor de dorpen Darp, Havelterberg en Busselte. De dorpsgemeenschap heeft in de loop van de tijd laten zien dat je samen dingen kunt bereiken die je niet had gedacht, ook al is het niet altijd makkelijk of gaat het niet heel snel.

Eén van die voorbeelden is de onveilige situatie op de Ruiterweg. In die tijd is er nog geen fietspad langs en fiets je dus op de weg. Om de snelheid te remmen bedenkt de gemeente in 1984 een aantal maatregelen met o.m. bielzen rondom de bomen. Echter als je met je trapper op de bielzen komt, dan lig je op de weg. De gemeente luistert maar niet naar de klachten, dan maar uit protest de Ruiterweg afgezet.

Op 22 juni 1983 blokkeren de inwoners van Darp enige tijd de Ruiterweg vanwege de onveilige verkeerssituatie. Omdat er te hard gereden wordt, eist men dat er verkeersdrempels worden aangelegd. Het zal nog jaren duren voordat er een vrijliggend fietspad wordt aangelegd.

Bron: DvhN, 23 juni 1984

Trekker aan de ene kant en trekker aan de ander kant en al gauw is er een complete opstopping. De actievoerders weten niet van wijken. Door bemiddeling van burgemeester Hensens wordt de blokkade na een uur opgeheven en gaan we in gesprek met de wethouder van verkeer, Piet Tiddens. Het

zal nog jaren duren, maar in 1990 wordt dan eindelijk een vrijliggend fietspad langs de Ruiterweg aangelegd.

Na deze blokkade komt er een regulier overleg met de gemeente. Het gaat over allerlei zaken van onderhoud, van straten en groen, afvalcontainers, verkeersveiligheid en heel veel andere dingen.

De bomen in Darp zijn lange tijd het gesprek binnen de dorpsgemeenschap. Langs een groot deel van de straten in Darp staan grote (Amerikaanse) eiken en die zijn een groot deel van de bewoners een doorn in het oog. Te veel blad, het wegnemen van zonlicht en de wortels breken de straat op. Anderen vinden juist dat de bomen bij de groene uitstraling van Darp horen en willen ze niet kwijt. Het is dus niet altijd makkelijk om het dorp te vertegenwoordigen.

Dorpsvisie

Vanaf 2007 krijgt de dorpsgemeenschap een belangrijke impuls. Het bestuur van dat moment, onder leiding van Marja Dedden, wil meer vanuit een totaalplan werken aan het verbeteren van het leefklimaat. Op basis van een bewonersavond en een enquête wordt er een dorpsagenda opgesteld. Van de 463 enquêtes worden er 367 ingevuld. Belangrijkste kenmerk is dat bewoners de mooie omgeving, de rust en de saamhorigheid

willen behouden. Bewoners voelen zich veilig, wel zijn er zorgen over de verkeersveiligheid (hard rijden) en heeft men last van hondenpoep en zwerfvuil. Er is behoefte aan activiteiten en workshops voor alle leeftijden op het gebied van creativiteit, recreatie en ontspanning. Bewoners geven aan dat ze wateroverlast hebben en dat het tijd wordt dat er een goed plan komt voor bomen, straten en riolering.

Vrijwilligers gaan aan de slag. Er breekt een tijd aan dat er cursussen voor en door bewoners worden georganiseerd in De Stobbe.

Misschien heeft u de zelfgemaakte kerstkaarten van bijenwas nog wel in uw bezit?

De keramiekcursus geeft een indruk van een cursus gegeven door en voor eigen bewoners. Fred Collet met grijze fleecevest, zit te midden van een aantal cursisten.

Bron: Dorpskrant Darp, Havelterberg en Busselte, april 2014

Of staat het boetseerwerk dat je onder leiding van Fred Collet hebt gemaakt nog op een mooi plekje te pronken in huis? Het mooie resultaat van de houtbewerkingscursus van Jan Hulsebos is in ieder geval nog aan de Kamperweg te bewonderen en ook op menige vensterbank.

Sinds 2010 is er eens in de maand *Prikken met Roelof*. En nog steeds worden er een flink aantal vuilniszakken zwerfvuil bij elkaar geprikt, elke maand weer. De data staan in de dorpskrant. De krant is ook een van de ideeën die uit de enquête naar voren komt. Hier heeft Marja Dedden van 2010 t/m 2015 heel veel tijd en energie in gestoken om het graag gelezen blaadje te maken. Sinds 2016 zijn Yvonne Pleister en Joy van der Beek de redactie. Tijdens het vuil ruimen komen er ook verhalen los over vroeger. Het idee ontstaat om een werkgroep historie op te richten. Marion van Rijn, Jan Dedden en Jan Been gaan verhalen van vroeger verzamelen. Samen met historische foto's wordt een mooi archief opgebouwd. Er wordt twee keer een mooie tentoonstelling georganiseerd in het dorpshuis.

In De Stobbe is op 25 september 2010 de eerste Burendag, met een tentoonstelling met oude foto's. De bevolking van Darp wordt uitgenodigd mee te helpen met de inventarisatie van de afbeeldingen. Op de foto staan Jan Been en Roelina Bierman-Mulder, medewerkster in De Stobbe.

Foto: Marion van Rijn

Af en toe worden oproepen in de dorpskrant geplaatst om locaties van foto's of de namen van de personen op de foto's te achterhalen. Het mooie van de dorpsvisie met al die concrete ideeën en activiteiten is, dat de dorpsgemeenschap zich in overleg met de gemeente heel anders kan opstellen. Waar er voorheen een lijstje met wensen was, is er nu een andere sfeer omdat het dorp zelf laat zien dat ze actief is en dingen doet. Mede daardoor werkt de gemeente uiteindelijk mee om de maximumsnelheid op de Ruiterweg te verlagen naar 60 km/uur.

Doende in Darp

De andere samenwerking met de gemeente komt echt tot uitdrukking in de herinrichting van Darp. Al eerder is in 2008 Havelterberg heringericht. De plannen van de gemeente rond de herinrichting van Darp komen in 2012 eindelijk tot uitvoering. In het hele plan worden veel zaken, die uit de enquête van de

'Prikken met Roelof'. In september 2017 start een landelijk experiment om plastic en blik te verzamelen uit het zwerfafval. Omdat wij al vanaf 2010 een prikgroep hebben, zijn wij een landelijk voorbeeld en komt wethouder Homme Geertsma met een ambtenaar een taart brengen.

Foto: Stichting 'Nederland Schoon'

De werkgroep herinrichting Darp met een eigen ontwerp voor het dorpsplein. Met v.l.n.r.: Marja Dedden, Jan Mulder, Ron Vis, Lia Peeters en Berry Buitelaar.
Bron: Meppeler Courant 3 februari 2012.

dorpsvisie naar voren komen, meegenomen. Één wens is niet meegenomen: een dorpsplein, een centraal hart in het dorp. De werkgroep herinrichting Darp komt met haar eigen ontwerp. De gemeente geeft in eerste instantie echter aan dat het ontwerp van de bestrating voor die plek al klaarligt. Het blijkt echter, dat bewonersinitiatieven een belangrijk criterium zijn om voor een grote subsidie in aanmerking te komen. Ons ontwerp wordt dan ook door de gemeente overgenomen en gerealiseerd.

Foto: Hennie Schans

Beplanting, bankjes en verlichting worden door vrijwilligers uit het dorp uitgekozen. En ook de problematiek van de grote Amerikaanse eiken wordt grotendeels opgelost. Darp gaat ingrijpend op de schop en er is sprake van een goede samenwerking met de gemeente. Op 12 oktober 2013 wordt de herinrichting van het plein feestelijk gevierd.

Sinds 2013 is er in Darp en Havelterberg ook een actief AED-netwerk. Met steun van Gemeente en Groene Kruis schaft de dorpsgemeenschap twee AEDs aan en zorgt ook voor het onderhoud. De meest recente activiteit is de aanleg van

Bron: Steenwijker Courant)

het fietscrossbaantje gestart in maart 2017. Met medewerking van Vitens, wordt het op het perceel naast de school aangelegd. De jeugd wil graag zo'n baantje omdat elders in het waterwingebied crossen verboden is. Ook het aanvragen van subsidies, het overleg met Vitens en het organiseren van de aanleg wordt door de dorpsgemeenschap opgepakt. Als je het zo leest, is er veel bereikt. Met initiatief en inzet kun je met elkaar veel

De vrijwilligers van het AED-netwerk van Darp.
Foto: Willy Boers.

Handen uit de mouwen, aanleg fietscrossbaantje.

Foto: Hennie Schans

meer dan je denkt. Met het opstellen van de dorpsvisie in 2008-2009 waren de inwoners van Darp, Havelterberg en Busselte hun tijd ver vooruit.

Meer dan ooit wordt er in deze tijd een beroep gedaan op zelfredzaamheid. We zijn met elkaar afhankelijk van mantelzorg en vrijwilligerswerk. Meer en meer moeten we

het met elkaar doen en ieder heeft op de een of andere manier daar een steentje in bij te dragen. En dat is nodig, niet alleen voor het dorp, maar ook voor de (sport)clubs, de school, het dorpsfeest, het buurthuis en wat al niet meer. Misschien is het tijd voor een vernieuwde dorpsvisie, zodat we weer met elkaar aan concrete ideeën en activiteiten kunnen gaan werken?

Het centrale hart in het dorp is het prachtig cirkelvormig aangelegde- en ingerichte 't Praotplein. Het is een verbindend element tussen De Stobbe, 't Buitenbeentje en het evenemententerrein. De aanwezige beuken herinneren aan het verleden, toen het Nieuwe Darp nog geheel uit bos bestond.

Foto: Frans Ohm

Rondom Darp

Hoe buitengewoon is gewoon? Als de Darpers naar huis gaan, gaan ze zoals ze zeggen weer **naor de bos**. Maar Darp is meer dan dat. Voor de Darpers is het wellicht allemaal zo gewoon dat ze rondom leven in de natuur, maar de buitenstaander ziet een unieke plek in een uniek landschap. Het Nieuwe Darp, gelegen tegen de helling van de Bisschopsberg met rondom het Kamperzand, het dal van de Reu, de Kampen en Eursinger Binnenesch en aan de zuidkant het Lage Veld. Waar vind je nog zo'n unieke plek? In elk geval beseft Reint Broekman, zoon van Pouwel Broekman, eigenaar van Café 't Olde Bessien aan de (oude) Ruitersweg, wel dat hij op een bijzondere plek woont.

Reint Broekman (1906) vertelt....

'Dikwijls denk ik aan mijn kinderjaren. Aan de zandweg die later werd verhard met grind en basalt. Aan de huizen waarvan bij velen de armoede afstraalde. Aan de bossen en de hei in de omgeving waar ik alleen of met leeftijdgenoten ronddoelde. Aan het Witteveen, een veengat zo maar

in de hei tussen Darp en Kallenkote waar ik mijn vader, die er turf maakte, koffie bracht. 'Denk aan de adders' waarschuwde hij steevast als ik huiswaarts keerde. Adders zijn giftig, ringslangen niet. Dat werd ons telkens op het hart gedrukt. Soms mocht ik een dag met meneer Ter Brake het veld in. Die had een groothandel in dranken in Meppel en leverde ook aan mijn ouders. Ter Brake was een verwoed jager, zowel met de fret als met een geweer. Met de fret was het spannendst. Als we 's avonds van de jacht terugkwamen pakte Ter Brake zijn portemonnee en gaf mij een gulden. Ik voelde me dan ongekend rijk'. Onsen Spiker nr. 3, 1990

De volgende drie pagina's geven een indruk van het landschap rondom het Nieuwe Darp. Allereerst een impressie van de omgeving van het Oude Darp zoals het vroeger was. We volgen vervolgens een gedeelte van het dal van de Reu vanaf de Van Helomaweg tot en met 'het Veentje' en sluiten af met de Bisschopsberg.

Het Kamperzand is in de jaren dertig nog een grote zandverstuiving. Het wordt in 1964 gereed gemaakt voor de AMX gepantserde rupsvoertuigen. Door diepploegen gaat 275 ha woeste grond compleet over de kop en de archeologisch rijkdom van het gebied verloren.

Bron: Topografische Dienst

Punt 1. Het Witteveen, gezien vanaf het noorden naar de Kampen (1925). Een moerasveen, waar tot na de oorlog nog turf wordt uitgehaald en op geschaatst.

Bron: Fotoarchief Oud Meppel

Punt 2. In het Witteveen ontstaan in de jaren zestig nog regelmatig veenbranden. Op de achtergrond de kazerne.

Bron: HvH, e.o.

Punt 3. De 'Hoge Berg (Polle)' (11+ NAP), achter het Oude Darp, is een geliefde speelplek voor de Darper jeugd. Hutten bouwen, kogels en eendeneieren zoeken. (l. de 'berg' en r. vanaf de 'berg').

Foto: Gratis Schepers

Punt 4. De Oosterbrink op de hoek van de Darperkerk- en Oosterbrinkweg, een herinnering aan het verleden.

Foto: Frans Ohm

Punt 5. Ten noorden van de Turfweg staan vanaf het eind van de 19 e eeuw een tiental plaggenhutten en krotwoningen. De laatste zijn in eind zestiger jaren afgebroken.

Bron: HvH e.o.

Punt 6. De Turfweg anno 2018. De zandweg is versmald tot wandelpad en mede in gebruik als mountainbikeroute. Het kan verkeren.

Foto: Frans Ohm

Op deze luchtfoto uit 1980 loopt de huidige Reusloot ten oosten van de Veleweg naar het zuiden. Van oorsprong werd het smeltwater van de Havelterberg afgevoerd door de Reu, die nu niet meer is dan een veldloopje. De huidige Reusloot begint bij de Toegangspoort en voert het water af naar de Drentsche Hoofdvaart bij de Kalkovens. De Reu loopt door het Oude Darp en zorgde in de wintermaanden voor grote wateroverlast. De plek van bewoning zal ongetwijfeld te maken hebben gehad met de aanwezigheid van deze 'levensader'. De Reusloot begrenst ook het waterwingebied van Vitens. Het beheer daarvan is gericht op het herstellen van het landschap zoals dat rond 1900 in deze streek voorkwam.

Bron: HvH e.o.

Punt 7. Het smeltwaterdal van de Reu vanaf de Van Helomaweg, ten zuiden van de (oude) Ruiterweg, is duidelijk zichtbaar in het landschap.

Foto: Toonbeeld/Frans de Vries

Punt 8. Tot in de jaren tachtig geeft de Reu veel wateroverlast. Hier op de Kamperweg/Wallingeresweg in 1981.

Bron: HvH e.o.

Punt 9. De afvoer van de Reu loopt door 'Het Veentje', ten zuiden van 'De Veldwikke'. Het is van oudsher ook de plek waar de jeugd van Darp het schaatsen leert.

Foto: Frans Ohm

Punt 10. Op de achtergrond De Bisschopsberg met het dal van de Reu, vanaf de Veleweg gezien.

Foto: Frans Ohm

Punt 11. 'Het Veentje' met de loop van de Reusloot. De landbouwpercelen zijn aangekocht en afgegraven. Door middel van vershraling en vernatting wordt de heideontwikkeling weer gestimuleerd.

Foto: Wim van Velzel

Goed is te zien hoe het Nieuwe Darp in het bos is gebouwd, tegen de helling van de Bisschopsberg. Op de achtergrond 'het Lage Veld'. De Bisschopsberg is onderdeel van een boogvormig stuwwallencomplex waarop ook de Havelterberg en de Woldberg zijn gelegen. Het complex is ontstaan in de voorlaatste ijstijd zo'n 150.000 jaar geleden, toen de gletsjers vanuit Scandinavië onze streken bereikten. De 'berg' is ongeveer 800 meter breed en 2300 meter lang en het hoogste punt ligt op 17 + NAP. De Bisschopsberg is ook de berg waar in de Middeleeuwen de bisschop van Utrecht wordt ingehuldigd en waar de boeren hun 'tienden' moesten overdragen.

Foto: Wim van Velzel

Punt 12. Bovenop de Bisschopsberg, ten oosten van het pompstation wordt in 1999 door leden van de werkgroep Archeologie Steenwijk e.o., ontdekt dat een zandpad dwars door een grafheuvel loopt.

Foto: Wim van der Wijk

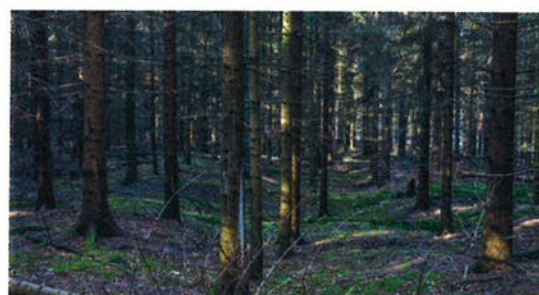
Punt 13. In 2016 wordt de grafheuvel gerestaureerd op kosten van Vitens. De grafheuvel is vermoedelijk uit de Bronstijd, tussen 2000 en 1200 v.Chr.

Foto: Frans Ohm

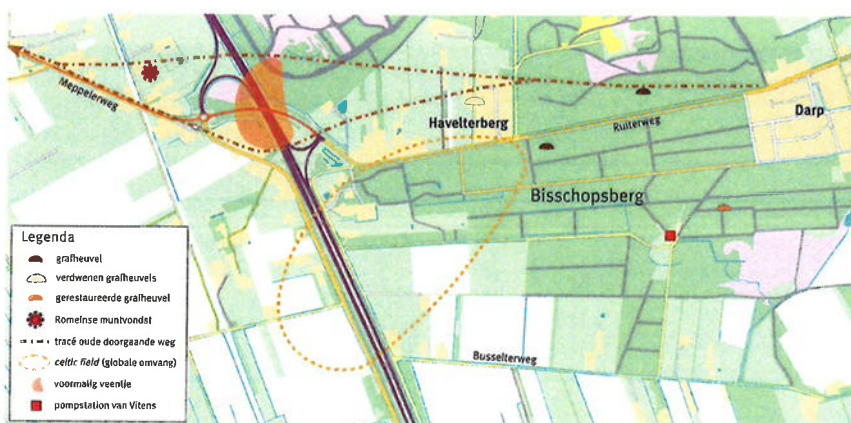
Punt 14. In 1893 wordt het pompstation gebouwd voor waterlevering aan Meppel. De pompen worden nog aangedreven door middel van stoom. De schoorsteenpijp verliest in 1939 haar functie door elektrificatie.

Bron: Fotoarchief Oud Meppel

Punt 15. Op dit kaartje zijn de grafheuvels, de karresporen en de plek van de celtic fields op de Bisschopberg aangegeven.

Bron: Toonbeeld/Frans de Vries

Op dit kaartje zijn de grafheuvels, de karresporen en de plek van de celtic fields op de Bisschopberg aangegeven.

Bron: Esgo Kuiper

Darp naar de toekomst

Trots op Darp.

Eens een Darper, altijd een Darper. De afgelopen periode ben ik regelmatig in Darp geweest en heb gesprekken gevoerd over o.a. 'wat maakt de Darper nu zo trots om Darper te zijn'. De antwoorden zijn eensluidend. Zeker bij de oudere generatie Darpers, die in het dorp zijn opgegroeid, heerst het algemene gevoel van saamhorigheid en verbondenheid. Een sterk gemeenschapsgevoel, mede ontstaan door de armoede in het verleden. 'We waren allemaal gelijk en iedereen had evenveel'. Een gevoel dat overigens ook **kracht geeft**.

(1949). De geaardheid van de bevolking en het behoren tot dezelfde groep, de arbeidersbevolking, maakt dat de Darpers op zichzelf gericht zijn met het verenigingsleven, de kerk, de jeugdclub etc. Het maakt een gesloten gemeenschap met eigen normen en waarden en ook taalgebruik. De oorspronkelijke buurtschap wordt na de oorlog een modern Tuindorp. De buurtschappen Darp en Havelterberg staan als armer, in meerdere opzichten, aangeschreven. Vooral op de Darpers wordt geringschattend neergekeken. Tot voor kort zocht je geen aansluiting bij een dansclub waar overwegend Darpers kwamen. Toen de Darpers in de oorlog hun huizen kwijtraakten en deze afgebroken werden, maakte veel van de geringschatting plaats voor meelevens dat de afstand ging overbruggen. De vooruitgang die door een betere hygiëne en woonstijl te zien was toen de Darpers na hun evacuatie de nieuwbouwhuizen hadden betrokken, bracht een positieve beoordeling met zich mee. Daarmee waren de hobbels in het sociale verkeer wel wat verlaagd, maar niet verdwenen.

J.M. van der Torre, Vanaf de Bisschopsberg gezien

Als je de verhalen in de vorige hoofdstukken leest van de oudere inwoners en ziet hoe hun leefomstandigheden waren, dan begrijp je beter waarom ze zo trots zijn op hun dorp. De wilskracht om gezamenlijk iets te bereiken en in stand te houden is enorm groot! Ze zijn in staat om van niets, iets te maken. De bouw van het dorps huis en het clubgebouw van D.V.S.V., zijn daar voorbeelden van.

Het is een **gevoel**, dat moeilijk uit te drukken is in woorden. Als oude foto's op tafel komen

Uitzicht op de weilanden langs de Veldweg met daarachter de bossen tegen de helling van de Bisschopsberg. De Darper jeugd zwerft zomer en winter door de bossen. Een gevoel van vrijheid en een onbezorgde jeugd.

Foto: Gratis Scheper

uit de kinderjaren, dan geeft dat emotie. Een gevoel van ruimte, vrijheid en van een onbezorgde jeugd. Met auto's en brommers crossen door de bossen, het bouwen van hutten, in de bomen klimmen en zoeken naar eieren in vogelnestjes. Niemand heeft last van elkaar en zo ja, dan wordt dat binnen het dorp opgelost.

Het standsverschil van oudsher tussen de boeren en middenstand in Havelte en de arbeiders in Darp, schept in het verleden een afstand. Het gevoel van achtergesteld zijn ten opzichte van Havelte, verdwijnt gelukkig bij de oudere generatie met de jaren. De jongeren hebben daar nauwelijks last van.

De halfvijfjesclub. De zelfbouwers van hun woningen in Darp sluiten de week gezellig met elkaar af. Al 25 jaar een vriendenclub. Proost: Trots op Darp.

Foto: Frans Ohm

Darpers zijn bescheiden, harde werkers en kunnen aan de buitenkant wel eens ruw overkomen, maar het zijn ruwe bolsters met een blanke pit. Aanpassen blijft echter wel een noodzaak, ook in het Nieuwe Darp. Dat gebeurt wel in hun eigen tempo en binnen hun eigen sfeer, maar wel rekening houdend met de gemeenschap, zeker als de nieuwe inwoners daarin meebewegen.

Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

De gemeente heeft haar beleid in een aantal recente notities verwoord, die mede een antwoord kunnen geven over waar Darp staat in 2025.

De ruimtelijke structuurvisie is vastgesteld in 2013 voor de komende 10 jaar. De kern van Darp wordt daarin aangewezen als **dynamisch dorp**, dat wil zeggen:

'Naast de woonfunctie zijn er nog een paar voorzieningen aanwezig, zoals een dorpshuis of een basisschool. Verwacht wordt, dat deze dorpen op termijn te klein zijn om voldoende draagvlak te genereren om de openbare voorzieningen zelfstandig draaiende te houden. Omdat we als gemeente onze inwoners toch een minimumaanbod van voorzieningen willen bieden, zullen we de beperkte middelen en mogelijkheden die we hebben, inzetten op het behoud van de voorzieningen in deze dorpen. Dit doen we waar mogelijk door financieel bij te dragen en ook door regie te voeren op het type woningbouw dat bij deze dorpen past. Want uitsluitend door draagvlakbehoud (en zo mogelijk versterking), financiële injecties en zeker in combinatie met vrijwilligerswerk (dorpskracht) kunnen voorzieningen behouden blijven.

De woonvisie 2018-2025, is een langere termijnvisie waarbij de stip aan de horizon ligt op 2025. In deze visie gaat het er om de woonkwaliteit van de dorpen te behouden. Hoe kan de bestaande woningvoorraad toekomstbestendig, toegankelijk en duurzaam worden. De woningbezitters worden gestimuleerd om te investeren in de levensloopgeschiktheid en duurzaamheid van hun woning. Zo heeft Actium vorig jaar al haar

woningen in Darp, 104 stuks, laten isoleren en van zonnepanelen voorzien.

De inzet is, dat in alle dorpen ouderen makkelijker zelfstandig blijven.

En daar is ook dorpskracht voor nodig, naoverhulp, ondersteund door algemene voorzieningen zoals het dorpshuis.

Bestemmingsplan. De gemeenteraad stelt in 2006 voor Darp een geactualiseerd bestemmingsplan vast, waar de herstructureringslocaties van Actium in zijn opgenomen, o.a. de Schoolerve.

In 2007 komt de Schoolerve gereed. Een inbreidingslocatie, mogelijk gemaakt door de diepe achtertuinen van de aangrenzende percelen.

Foto: Frans Ohm

Gelet de natuurlijke waarden in de omgeving is er alleen nog ruimte voor inbreidingslocaties. Geen melding wordt gemaakt van de nog zo aanwezige kenmerkende bebouwing van na de oorlog. Van de 61 woningen die in de jaren 1947-1949 zijn gebouwd, zijn namelijk nog 38 woningen duidelijk in vorm en gevelindeling herkenbaar. We hebben het hier over het DNA van Darp, met de zo typerende woningen die staan voor het optimisme van de Wederopbouw. De woningen die de oudere Darpers het gevoel geven thuis te zijn en die de mensen associëren met Darp. In mei jl. is opnieuw een actualisatie van het bestemmingsplan Darp ter inzage gelegd.

Ook nu blijft het uitgangspunt het handhaven van de huidige situatie. Opnieuw wordt voorbijgegaan aan de zo kenmerkende

De karakteristiek gevelrij uit 1947 van de woningen aan de Klinke wordt doorbroken door een nieuwe woning. Ook Darpers gaan met hun tijd mee. Zorg is besteed aan de vormgeving, gevelindeling en materiaalkeuze.

Foto: Frans Ohm

bebouwing van de Wederopbouw. Wel is de vraag hoe deze zo typerende woningen nog zijn te handhaven in deze tijd van modernisering en verkoop van huurwoningen. De ontwikkeling in de tijd vraagt andere wensen en dat is ook in Darp te zien. Zo verandert het straatbeeld langs de Klinke, de Ruiterweg en de Parkweg ook langzamerhand in gewone bebouwing in een gemiddeld dorp. Het beleid in deze, is mogelijk te sturen bij de huurwoningen, in eigendom van Actium. Het blijft dus zaak als overheid om daar aandacht aan te besteden in de regelgeving en om het karakter van Darp vast te leggen in een aparte welstandsparagraaf.

Een mooi gaaf dorpsbeeld van het eerste uur. Het duurzaam maken van de woningen, gecombineerd met de herinrichting van de openbare ruimte.

Top!

Foto: Frans Ohm

Het sociaal culturele werk

De verhouding tussen overheid en burger verandert: er is sprake van meer onderlinge samenwerking, gedeeld eigenaarschap, meedenken, meedoen en meebeslissen. Er is meer aandacht voor de leefwereld en ervaringskennis van mensen in de samenleving.

De Stobbe is dé plek om elkaar te ontmoeten.

Foto: Frans Ohm

Er verandert daarom veel in het sociaal culturele werk. Wat betekenen in deze tijd accommodaties nog voor het welzijn van de bewoner in een tijd waarin gebouwen sluiten? Ontmoetingsplekken blijven echter van belang en versterken de leefbaarheid. Het nieuwe beleid van Welzijn MensenWerk, is dan ook het behoud van de accommodaties, maar dat moet dan wel worden verdiend. Het gaat niet alleen om de stenen, maar ook om de inhoud. Leefbaarheid maken bewoners zelf.

Ook in Westerveld wonen de komende jaren steeds minder mensen door vergrijzing en jongeren die vertrekken uit de gemeente. Dit betekent meer zorg en ondersteuning voor ouderen en aandacht voor en contact met jongeren. Van individuele naar collectieve ondersteuning, met als doel zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen en mee te doen in de samenleving. De leefbaarheid kan echter niet zonder een sterk vrijwilligersnetwerk. Dat lijkt zo vanzelfsprekend, maar is het niet. Eén van de initiatieven van WMW om te weten wat er onder de bevolking leeft, is daarom de Optrommelactie.

Optrommelactie

In maart en april zijn Darp en Havelterberg letterlijk 'opgetrommeld'. De werkgroep Optrommelen, bestaande uit enthousiaste betrokken inwoners, heeft een mooie manier gevonden om een beeld te krijgen wat inwoners écht willen. In elke trommel zit een vragenformulier waar de ontvanger zijn of haar mening op kan invullen en de trommel vervolgens doorgeeft aan de buren. Er zijn 20 trommels uitgezet onder de 214 woningen in de kern van Darp. Inmiddels zijn de eerste resultaten bekend, waarbij er een respons is van 75 %. Thema's die belangrijk zijn voor

De grote optrommelactie is begonnen. Wilco Ems (r) geeft tevens een aardigheidje mee voor buurman Jopie de Vries (l).

Foto: Frans Ohm

het dorp, zijn het behoud van De Stobbe, de verkeersveiligheid (met name snelheid van verkeer) en de natuur en leefomgeving (onder andere zwerfvuil). Daarnaast is er behoefte om meer activiteiten te organiseren en zijn er ideeën om de dorpsinrichting te verbeteren. Een op de vijf reacties geeft aan ook wel actief te willen worden.

Opvallend is ook, dat het behoud van de school vaak wordt genoemd als belangrijk voor het dorp terwijl daar geen specifieke vraag over is gesteld. Al met al kan gesproken worden over een geslaagde actie, waarvan de werkgroep de resultaten verder zal uitwerken.

Zoals we hiervoor al hebben kunnen lezen, is Darp in de ruimtelijke structuurvisie aangewezen als zgn. dynamisch dorp, waar

de bestaande voorzieningen in principe blijven gehandhaafd. De Stobbe is dan ook dé plek waar iedereen welkom is voor diverse activiteiten. Het is de ziel van het dorp. Als we hier samen de schouders onderzetten kunnen we over 70 jaar nog trots zijn op wat we hebben in Darp. Daarvoor is dorpskracht nodig en dat hebben de Darpers in het verleden al meer dan eens laten zien.

Ja, en waar staat Darp in 2025? Nog zeven jaar te gaan. Uit bovenstaande blijkt dat de Darpers trots zijn op waar ze vandaan komen en wie ze nu zijn, dat ze trots zijn op het specifieke karakter van hun dorp en dat ze in elk geval De Stobbe willen behouden.

Dus Darpers sla de handen ineen en ga er samen voor en zoals ze in Groningen zeggen: *Kop d'r veur!*

Foto: Frans Ohm

Geraadpleegde bronnen en literatuur

- Gerding, M. (red.), 2009. *De Canon van Westerveld*. Assen.
- Hanskamp, B., 2012. *Bewogen Ruimte*. De ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe. 1942-1970. Assen.
- Jager, S., 2014. *De archeologische rijkdom van de gemeente Westerveld*. Assen.
- Munsterman, G., 1987. *25 jaar D.V.S.V. Darp*.
- Stichting Historie van Ruinerwold, 2017. *In de stilte van de nacht*. Meppel.
- Torre, J. M. van der, 2004. *Vanaf de Bisschopsberg gezien*. Assen.
- Waterbolk, A., 1950. *Havelte. Beschrijving van een interessante en typisch Drentse gemeente*. Assen.
- Waterbolk, A., 1989. *Van plaggenhut tot bungalow, met een bijdrage van Daisy M.E.J. Stork-van der Kuyl*. Hoogezand.
- Werkgroep KGB Historische Vereniging Havelte e.o., 2014. *Bewoners en Huizen van Darp, Busselte en Havelterberg*. Havelte.
- Het archief van de Dorpsgemeenschap Darp-Havelterberg-Busselte.
- Het archief van de Gemeente Westerveld.
- Het archief van de Historische Vereniging Havelte e.o.

Woord van dank

Deze publicatie had niet geschreven kunnen worden zonder alle Darpers en andere betrokkenen, die met veel enthousiasme de werkgroep van informatie en beeldmateriaal hebben voorzien.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar de oudste generatie die het nog heeft meegemaakt hoe het Oude Darp in 1944 wordt ontruimd en inwoning elders moet worden gevonden. En dan de boeiende verhalen over hun terugkeer in het Nieuwe Darp. Van belang is dat de verhalen zijn vastgelegd en kunnen worden doorverteld. En ook het besef dat nu het juiste moment er is, en dat er nog mensen uit eigen ervaring over kunnen vertellen. De tijd dringt.

Niet alleen de wederopbouw krijgt aandacht, maar ook de geschiedenis van het dorpsfeest, de voetbal, het dorpshuis, de Darper school en de dorpsgemeenschap. Dat maakt het verhaal over Darp redelijk compleet. Dank aan allen die een bijdrage hebben geleverd voor de teksten en/of het beeldmateriaal. Dat geldt ook voor de Historische Vereniging van Havelte e.o., wiens archief uitstekend toegankelijk is en waar dankbaar gebruik van is gemaakt. Ook gaat onze dank uit naar de Gemeente Westerveld, waar de complete dossiers over de Wederopbouw nog aanwezig zijn.

Sponsors

Dank verder aan de instanties die deze publicatie mogelijk hebben gemaakt.

In de eerste plaats de gemeente Westerveld die dit maatschappelijk initiatief heeft gehonoreerd met een forse bijdrage. Dat geldt eveneens voor de Havelter Ondernemersclub met een bijdrage uit het Ondernemersfonds Westerveld. Ook is een bijdrage toegezegd uit het Donatiefonds van de Rabobank Het Drentse Land. En tot slot heeft het bestuur van de Dorpsgemeenschap Darp-Havelterberg-Busselte het benodigde bedrag sluitend gemaakt uit eigen middelen.

De financiering heeft niet alleen deze publicatie mogelijk gemaakt, die huis aan huis wordt bezorgd binnen het gebied van de Dorpsgemeenschap, maar ook de feestelijke bijeenkomst op 2 juni in het buurthuis De Stobbe.

Tot slot

In deze publicatie wordt een reis gemaakt door de tijd, vanaf de eerste bewoning in het Kamperzand tot de feestelijke herdenking van 70 jaar Wederopbouw, nu in juni 2018. Een periode waar veel is veranderd in de maatschappij en ook in Darp en haar omgeving.

De werkgroep heeft haar werk gedaan en hoopt dat de geest van saamhorigheid en verbondenheid mag blijven bestaan. We hebben elkaar nodig in deze tijd, waar we zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen en mee willen doen in de samenleving.

Dat de kreet 'Trots op Darp' mag doorklinken naar de toekomst.

De werkgroep Trots op Darp - juni 2018

Foto: Frans Ohm

Colofon

Vormgeving, opmaak en fotobewerking:

Van Nieuwenhoven MediaAdvies Noordwolde
www.goedmediaadvies.nl

Eindredactie:

Wim van der Wijk

© 2018 De Dorpsgemeenschap Darp-Havelterberg-Busselte

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale bestanden of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Dorpsgemeenschap Darp-Havelterberg-Busselte.